Milliyet
ÇOCUK
21 Mayıs 1979 • Sayı 21 • 10 Lira

Her hafta
ANSİKLOPEDİ eki armağan ediyoruz

Bir çizgi romanın tamamı
YANARDAĞ

YENİ ÇİZGİ ROMANLAR

PEMBE PANTER
PÜSKÜL İLE ÇİLLİ
VE
MAYALAR

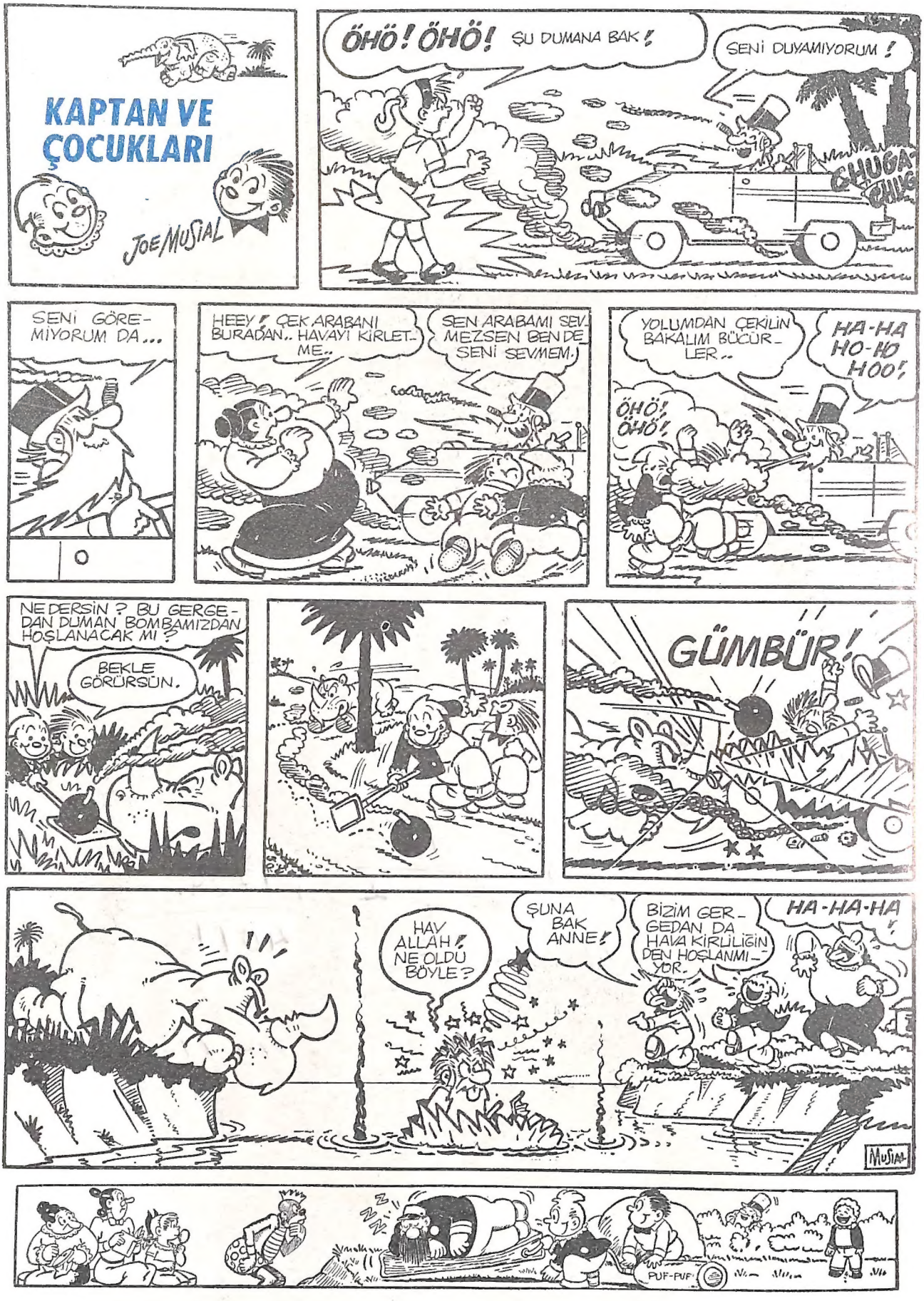
KAPTAN VE ÇOCUKLARI
JOE MUSIAL
ÖHÖ! ÖHÖ! ŞU DUMANA BAK!
SENİ DUYAMIYORUM!
CHUGA CHUG
SENİ GÖREMİYORUM DA...
HEEY! ÇEK ARABANI BURADAN.. HAVAYI KİRLETME..
SEN ARABAMI SEVMEZSEN BEN DE SENİ SEVMEM.
YOLUMDAN ÇEKİLİN BAKALIM BÜCÜRLER..
HA-HA HO-HO HOO!
ÖHÖ! ÖHÖ!
NE DERSİN? BU GERÇEKTEN DUMAN BOMBAMIZDAN HOŞLANACAK MI?
BEKLE GÖRÜRSÜN.
GÜMBÜR!
HAV ALLAH! NE OLDU BÖYLE?
ŞUNA BAK ANNE!
BİZİM GERÇEKTEN DA HAVA KİRLİLİĞİNDEN HOŞLANMIYOR.
HA-HA-HA
MUSIAL
PUF-PUF

OKURUN SESİ

● Televizyon dizilerindeki çizgi-roman kahramanlarının resimlerini yayımlamanızı istiyorum.
SERHAT ÖZŞEN
(İstanbul)

● Derginizi çok seviyorum. Nasrettin Hoca ile Pembe Panter'i yeniden aramızda görürsek sevineceğim.
HÜSEYİN GÜLAÇ
(Ordu)

● "Uygarlığın Kilometre Taşları" dizisinden yararlanıyordum. Bu diziyi sürdüremez misiniz?
GÜLNUR ÇEVİRGEN
(İzmir)

● "Mehmet'in Çevre Dosyası"ndaki düzenlemeyi çok sevdim.
ERGİN GÜNEY
(Ankara)

● Çeşitli konularla ilgili sorularımızı yanıtlamanızı istiyoruz.
15 kişilik grup adına
NEDİM SABAN
(İstanbul)

Bize her zaman, her konuda sorularınızı iletebilirsiniz, sevgili okurlarımız...

● "Okurdan Okura" bölümünü biraz daha büyütemez misiniz?
NERGİZ ÖKSÜZ
ve FİLİZ ÖNALAN
(Erzurum)

bizden size

BU SAYIYLA yeni bir cilde başlıyoruz, sevgili okurlar... Her yeni cilde başlarken olduğu gibi, bu sayıda da bazı yenilikler göreceksiniz. Evet, kendimizi sürekli yenilemeye çalışıyoruz. İlk yayın tarihimizden bu yana 311 hafta geçmiş. Bu, 312. sayımız. Yeni bir dizi biçiminde çıkmaya başlayışımızın ise 122. haftası. Bu haftalar içinde, kendimizi tekrarlamamaya çaba gösterdik. Hep sizlerin seslerine, görüşlerine, isteklerine, eleştirilerine kulak verdik. Bugün yurdumuzun en çok satan çocuk dergisiysek, sizlere borçluyuz bunu. Hepinize yürekten teşekkürlerimizi bir daha sunmak isteriz.

DERGİMİZDE gözünüze çarpacak ilk değişiklik, belki de biçimimizdeki düzenleme olacak. Çağdaş bir sayfa düzeni ve yeni başlıklar... Sonra eski dostlar: Pembe Panter, Püskül ile Çilli... Sevimli çizgi-roman kahramanlarımız uzunca bir ayrılıktan sonra yine aramızdalar. Serüvenlerini eskiden olduğu gibi ilgiyle, severek izleyeceğinizi umuyoruz. Bu kere de Larry Yuma, kısa bir süre için, bizlerle olmayacak.

AMA Larry Yuma'nın yerini bir başka çizgi-roman aldı: "Mayalar"... Bu yapıtı herhangi bir çizgi-roman gibi izlemeyeceğinizi sanıyoruz. "Mayalar" hem sürükleyici, hem öğretici bir yapıt. Yüzyıllar öncesinin bu büyük uygarlığı, günümüzde sanatçıları, bilginleri çeken bir konu... Maya uygarlığını sizlere bir çizgi-roman biçiminde tanıtmaktan kıvanç duyuyoruz.

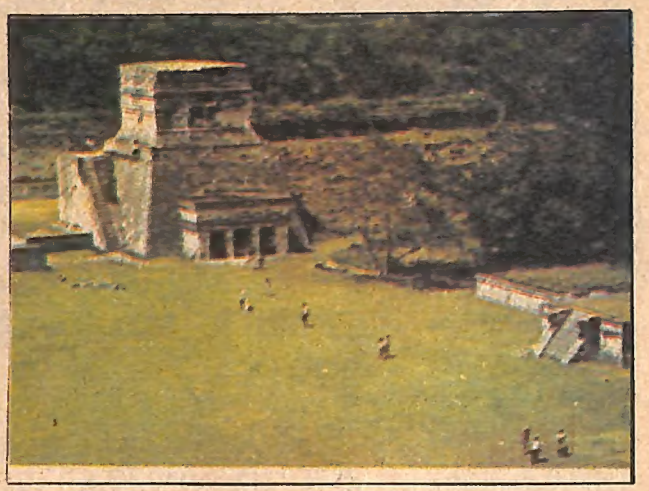

Maya uygarlığının kalıntıları, günümüz insanını bile şaşırtan yapılardan oluşmuştur. Yukarıda bu büyük yapılardan biri..

YENİ bir köşemiz de "Bilmece - Bulmaca" sayfamızdaki "Polis Dosyası". Zeki komiserimiz, her hafta bir hırsızlığı, bir cinayeti çözecek. Severseniz bu köşemizi haftalarca sürdüreceğiz... Geçen sayılarda "Hayvanlar Ansiklopedisi"nin bulunduğu sayfa da yeni bir biçim aldı, "Eğlence"ye dönüştü... Eh, yaz geldi sayılır artık, tatil başlıyor; testlerin yerini bir süre bu gibi sayfalar alacak...

BU HAFTA 10. ve 11. sayfalarda, M. İlhan Canbaba'nın yazdığı bir tekerleme bulacaksınız: "Vay Başıma Gelenler". Tekerlemelerin ne olduğunu aynı sayfada kısaca anlatmaya çalıştık... Gelecek hafta o bölümde eski bir dostunuz yer alacak: Tele Yunus. Sevimli televizyon tutkunumuz, bakalım bir hafta sonra hangi programa katılacak?

ÖNÜMÜZDEKİ sayıda yine buluşmak üzere, hepinize güzel, başarılı günler dileriz, sevgili okurlarımız...

İÇ SAYFALARDA

Uzay Çocukları / 4
Kestane Şekerleri / 8
Halit Kıvanç Sizlerle / 9
Tekerleme / 10
Küçük Palyaço / 11
Pembe Panter / 12
Pıtırcık'ın Serüvenleri / 16
Kirpi Çocuk / 17
Mehmet'in Çevre... / 18
Yanardağ / 19
Tarihte Bu Hafta / 51
Süet Botlar / 52
Sinema — TV / 54
Bizim Ali / 55
Püskül ile Çilli / 56
Mayalar / 57
Bilmece — Bulmaca / 62
Mektup Arkadaşı / 64
Yanıtlar / 64
Okurdan Okura / 64
Eğlence Sayfası / 66

Milliyet ÇOCUK DERGİSİ

Sahibi: Milliyet Gazetecilik A.Ş. adına
ERCÜMENT KARACAN

Sorumlu Yazı İşleri Müdürü: ÜLKÜ TAMER

Teknik Yönetmen: EDİP ALŞAR

Pazartesi günleri yayımlanır ● 21 Mayıs 1979 ● 1979 / Sayı 21 ● Sıra No. 312

Milliyet Yayın A.Ş. tarafından hazırlanmış, Milliyet Ofset Tesisleri'nde basılmıştır ● *Adres:* Milliyet Çocuk Dergisi, Milliyet Yayınları, Basın Sarayı, Cağaloğlu, İstanbul ● *Abone koşulları:* 1 yıl: 455 TL / 6 ay: 227.50 TL ● Uçakla: 1 yıl: 553 TL / 6 ay: 266.50 TL ● Yabancı ülkeler için ayrıca posta ücreti eklenir ● Türkiye'de satış fiyatı 10 TL ● Kıbrıs için satış fiyatı: 12.50 TL

İŞTE YENİDEN SONSUZDAYIM.. BU SAYISIZ YILDIZLARDAN HANGİSİ BENİM GÜNEŞİM.. BİR BİLEBİLSEM...

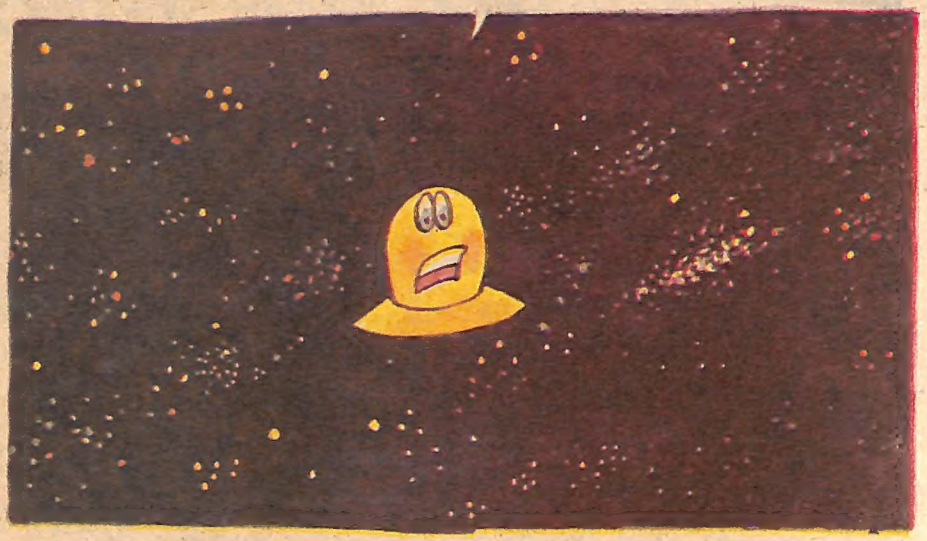

ŞURADA DURUP İYİCE DÜŞÜNEYİM.. BELKİ ANIMSARIM..

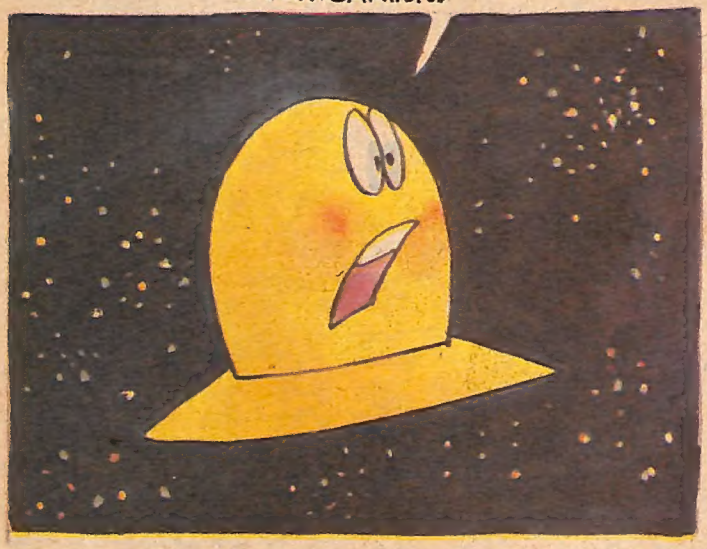

MANTAR UZUN SÜREDİR SESİN SOLUĞUN ÇIKMIYOR..

DÜŞÜNÜYORUM BABA.

BURADA BİR SÜRE DURUP ÇEVREMİ İNCELİYECEĞİM...

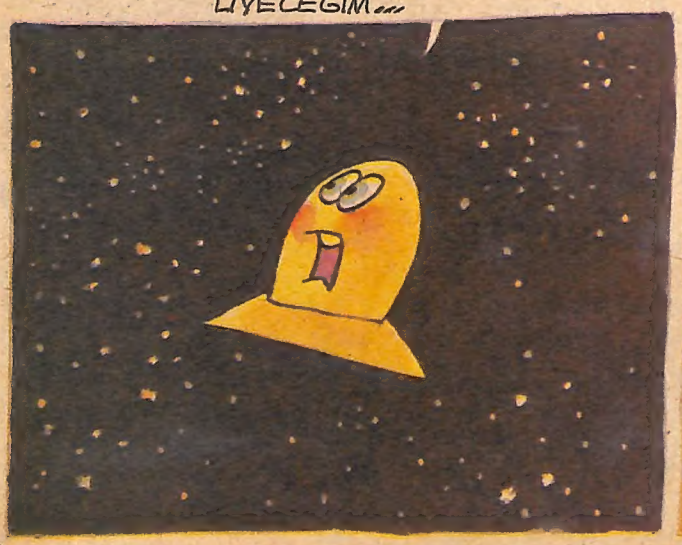

BABA MANTAR DURUYOR. ÇIKIP BİRAZ DIŞARIDA OYNAYALIM..

OLUR ÇOCUKLAR, ÇIKIP OYNAYIN!

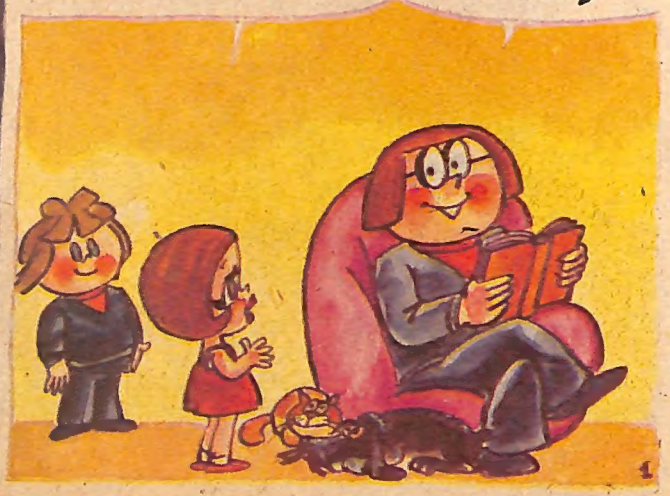

HAYDİ UYGAR KONUYU CU BANYOYA GİRİP, HAVA ÜRETEN MİNİK TÜPLERİMİZİ TAKALIM..

BİZ DE OYNAMAK İSTİYORUZ. BİZ DE SİZİNLE GELECEĞİZ..

HAYDİ ÖYLEYSE HEMEN BANYOYA DALIN..

TAMAM ABLA.

AKİ, SARMAN BAŞLARINIZI DA SIVIYA SOKUN.. DİPTE GÖZLERİNİZİ AÇIN.

OLUR ABLA. UZAYIN YÜZME VE KONUŞMA BİLEN KEDİLERİ YALNIZ SEVGİ GEZEGENİNDE YETİŞİR..

ÖVÜNÜP DURMA SARMAN. SEVGİ GEZEGENİNDEKİ TÜM HAYVANLAR KONUŞABİLİR.. BU YALNIZ KEDİLERE ÖZGÜ DEĞİL..

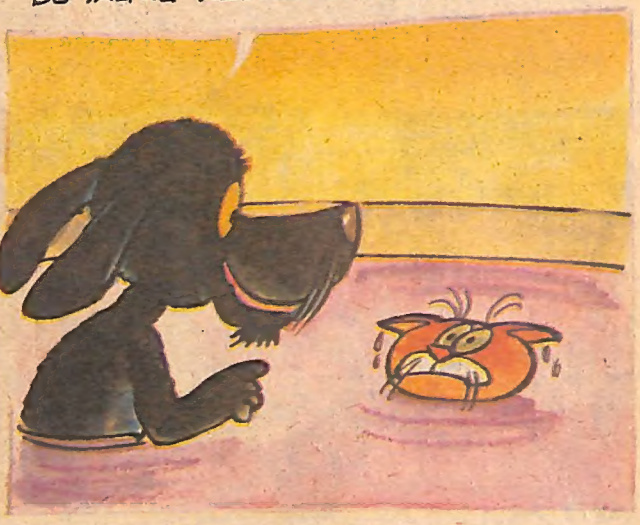

ARTIK DIŞARI ÇIKABİLİRİZ. MANTAR YOL VER BİZE..

AKİ BENİ TUTAMAZ.

ÇEVREDE TIRMANILACAK BİR YER YOKSA, BİR KÖPEK BİR KEDİYİ HER ZAMAN YAKALAYABİLİR...

HEY ÇOCUKLAR GÜRÜLTÜ ETMEYİN. KAFAMI KARIŞTIRIYORSUNUZ..

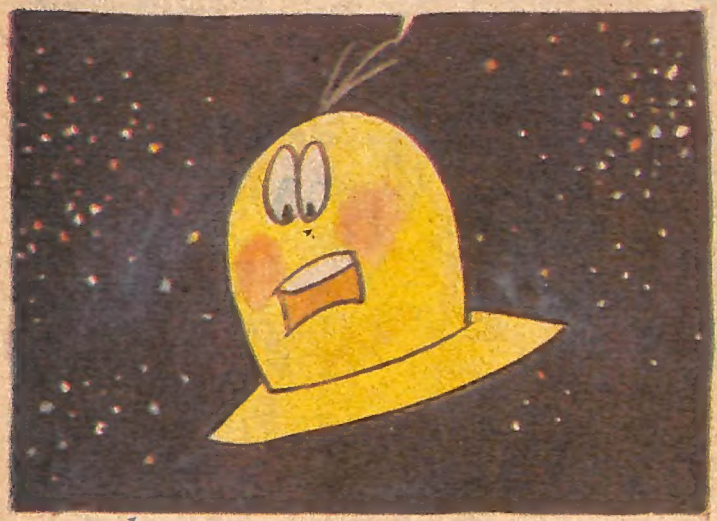

MANTARIN AKLINI KARIŞTIRIYORMUŞUZ. BİZ DE ONDAN BİRAZ UZAKLAŞIP OYNARIZ.

AMA ABLA MANTAR SESİMİZİ NASIL DUYUYOR? BOŞLUKTA HAVA YOK. HAVA OLMAYINCA SES DE DUYULMAZ. ÇÜNKÜ SES DALGALARI YAYILMAZ..

SEN KEDİ KAFAN LA BİLGİÇLİK TASLAYIP DURMA...

BİZ KULAKLARIMIZDAKİ KÜÇÜK RADYOLARLA NASIL DUYUYORSAK MANTAR DA DUYARLI ALICILARI İLE İŞİTİYOR BİZİ.

ÖĞRETTİKLERİN İÇİN TEŞEKKÜR EDERİM BİLGİÇ KÖPEK..

AMAN ÇOCUKLAR TARTIŞMAYI BIRAKIN DA OYNAYALIM...

OYNAYALIM. KOSKOCA SONSUZ DA KOŞALIM, KOŞABİLDİĞİMİZ KADAR.

HIMM. ŞU UZAKTAKİ YILDIZ BİZİM GÜNEŞİMİZ OLABİLİR..

HIZIMI IŞIK HIZININ ON KATINA ÇIKARIRSAM KISA SÜREDE ULAŞIRIM ONA.

AMAN MANTARDAN UZAKLAŞMAYALIM.

İŞTE YAKINIMIZDA DURUYOR MANTAR.

AAA! MANTAR ANİDEN KAYBOLDU.

NASIL OLDU BU İŞ. BİR BÜYÜCÜ GÖRÜNMEZ-LEŞTİRDİ BELKİ DE ONU.

ÖYLE DEĞİL AKİ. BİLİYOR-SUN GÖZÜMÜZ CİSİMLER-DEN ÇIKAN IŞIKLARI ALGI-LADIĞI İÇİN GÖREBİLİRİZ ONLARI

YANİ MANTARDAN IŞIK YANSIMIYOR MU ARTIK..

KORKARIM MANTAR BİZİ UNUTTU VE IŞIK HIZININ ÜSTÜNDE BİR HIZLA YOLA ÇIKTI. BU NEDENLE BİR ANDA KAYBOLDU..

HAKLISIN ABLA. IŞIK BİR SANİYE-DE ÜÇ YÜZ BİN KİLOMETRE HIZLA YOL ALIR.

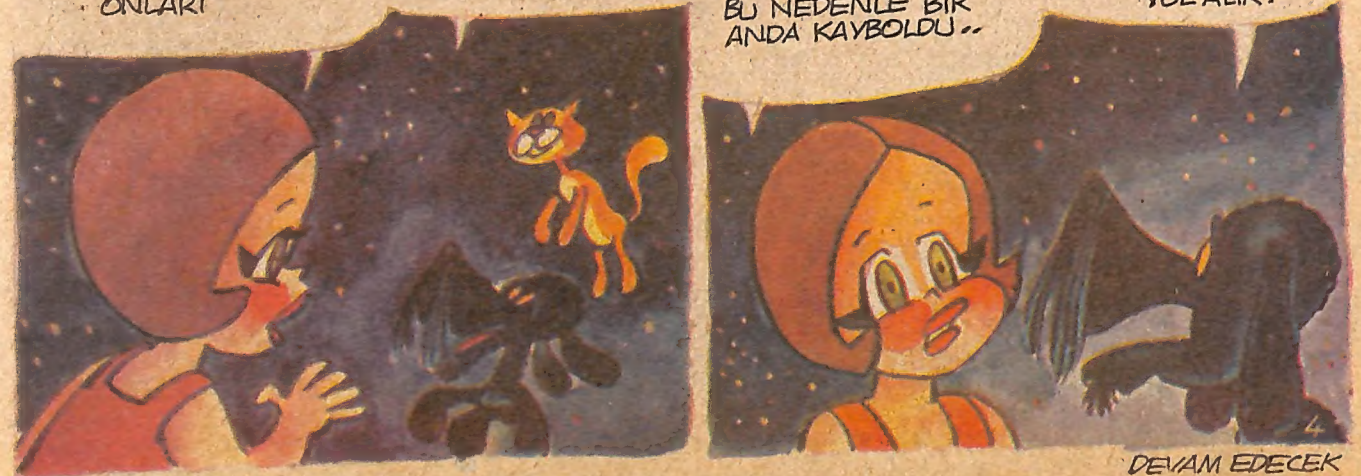

DEVAM EDECEK

ÖYKÜ

KESTANE ŞEKERLERİ

SULHİ DÖLEK

SÖKÜLMÜŞ etekleri yerleri süpüren kahverengi bir palto giyerdi Gamsız İbrahim. Kocaman, fil kulağı gibi iri yakaları vardı bu paltonun. Ve tümünden daha ilginci, göğsü madalyalarla süslüydü.

Gamsız İbrahim'in madalyaları sıradan madalyalar değildi. Hiç rastlanmamış türden şeyler takardı önüne. Gazoz kapaklarından su damacanası kurşunlarına, sucuk markalarından iri düğmelere, çengelli iğneyle tutturulmuş tren biletlerinden karamela kâğıtlarına dek, aklınıza gelmeyecek bir yığın nesne...

Ona neden Gamsız İbrahim dediklerini hiç birimiz bilmezdik. İbrahim amca demektense Gamsız İbrahim demek daha kolayımıza gelirdi.

Gamsız İbrahim yaşlıydı. Karmakarışık saçları neredeyse tümden bembeyazdı. Kirli gömleği genellikle en üst düğmesine dek ilikliydi. Pantolonunun beline kemer yerine bir çamaşır ipi bağlıydı. Paçaları hep çamurlu, ayağına küçük gelen pabuçlarının arkası basık, görünen çıplak topuğu kirli olurdu.

Onun ne yiyip içtiğini, nerede yatıp kalktığını bilenimiz yoktu. Belki bunu düşünmüyorduk bile. Ama her akşam üzeri, onun sokağın başında görünmesini dört gözle beklerdik. Eğri bir odundan yaptığı bastonunu sokağın taşlarına vurarak, "Ay doğdu batmadı mı?" diye türkü söylediğini duymak için yolunu gözlerdik.

Görünür görünmez de koşup karşılardık onu. Binlerce soruyla çevresini alıverirdik. Sıkılmadan her sorumuzu tek tek yanıtlar, yorulunca da bir kapının eşiğine otururdu.

"Biraz soluklanayım şuracıkta."

Öyle çok gürültü ederdik ki, evin penceresi açılır, bir kadın dışarı sarkıp bize bağırırdı:

"Hadi bakalım!.. Gidip başka yerde oynayın. Bıktım sizin gürültünüzden!"

İlgimizi tümüyle Gamsız İbrahim'e verdiğimizden, bu bağırmalara aldırmazdık bile. Kadın bir süre de Gamsız İbrahim'e çıkışır, onun bizden daha çocuk olduğunu söyler dururdu. Bütün bunlardan bir sonuç alamayınca da, ister istemez pencereyi kapatır içeri çekilirdi.

Gamsız İbrahim birbirinden ilginç, birbirinden inanılmaz öyküler anlatırdı. Anlattıklarının gerçek dışı olduğunu bilsek bile, sözüne ara verir vermez atılırdık:

"Sonra ne olmuş Gamsız İbrahim?"

Kimi zaman dalıp bir öyküyü bitirmeden bir başkasına başlar, kimi zaman aklına bir şey gelmiş gibi kalkıp gidiverirdi.

Bir de oğlunu anlatırdı bize sık sık. Oğluyla ilgili olarak anlattığı olaylar da kolay inanılacak gibi değildi. Bir gün oğlunun bir kaptan olduğunu söylerdi. Sözcüklerinin arasında azgın denizin dalgaları, yürekli denizcilerin serüvenleri canlanıverirdi. Bir başka gün oğlunun doktor olduğunu, umutsuz hastaları bile nasıl çabucak iyi ettiğini anlatırdı. Beyaz gömlekli hemşireler, ilâç kokan hastane koridorları gelirdi gözümüzün önüne. Yine bir başka gün avcı olurdu Gamsız İbrahim'in oğlu. Fişeği kalmamış tüfeğiyle yaban domuzlarına karşı çıkar, kırık bir bıçakla kendini ayılardan korurdu.

Ne olursa olsun, Gamsız İbrahim'in oğluyla ilgili olarak söylediklerinde hiç değişmeyen bir yan vardı.

"Oğlum her hafta beni görmeye gelir," derdi Gamsız İbrahim. "Hiç sektirmeden her hafta gelir. Gelirken de bana kestane şekeri getirir. Bir kutu."

"Bence bu gerçek değil," dedi Ertan bir gün. "Yani oğlunun ona her hafta kestane şekeri getirdiği falan..."

Gamsız İbrahim az önce uzaklaşmıştı yanımızdan.

"Buna ben de inanmıyorum," dedi Gülden. "Oğlunun kaptan olduğuna da inanmıyorum."

"Bence atıyor," diye homurdandı Çetin. Yediği çekirdeğin kabuğunu dişlerinin arasından tükürdü. "Bir insan nasıl hem doktor, hem kaptan, hem de pilot olabilir?"

"Ayılarla boğuştuğu da yalan bence."

Bu söylenenler benim pek umurumda değildi. Gerçek olsun, olmasın; Gamsız İbrahim'in anlattıkları hoşuma gidiyordu. Ötekilerin de hoşuna gidiyordu bal gibi. Yoksa gözlerini kırpmadan, soluk almadan dinlerler miydi onu böyle?

"Sizce Gamsız İbrahim'in oğlu gerçekte ne yapıyor?" diye sordu Gülden.

"Bana sorarsanız helâ bekçisi falan-

dır," diye atıldı Çetin.

"Belki de işsiz - güçsüz sarhoşun biridir."

"Bence, her hafta görmeye gelmek şöyle dursun, tümüyle unutmuştur babasını. Kestane şekerlerini de Gamsız İbrahim kendisi uydurmuştur."

Böyle konuşurken, içimin Gamsız İbrahim'e karşı bir acıma ile dolduğunu duyumsadım. Yanılmıyorsam öteki çocuklar da duydular bunu. Öneri ilk kimden çıktı bilmiyorum ama, oracıkta karar verdik: Aramızda para toplayıp bir kutu kestane şekeri alacak, bunu Gamsız İbrahim'e verecektik.

"Al bunu," diyecektik. "Oğlun gönderdi."

Kestane şekerinin parasını toplayabilmemiz düşündüğümüzden uzun sürdü. Ama sonunda alabildik. Şekerciye güzelce sardırdık kutuyu. Bir kurdeleyle bağlattık. Armağanımızı saklayıp Gamsız İbrahim'in gelmesini bekledik. Tersliğe bakın ki, o gün görünmedi Gamsız İbrahim. Gözlerimiz yollarda kaldı.

Ertesi gün akşam üzeri, bastonunun sesi ve tanıdık türküsüyle her zamankinden daha çok sevindirdi bizi. Hemen koşup sardık çevresini. Gülden arkasında gizliyordu kutuyu. İki öykü arasında onun koluna dokundu Çetin.

"Hadi... Şimdi verelim."

Gülden kutuyu uzattı. Ne söyleyeceğini bilemeden bana baktı.

"Bunu sana oğlun gönderdi Gamsız İbrahim," dedim. "Al."

Gamsız İbrahim çok şaşırmıştı. Neden sonra, titreyen elleriyle uzandı. İncitmekten korkarmış gibi usulca aldı kutuyu.

" Ne var bunun içinde?"

"Açınca görürsün."

Önce kurdeleyi çözdü. Sonra kağıdı açtı ağır ağır. Kutunun kapağını kaldırdı. Kestane şekerlerini görünce, ne diyeceğini bilemeden hepimizin yüzüne tek tek baktı. Yutkundu.

"Benim oğlum öldü," dedi güçlükle. "Sizden daha küçüktü. Hastalandı, öldü."

Burnunun iki yanından iki gözyaşı damlası, fırça gibi sakallarına doğru ağır ağır iniyordu.

Suskunluk sırası bize gelmişti. Öylece kalakalmıştık. Ağzımızı bıçak açmıyordu.

"Hadi," dedi Gamsız İbrahim. "Alın birer tane."

İlkin Çetin uzandı. Sonra herkes birer-ikişer aldı kestane şekerlerinden. Gamsız İbrahim de aldı. Ağır ağır çiğnedi ağzında. Hoşuna gittiği belliydi. Kutunun içinde iki tane daha kalmıştı. Özenle kapattı kutuyu. Kağıda sardı yine. Kurdelesini bağladıktan sonra koltuğunun altına sıkıştırdı. İki yana sallanarak yürüdü, uzaklaştı.

halit kıvanç
SİZLERLE

DÜNYA ÇOCUK PARLAMENTOSU

TV'DE izlediniz, gazetelerde, dergilerde okudunuz. Üstünden de epey geçti. Ama bitmeyen, tükenmeyen ilginiz, beni yeniden 23 Nisan'a, geride kalan günlere döndürüyor... Dünya Çocuk Parlamentosu olayını o kadar çok soranınız var ki.. Hem size, hem de o olaya çok yakın kişi olduğum için, sanırım, bir kez de benden dinlemek istiyorsunuz.

Önce şunu söyliyeyim ki, bizim için gerçekten övünç yaratan bir olaydı. Dünyada Çocuk Bayramı'na sahip ilk ülke olmanın yanısıra, Çocuk Yılı'nda Dünya Çocuk Parlamentosu'nu toplama onurunu da biz kazandık. Ankara Televizyonu Çocuk Şubesinde aylarca süren çalışmanın ve hazırlığın sonucuydu bu... 23 Nisan 1979 Pazartesi günü Türkiye Büyük Millet Meclisi, tarihinde ilk kez değişik bir görüntüdeydi. Her zaman ülkemiz adına önemli kararların alındığı salon bir çiçek bahçesi gibiydi. Rengârenk giysilerle dünyanın her yerinden gelmiş yüzlerce çocuk... Üstelik onları karışık oturtmustuk. Birbirinin dilinden anlamayan çocuklar birbiriyle pekala anlaştılar bir iki dakika içinde.. İşaretle filan konuştular işte.. TV'de izleyenleriniz anımsayacak. Ben açış konuşmamdan sonra Dünya Çocuk Parlamentosu'nda temsil edilen ülkeleri şöyle saymıştım: Afganistan, Belçika, Bangladeş, Bulgaristan, Çekoslovakya, Endonezya, Etopya, Federal Almanya, Finlandiya, Irak, İrlanda, İsviçre, İspanya, İtalya, Kore, Kıbrıs Türk Federe Devleti, Libya, Malezya, Polonya, Romanya, Sovyetler Birliği, Suriye, Suudi Arabistan, Tayland, Türkiye, Yugoslavya ve Yunanistan.. Her zaman bizim milletvekillerinin oturduğu yerde şimdi çocuklar bir kaynaşıyordu ki, sormayın.. Yaşı küçüklerden ikisi kalkıp dolaşmak istedi, biri de çığlık attı. Bazıları, babalarını, analarını çağırdı. Ama inanır mısınız, birkaç dakika sonra oradaki renkli havanın etkisiyle onlar da susup oturuverdi. Benim görevim sadece TV'de sunuculuk değildi. Çeşitli dilde derdimi anlatıp çocukları yayına hazırlamalıydım. Kolay da olmuyordu. Bir kez, her söyleneni alkışlıyorlardı. Hoşlarına gitmişti bu. Gürültü de az değildi. Ama konuşmalar başlayınca öyle disiplinli izlediler ki, birer aferin aldı hepsi... Senato ve Meclis başkanlarımızın konuşmalarından sonra Dünya Çocuk Parlamentosu barış ve kardeşlik bildirisini dünyaya duyurdu. En önemli andı bu.. Yasemin Topaç adlı kardeşiniz okudu bildiriyi. Hem de çok güzel okudu. Zaten kaç çocuk arasından seçilmişti bu görev için... Bildiri sonunda tüm çocuklar alkışlarla onayladılar barış ve kardeşliği... Görkemli bir sahneydi... Dünyada ilk kez Çocuk Parlamentosu toplanmıştı. Bunca sunuculuk görevi yapmış olduğum halde, o anda gerçekten çok heyecanlandım. Üstelik bu olayı dünyanın birçok ülkesi seyrediyordu. Televizyonumuz yabancı ülkelere renkli yayın yapıyordu. Çok yerinde karışıklık ve tatsızlık süren dünyamızda, yarının büyükleri umut ışığı yakıyordu. Hem de bizim başkentimizden, bizim parlamentomuzdan.. Toplantı bitmişti ama, çocukların yerinden kıpırdadığı yoktu. Gitmeye niyetli görünmüyorlardı sanki.. Ama kalkmalıydılar. Kendilerini gelişte TV Çocuk Korosu karşılamıştı. Şimdi de Türk öğrenci halk oyunu ekipleri gösterileriyle uğurlayacaktı. Dışarda bekliyorlardı. Çıkarken birkaç yabancı konuk çocukla konuştum. Pek memnundular. Söz birliği etmişcesine "Gene çağıracak mısınız? Gelecek miyiz gene?" dediler. Bizim 23 Nisan, çeşitli ülkelerden yüzlerce çocuğu, başka deyimle dünya çocuklarını birleştiriyordu şimdi de...

TEKERLEMELER

DİYELİM oyun oynayacaksınız, çocuklar... Bir ebe seçmeniz gerek. "Ya şunda, ya şunda, keçe külah başında," diye sayıştırıp ebeyi seçersiniz. Bu bir tekerlemedir. Bir masal dinlersiniz. Masal şöyle başlar: "Bir varmış, bir yokmuş, Allahın kulu çokmuş. Deve tellal iken, horoz berber iken, anam beşikte iken, babam beşikte iken..." Bu başlangıç da bir tekerlemedir. Sonra arkadaşlarınızı yanıltmak, gülmek için yanıltmaca söylersiniz. Şöyle bir söz kalıbı olabilir bu: "Şu köşe yaz köşesi, şu köşe kış köşesi, aşağıdan gelen Maraş paşası, günde üç tas hoşaf, günde üç tas hoşaf, günde üç tas hoşaf..." Bu sözcükleri arka arkaya, yanılmadan söylemek zordur. Yanlış yapan arkadaşa güler, eğlenirsiniz. Bu da bir tekerlemedir.

Tekerlemeler böyle hazır söz kalıplarıdır. Onları başkalarından öğrenirsiniz. Ama oyunda, masalda, bilmecede kullanırkan kendinize göre keser, biçer, değiştirirsiniz de... Yeniden yaratırsınız onları. Düz yazı ile şiir karışımıdır tekerlemeler. Kısa kısa cümleleri hoş uyaklarla, iç uyaklarla birbirlerine zincirlemiştir tekerlemeler. Çocukların dünyasını yansıtır bunlar. Bunun için bize yarısı yalan gibi, yarısı düş gibi gelir; olmayacak şeyleri yan yana koymuş gibi görünür. Onların çoğunu çocuklar yarattığı, çocuklar kullandığı için, siz herhalde büyüklerden daha iyi anlarsınız.

Aşağıdaki "Vay Başıma Gelenler" bir masal tekerlemesinden alındı. M. İlhan Canbaba onu sizin için yeniden yazdı, düzdü, koştu. Yalan mıdır, gerçek mi? Olur mu, olmaz mı? Bunu siz herkesten daha iyi anlayacaksınız. Severseniz size yenilerini yazar Canbaba.

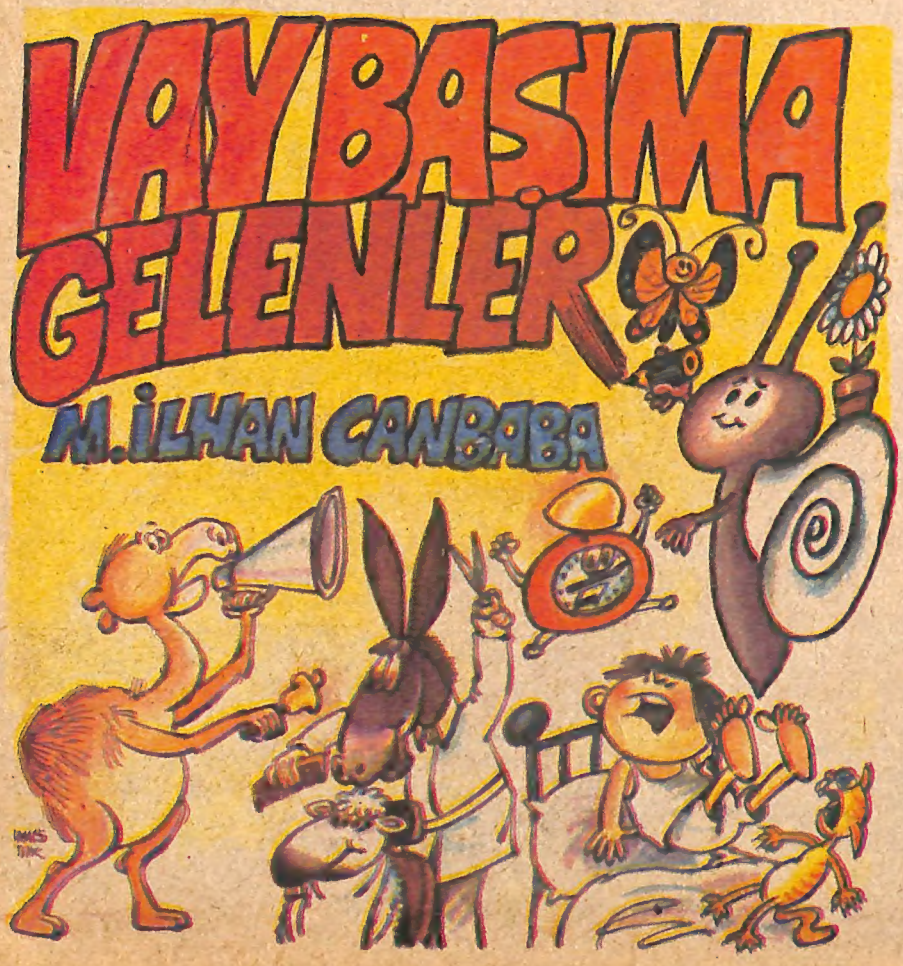

Evvel zaman içinde
Kalbur saman içinde
Gerçek yitmiş yalan dolan içinde.

Deve tellal iken
Eşek berber iken.

Anam mutfakta iken
Babam yatakta iken.

Ben uyandım sekizde
Okul başlar dokuzda.

Babam kızdı anama
Anam kızdı babama
Geç kalırım diye kızan kızana.

Kitaplarımı topladım derledim
Bir lokma yiyecek ayarladım
Kapıdan dışarı fırladım.

Sokaklardan sel gibi
Meydanlardan yel gibi.

Şehir otobüsü gibi
Trafik polisi gibi.

Kızaraktan gülerekten
Oflayıp puflıyaraktan
Özel arabalara selam verip
Yayaları haşlıyaraktan.

Otobüslere binip sıkışarak
Dolmuşlara binip didişerek

Zenginler gibi şişinerekten
Fakirler gibi düşünerekten,
kaşınaraktan;

Aklım baharda yazda,
Burnum ile kulaklarım ayazda
Çamur dizde, su boğazda;

Okula vardım ki zil çalmış
Beni bir korkudur almış.

Sınıfın önünde durdum
Usulca kapıyı vurdum
Öğretmene selam verdim:
– Günaydın efendim ben geldim.

– Safa geldin hoş geldin,
Neden böyle geç kaldın?

Hoca kızdı tokat vurdu başıma,
Başım düştü döşüme;
Yuvarlandı gitti düşüne düşüne
Ben de düştüm o başımın peşine.

Başım kaçtı, ben kovaladım.
Vardım yetemedim, yettim tutamadım
Sonunda yitirdim bulamadım.
Tuttum bir polisten sordum:

— Polis amca, sen başımı gördün mü?

— Bir baş buldum oğlum:
Bu baş senin başın mı?
— Yok amca o öküz başı.

— Bir baş buldum, bak oğlum:
Bu baş senin başın mı?
— Yok amca o eşek başı.

— Peki şuna ne dersin:
Bu baş senin başın mı?
— Yok amca o soğan başı.

— O değilse buna bak:
Bu baş senin başın mı?
— Yok amca o kocabaş.

— Öyle ise şu olacak:
Bu baş senin başın mı?
— Yok amca o boş baş.

— Sana baş beğendiremedim,
Bu baş senin başın mı?
— Yok, onun uzamış tıraşı
Dalga dalavere işi
Bir gözü kör, bir gözü şaşı.

— Sana göre burda baş yok
Nasıl baş istersin yavrum?

— Öküz başı, eşek başı
Soğan başı, sarımsak başı
Kuş başı, iş başı
Taşı yavrum taşı.
Bilemedin polis amca
Bulamadın polis amca,
Benim başım çocuk başı
Bir güzel öğrenci başı,
Bir tertemiz insan başı.
Uzun sözün kısası
Sakallısı kösesi,
Polis amca, yok mudur bu ülkede
Bir güzel, bir temiz baş?
Bir doğru, lekesiz baş?
Bir namuslu dürüst baş?

Vay benim başıma gelenler
Vay senin başına gelenler!

KÜÇÜK PALYAÇO

YUKARIDA fotoğrafını gördüğünüz Küçük Palyaço, Finlandiya'da oturuyor... Uzak bir ülkede... Ama araları ne kadar uzak olursa olsun, dünya çocukları bazı ortak özellikler taşıyorlar... Aşağı yukarı aynı şeylerden hoşlanıyorlar, bir çok şeye karşı aynı ilgileri duyuyorlar... Sirk, bunlardan biri... Sirk görüp de sevmemiş çocuk var mıdır acaba? İşte, Küçük Palyaço'muz, gittiği sirkin öylesine etkisinde kalmış ki, kendine bir palyaço giysisi hazırlayıp bu fotoğrafı çektirmiş.

Aynı giysiyi siz de hazırlayabilirsiniz. Dik yakalı bir kazak, eldiven, bir çift kırmızı çorap... Bir de eski çarşaf... Şapkayı kartondan yapacaksınız... Bir ping-pong topunu şapkanın sivri ucuna takın... Bir ping-pong topunun da ucunu keserek burnunuza iliştirin... Bunları boyayıp renkli kâğıtlarla süslediniz mi, tamam... Siz de bir Küçük Palyaço olup çıkarsınız...

PEMBE PANTER

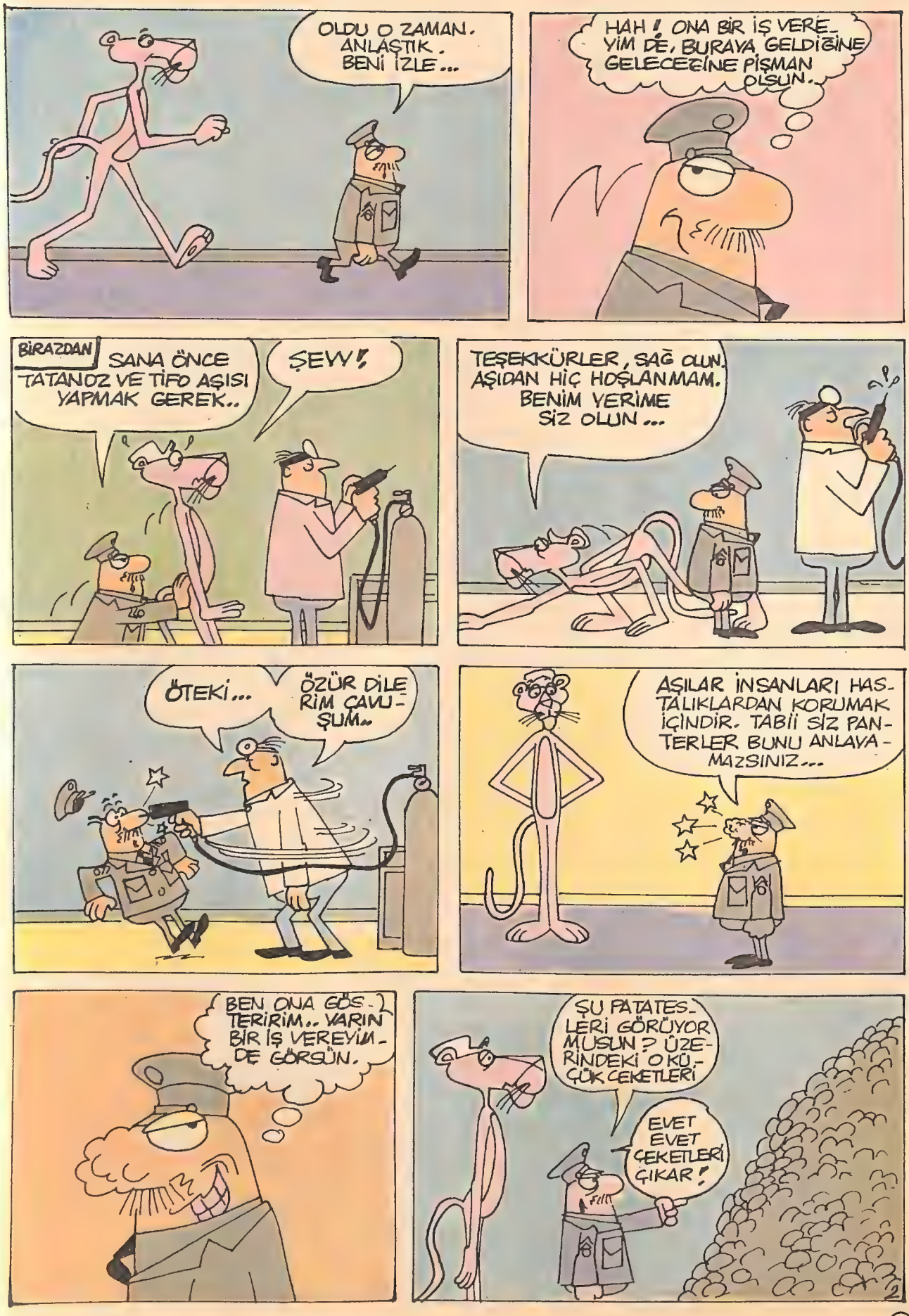
OLDU O ZAMAN. ANLAŞTIK. BENİ İZLE...
HAH! ONA BİR İŞ VEREYİM DE, BURAYA GELDİĞİNE GELECEĞİNE PİŞMAN OLSUN.
BİRAZDAN
SANA ÖNCE TATANOZ VE TİFO AŞISI YAPMAK GEREK..
ŞEW!
TEŞEKKÜRLER, SAĞ OLUN. AŞIDAN HİÇ HOŞLANMAM. BENİM YERİME SİZ OLUN...
ÖTEKİ...
ÖZÜR DİLERİM ÇAVUŞUM..
AŞILAR İNSANLARI HASTALIKLARDAN KORUMAK İÇİNDİR. TABİİ SİZ PANTERLER BUNU ANLAYAMAZSINIZ...
BEN ONA GÖSTERİRİM.. YARIN BİR İŞ VEREYİM DE GÖRSÜN.
ŞU PATATESLERİ GÖRÜYORMUSUN? ÜZERİNDEKİ O KÜÇÜK CEKETLERİ
EVET EVET CEKETLERİ ÇIKAR!

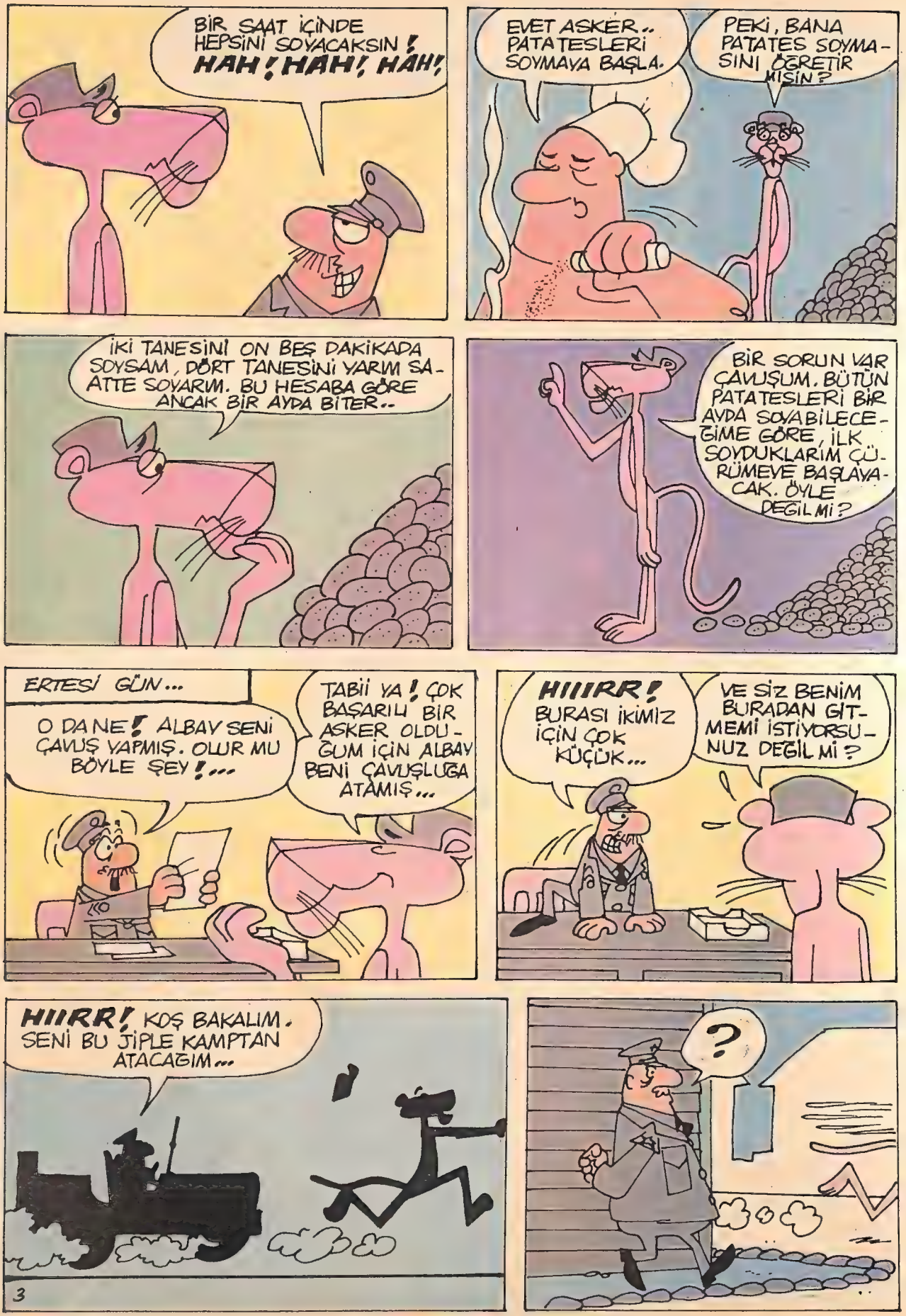
BİR SAAT İÇİNDE HEPSİNİ SOYACAKSIN! HAH! HAH! HAH!
EVET ASKER.. PATATESLERİ SOYMAYA BAŞLA.
PEKİ, BANA PATATES SOYMASINI ÖĞRETİR MİSİN?
İKİ TANESİNİ ON BEŞ DAKİKADA SOYSAM, DÖRT TANESİNİ YARIM SAATTE SOYARIM. BU HESABA GÖRE ANCAK BİR AYDA BİTER..
BİR SORUN VAR ÇAVUŞUM. BÜTÜN PATATESLERİ BİR AYDA SOYABİLECEĞİME GÖRE, İLK SOYDUKLARIM ÇÜRÜMEYE BAŞLAYACAK. ÖYLE DEĞİL Mİ?
ERTESİ GÜN...
O DA NE! ALBAY SENİ ÇAVUŞ YAPMIŞ. OLUR MU BÖYLE ŞEY!...
TABİİ YA! ÇOK BAŞARILI BİR ASKER OLDUĞUM İÇİN ALBAY BENİ ÇAVUŞLUĞA ATAMIŞ...
HIIIRR! BURASI İKİMİZ İÇİN ÇOK KÜÇÜK...
VE SİZ BENİM BURADAN GİTMEMİ İSTİYORSUNUZ DEĞİL Mİ?
HIIRR! KOŞ BAKALIM. SENİ BU JİPLE KAMPTAN ATACAĞIM...
?
3

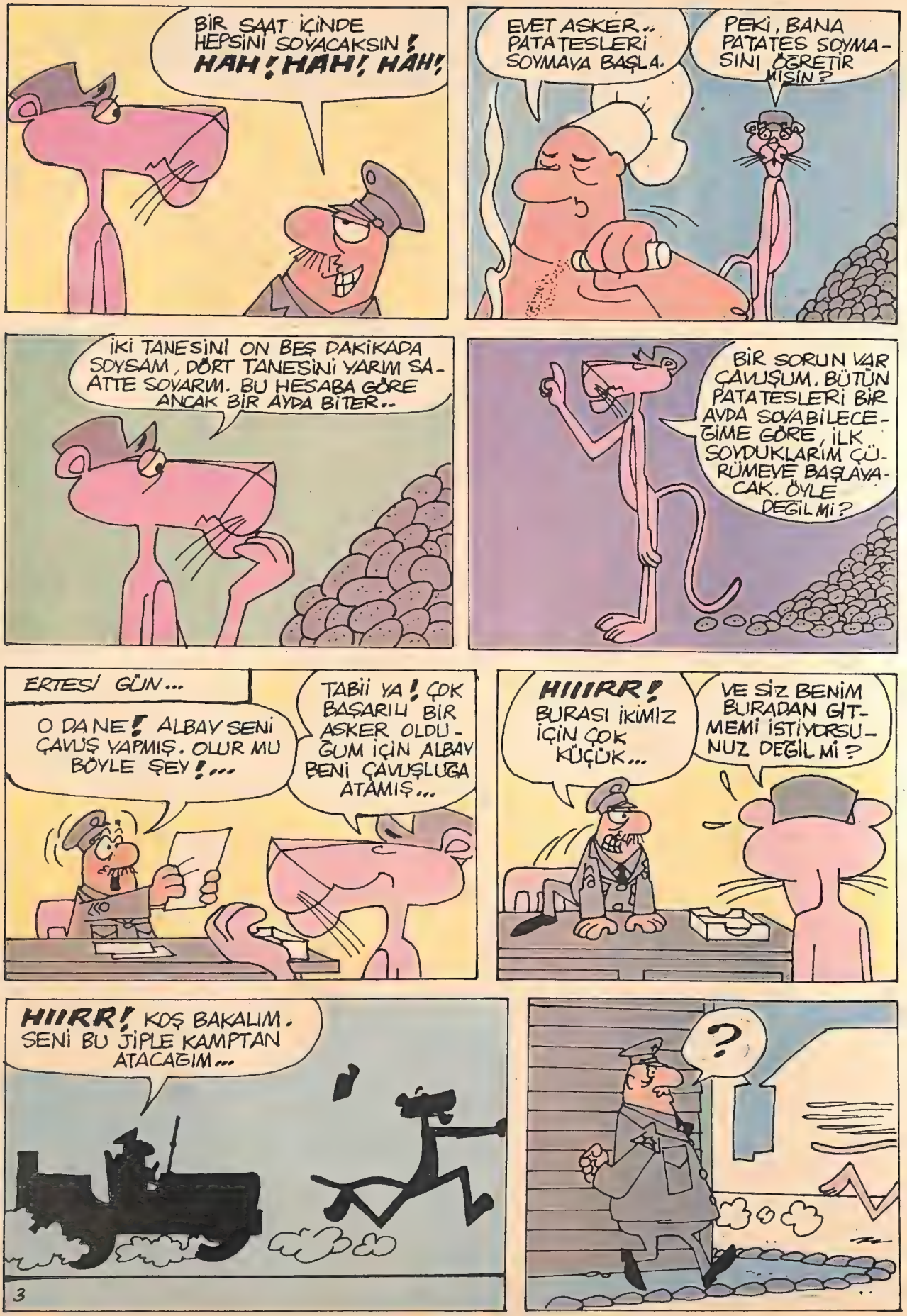
BİR SAAT İÇİNDE HEPSİNİ SOYACAKSIN! HAH! HAH! HAH!
EVET ASKER.. PATATESLERİ SOYMAYA BAŞLA.
PEKİ, BANA PATATES SOYMASINI ÖĞRETİR MİSİN?
İKİ TANESİNİ ON BEŞ DAKİKADA SOYSAM, DÖRT TANESİNİ YARIM SAATTE SOYARIM. BU HESABA GÖRE ANCAK BİR AYDA BİTER..
BİR SORUN VAR ÇAVUŞUM. BÜTÜN PATATESLERİ BİR AYDA SOYABİLECEĞİME GÖRE, İLK SOYDUKLARIM ÇÜRÜMEYE BAŞLAYACAK. ÖYLE DEĞİL Mİ?
ERTESİ GÜN...
O DA NE! ALBAY SENİ ÇAVUŞ YAPMIŞ. OLUR MU BÖYLE ŞEY!...
TABİİ YA! ÇOK BAŞARILI BİR ASKER OLDUĞUM İÇİN ALBAY BENİ ÇAVUŞLUĞA ATAMIŞ...
HIIIRR! BURASI İKİMİZ İÇİN ÇOK KÜÇÜK...
VE SİZ BENİM BURADAN GİTMEMİ İSTİYORSUNUZ DEĞİL Mİ?
HIIRR! KOŞ BAKALIM. SENİ BU JİPLE KAMPTAN ATACAĞIM...
?
3

İMDAT!
EYVAH. NE YAPTIM. ALBAYA ÇARPTIM..
RRRRR
GÜMBÜR

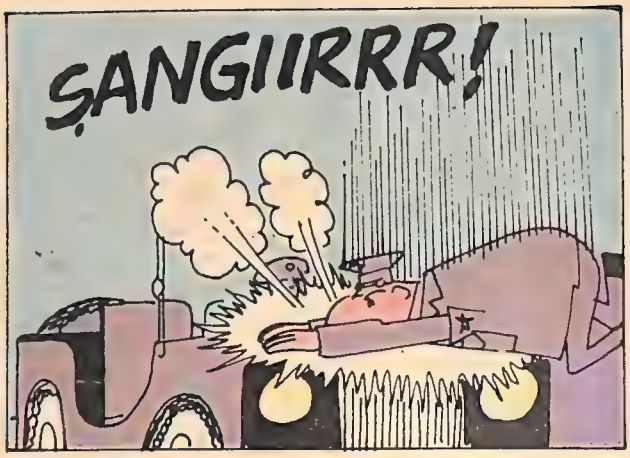
ŞANGIIRRR!

HEH-HEH! NASILSINIZ? BEN ÇAVUŞ BASTIBACAK...
YANILIYORSUNUZ.. SEN ER BASTIBACAKSIN..

EVEEET.. NEREDE KALMIŞTIK? ŞU PATETESLERİ GÖRÜYOR MUSUN? ÜZERLERİNDEKİ O KÜÇÜK KAHVERENGİ ÇEKETLERİ ÇIKARMAN
EVET ÇIKARMAN İÇİN TAM İKİ SAATİN VAR!
SON
SON
4

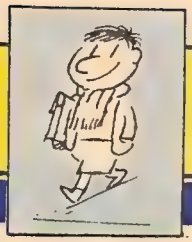

PITIRCIK'IN SERÜVENLERİ

Yazan: GOSCINNY-Türkçesi: VİVET KANETTİ-Resimler: SEMPE

FOTOĞRAF MAKİNESİ

TAM evden çıkıyordum, postacı bana anneannemden bir paket getirdi; içinden bir fotoğraf makinesi çıktı! Benim anneannem dünyanın en hoş kadınıdır!

"Şu annenin de ne garip fikirleri var. Bir çocuğa böyle armağan alınır mı?" dedi babam, anneme. Annem bozuldu, anneannemin zaten babama bir türlü yaranamadığını, çocuğun yanında böyle konuşmaması gerektiğini, fotoğraf makinesini armağan olarak çok beğendiğini söyledi. Ben, makineyi okula götürebilir miyim diye sordum, annem olur ama dikkat et, öğretmen görmesin dedi. Babam omuz silkti, ondan sonracıma, makineden çıkan kağıttaki açıklamaları okudu bana; nasıl fotoğraf çekildiğini öğretti. Çok kolaymış canım!

Derste, yanımda oturan Lüplüp'e makinemi gösterdim, teneffüste bir sürü fotoğraf çekeceğiz, dedim. Lüplüp döndü, hemen bunu arkamızda oturan Toraman'la Sırım'a yetiştirdi. Onlar, haberi Gümüş'e uçurdular, Gümüş, Dırdır'a ufak bir mektup yolladı, Dırdır, mektubu Tınğır'a geçirdi, Tınğır, Dalgacı'yı uyandırdı ve öğretmen, "Pıtırcık, söylediklerimi yineler misin, lütfen..." dedi. Ben ayağa kalktım, ondan sonracıma, ağlamaya başladım. Öğretmenin neden söz ettiğini bilmiyordum, çünkü o konuşurken, ben makinenin ufak penceresinden Lüplüp'ü izlemekteydim. "Sıranızın altında ne gizliyorsunuz öyle?" diye sordu öğretmen. Sizli bizli konuşmaya başladı mı, tepesi iyice attı demektir. Ağlamaya devam ettim, öğretmen geldi, makineyi gördü, onu elimden aldı, bana bir sıfır atacağını söyledi. "Şiştik" dedi Lüplüp, öğretmen ona da bir sıfır atacağını ve derslerde yemekten artık vazgeçmesini söyledi; ben güldüm, ne yani yalan mı, Lüplüp'ün yemesi de hiç bitmez. Sınıfın birincisi, öğretmenin de kuzusu olan Çarpım, "Ben, söylediklerinizi yineleyebilirim öğretmenim," dedi, böylece dersimizi sürdürdük. Zil çalınca, öğretmen beni yanına çağırdı. Herkes çıktıktan sonra.

"Seni üzmek istemem Pıtırcık," dedi. "Bu makinenin çok güzel bir armağan olduğunu biliyorum. Uslu duracağına, bir daha derslerde oynamayacağına, çok çalışkan bir çocuk olacağına söz verirsen, sıfırını silip fotoğraf makineni geri veririm". Ben hemen, bol bol söz verdim, öğretmen de fotoğraf makinemi iade etti, gidip arkadaşlarımla oynamamı söyledi. Açıkçası, bizim öğretmen çok esaslı bir kadın!

Aşağıya indiğimde, arkadaşlar çevreme toplandı. "Gelebileceğini düşünmüyorduk," dedi, tereyağlı bir sandviç yiyen Lüplüp. "Aaa, makineni geri vermiş," dedi Tınğır. "Evet, resimlerinizi çekeceğim. Hadi poz verin," dedim. Arkadaşlar, hemen önüme toplandılar, Çarpım bile geldi.

Açıklamalarda, aksi gibi, dört adım geri gidin deniyordu; benimse bacaklarım henüz çok kısadır. Dırdır'dan rica ettim, adımları benim için o attı: onun upuzun bacakları, pas içinde kocaman dizkapakları var. Ufak pencereden baktım, hepsi orada mı diye; Toraman'ın başını göremedim, kendisi çok uzun boyludur, Lüplüp'ün de yarısı sağa taşıyordu. Ne yazık ki yüzünü de sandviçi kapatıyordu, ama n'apalım, iki dakikacık yemeden durmaya bir türlü razı olmadı Lüplüp. Hepsi gülümsedi, çıtt! resmi çektim. Müthiş bir resim olacak!

"Makinen çok kıyak", dedi Toraman. "Pöh! Babam bana daha güzel bir tane aldı. Hem de flaşlı!" dedi Gümüş. Herkes güldü, bu Gümüş de bazen amma atıyor ha! "Flaş ne peki?" diye sordum. "Ufak bir lamba. Havai fişekler gibi tiüüüü diye bir ses çıkarır, karanlıkta, istediğin fotoğrafı çekebilirsin," dedi Gümüş. "Yalancının tekisin," dedim. "Şimdi sana bir tokat atarsam, görürsün," dedi Gümüş.

"İstersen, fotoğraf ma-

kineni tutarım," dedi Lüplüp. Makineyi Lüplüp'e verdim, çok dikkat etmesini söyledim, yağlı ellerinden makine kayar diye korkuyordum. Dövüşmeye başladık, tam o sırada Karagözgözetmenimizdir kendisi, ama asıl adı bu değil - koşarak geldi, bizi ayırdı.

"Ne oldu yine?" diye sordu. "Pıtırcık, fotoğraf makinesinin gece fişeği yok diye Gümüş'le dövüşüyor," dedi Lüplüp. "Ağzın doluyken konuşma. Fotoğraf makinesi de nereden çıktı?" dedi Karagöz.

Lüplüp makineyi uzattı, Karagöz, "Şeytan diyor, al bu makineyi müdüre götür," dedi. "Ne olur yapmayın efendim! Ne olur yapmayın!" diye bağırdım. "Peki, bu seferlik bağışladım. Ama gözümün içine bakın: artık yaramazlık etmek, dövüşmek yok, anlaşıldı mı?" Ben, anlaşıldığını ve bir resmini çekmek istediğimi söyledim.

Karagöz çok şaşırdı, "Benim resmimi mi çekmek istiyorsun?" diye sordu. "Evet efendim" diye yanıtladım. Karagöz gülümsedi, gülümseyince de hep çok sevimli olur. "He heyt, he heyt, ama çabuk ol, gidip zili çalmalıyım," dedi. Ondan sonracıma Karagöz, hiç kıpırdamadan avlunun ortasında durdu, bir elini cebine, öteki elini de karnının üstüne koydu, bir ayağını öne doğru uzattı ve çok uzaklarda bir yere baktı. Dırdır yine benim için dört adım saydı, ufak pencereden Karagöz'e baktım, çok gırgırdı. Çıtt, fotoğrafı çektim, Karagöz de zili çalmaya gitti.

Akşam evde, babam işten dönünce, annemle birlikte resimlerini çekmek istediğimi söyledim. "Ne olur Pıtırcık, çok yorgunum. Gözünü seveyim, bırak şu gazeteyi okuyayım biraz," dedi babam. "Aşkolsun. Niçin kırıyorsun çocuğu? Bu resimler, onun için çok değerli birer anı olacak ilerde," dedi annem. Babam derin derin içini çekti, annemin yanına gitti, altı resim çektim ve film bitti. Annem bana sarıldı, onun ufak fotoğrafçısı olduğumu söyledi.

Ertesi gün babam, filmi, kendi deyimiyle yıkatmaya götürdü. Resimleri görebilmek için bir kaç gün beklemek zorunda kaldık. Ben müthiş sabırsızlanıyordum. Sonunda dün akşam, babam resimleri getirdi.

"Hiç fena değiller, dedi babam. Özellikle arkadaşlarının ve şu bıyıklı şişkonun resimleri. Evde çektiklerin koyu çıkmış ama en gırgırı onlar. "Annem de geldi, babam resimleri gösterip, "Eh, oğlunun seni pek şımarttığını söyleyemezsin" dedi. Kahkahayla gülüyordu babam, annem resimleri aldı, artık sofraya oturmamızı söyledi.

Annem neden birden fikrini değiştirdi, hiç anlayamadım. Şimdi babamın haklı olduğunu çocuklara böyle armağanlar vermemek gerektiğini söylüyor.

Makineyi de dolabın taa tepesine kaldırdı.

KİRPİ ÇOCUK

UMUR BUGAY

TÖRENDE EFE OLDUK

23 NİSAN'I coşkun bir törenle kutladık... Doğrusu ben anlamadım ne olduğunu. Töreni izleyenler öyle söylüyor. Babam efe olduğumu öğrendi. Sonunda, onun deyimiyle, "çatır çatır ödedik 850 lirayı"...

Evde bir gün önceden büyük heyecan vardı. Annem özenle giydirdi beni. "Çok yakıştı oğluma," dedi. Babamın da hoşuna gitti. Törene gelmeye karar verdi. Erkenden de yattı ama uyanamadı. Yataktan kaldırmak için çok dil döktük. Başaramadık. Annemle yola koyulduk.

Stadda yürürken annemi düşünüyordum. Her hareketimi izliyordu şimdi. Hiç yanlış yapmamalıydım. Cavidan öğretmen beğenmiyordu benim oyunumu. Oysa ben çok güzel oynadığımı sanıyordum.

Salih efe giysileriyle kasılıyordu. Kollarını öyle bir savurarak yürüyordu ki, ondan başka efe yokmuş gibi... Cavidan öğretmen, "Açma bacaklarını oğlum!" diye bağırdı Salih'e. "Ölçülü olmamız gerekirmiş... Kafasızlar dansetmesini beceremezlermiş." Cavidan öğretmenin düşünceleri bunlar. Bana bir çalışmada, "Müzik duygusu yok sende," dedi. "Odun gibi yapıyorsun her şeyi. Ruhsuzsun."

Bu sözler gücüme gitti çok. Hele şu efe giysisini diktirmek için evde geçen tartışmaları düşününce iyice kırıldım. Babamın o parayı ne denli güç verebildiğini biliyorum. Yeteneğim yoksa neden zorla sokuldum? Anlamıyorum.

Hava sıcak. Terlemeye başladım. Sıcaktan değil. Annem beni izlediği için. "Ya beceremezsem?" diye düşünüyorum. Annem ya bu akşam babama, "İyi ki gelmedin. Çok kötüydü. Yazık oldu bunca çabamıza," derse?

Törenden sonra birlikte eve döndük. "Aferin," dedi. "Çok güzel oynadın." Staddan çıkarken müdürümüz geldi. Yanında İzmarit vardı. Cavidan öğretmen de neşeliydi. "Çok iyiydiniz çocuklar," dedi müdür. "Okulumuza ve Türk çocuklarına yaraşır biçimde elinizden geleni yaptınız. Hepinizin alnından öperim." Cavidan öğretmen, "Ben onlardan her zaman bunu beklerim müdür bey," dedi gülerek.

Akşam bir çocuk balosu yapılıyordu. Anneme sözünü bile etmedim onun. 250 lira da balo için istiyorlardı. İki kişilikmiş. Babam ile annem gidecekler. Peki biz ne oluyoruz. Çocuk balosunda büyüklerin ne işi var?

Eve yaklaşmıştık. Hava bulutlandı. Annem elimden sıkı sıkı tutup koşturdu. "Yağmura tutulursak mahvolur elbisen," dedi. Bizim sokağın başında tutulduk. Saçakların altından yürüdük. Gene de sırılsıklam olduk. Eve geldiğimizde sular akıyordu her yanımızdan. Babam çay içiyordu. Bize baktı. Güldü. "Hoş geldin efe," dedi.

MEHMET'İN ÇEVRE DOSYASI

ATİLA ALPÖGE ■ DEVRİM ALPÖGE

PETROL VE KİRLENME

PETROL çok yararlı bir doğal kaynak. Ama o ölçüde de çevre kirliliğine neden oluyor. Bunları bir kaç türde toplayabiliriz.

Hava Kirliliği

Taşıtlar benzin, motorin gibi petrol ürünleri kullanıyorlar. Bunların yanmasından çıkan duman havaya karışıyor. Özellikle kentlerde hava kirliliğinin yarısı bunlardan oluşuyor.

Ayrıca evlerdeki kaloriferlerde fuel-oil yakılıyor. O da petrol ürünü. Fabrikalar da fuel-oil kullanıyor. Evlerden ve fabrikalardan çıkan duman havayı çok kirletiyor.

18 Mart 1967. "Torrey Canyon" adlı bir tanker, içi ham petrol dolu olarak tam İngiltere'nin güney-batı ucuna yaklaştığı sırada kayalara çarpıyor ve büyük gemi ikiye ayrılıyor. Taşıdığı petrolün yarısından fazlası denize akmaya başlıyor. Akıntı ve dalgalar bunu İngiltere'nin tüm güney kıyıları ile Fransa'nın Manş Denizi kıyılarına sürüklüyor. Kıyılar bir kaç gün içinde kara ve yağlı bir örtüyle kaplanıyor. Devletler çaresiz kalıyor bu pisliği temizlemekte. Örtü haftalarca kıyılarda kalıyor.

Benzeri bir kaza yurdumuzun kıyılarında olsaydı, Çanakkale'den Bodrum'a kadar bütün kıyılarımızda, denizin üstünde 10 santim kalınlığında petrol olurdu. Buralarda aylarca ne denize girilir, ne de balık avlanabilirdi.

Çöp

Petrol ürünleri çöpte de yerini alıyor. Özellikle plastik kutular. Örneğin yoğurt ya da ayran kapları... Biliyorsunuz, bunlar petrolden elde ediliyor. Plastik, toprağa atıldığı zaman öteki artıklar gibi kolay kolay parçalanmıyor. Yıllarca olduğu gibi kalıyor. Bu da çevreyi kirleten ve etkisi yok olmayan bir sonuç yaratıyor.

Deniz Taşımacılığı

Biliyorsunuz, bazı ülkeler petrol üretiyor, bazıları da tüketiyor. Örneğin Arap Yarımadası'ndan, Basra Körfezi'nden çıkan petrolü Avrupa ülkeleri satın alıyorlar. Bunların taşınması gerek. En kolay yol, büyük tankerlerle taşımak... Tankerler ham petrolü yerine boşaltıktan sonra depolarında ve borularında kalan petrolü temizlemek istiyorlar. Bu nedenle deniz suyunu emip tekrar denize püskürtüyorlar. Böylece artıklar denize akmış oluyor. O kadar çok deniz taşımacılığı yapılıyor ki, bu tür temizleme tehlikeli olmaya başladı. Bazı ülkeler ağır para cezaları veriyorlar. Ama ne var ki, çoğu tanker Akdeniz'de bu yöntemi uyguluyor. Ayrıca Marmara Denizi'nde, Boğaz'ı geçerken yapanlar da var.

Deniz Kazaları

Büyük tankerlerin başından sık sık kaza geçmeye başladı. O zaman da denizin ortasında ya da bir kıyıda depolardaki benzin denize karışmaya başlıyor.

Gerek deniz taşımacılığında, gerekse kazalarda petrolün suya karışmasının bir çok zararı var. Böyle durumlarda petrol, hafif olduğu için yüzeyde kalıyor ve yayılıyor. Hava ile suyun arasında incecik bir örtü oluşturuyor. Bunun sonucu olarak güneş ışınları suyun içine giremiyor. Su, havadan oksijen alamıyor. Balıklar ya ölmeye başlıyorlar ya da o bölgeden kaçıyorlar. Deniz içinde bulunan ve denizin dengesinde büyük önemi olan bazı bitkiler de çürüyorlar. Daha da kötüsü, kuşlar su içmek için ya da yiyecek aramak için denizin yüzeyine ince kanatlarını petrolün yağı kaplıyor, uçamaz oluyorlar. Ölüp kalıyorlar. Geçen yıllarda bir tanker kazasında 500,000 kuş öldü.

Geçen hafta bir "aramaca—bulmaca" koymuştuk... Sevim Hanım'ın yarım saat içinde karşılaştığı ve petrole bağlı olarak üretilmiş 24 maddeyi bulacaktınız. Tamamını bulabildiniz mi? Eksiksiz listeyi biz size verelim:

Plastik tabak, duş perdesi, deterjan, diş fırçası, elektrik, mum, plak, orlon kazak, fuel-oil, tüpgaz, ilâç, naylon çorap, oje, ruj, kova, hortum, gübre, böcek ilâcı, oto camı, oto lâstiği, sünger, madeni yağ, benzin, asfalt.

Tanker deyip geçmeyin. Gün geçtikçe hem sayıları artıyor, hem de boyları büyüyor. Bugün denizlerde 4,000'den fazla tanker gidip geliyor. Bir tankerin ne kadar çok ham petrol taşıdığını anlamak için aşağıdaki değerlere bakın.

Günümüzün en büyük tankerlerinden yalnızca birinin içindeki petrolü özel demiryolu vagonlarına koysaydık, İstanbul'dan İzmit'e giden tren yolu peşpeşe vagonlarla dolardı.

Bundan şunları elde ederdik:

- Ankara ve İzmir'deki bütün evlere verilecek kadar tüpgaz, *ayrıca*
- Bir uçağı dünya çevresinde 50 kez döndürebilecek uçak benzini, *ayrıca*
- Türkiye'deki bütün otolara bir haftalık benzin, *ayrıca*
- Türkiye'deki bütün otobüslere altı ay yetecek kadar motorin, *ayrıca*
- Yurdumuzdaki bütün apartmanların ve fabrikaların bir haftalık fuel-oil gereksinimi, *ayrıca*
- 40,000 tonluk değişik madde.

İşte bir tek tankerin yükü bu kadar fazla. Bütün bu petrolün bir kazadan sonra denize döküldüğünü düşünün. Ya da bunun az bir bölümünün, boruların temizliği sırasında denize karışmasını kafanızda canlandırın; az dediğimiz bile denizdeki yaşam için çok oluyor.

Jules Verne

YANARDAĞ

Jules Verne

Jules Verne, 8 Şubat 1828'de Fransa'nın Nantes kentinde doğdu. Babası avukattı. Oğlunun da kendisi gibi avukat olmasını istiyordu; ama Jules başka ülkelere gitmek, değişik insanlar, çevreler görmek istiyordu. On bir yaşındayken evden kaçtı, gizlice bir gemiye bindi. İlk limanda yakalanarak babasının yanına gönderildi.

Jules, ister istemez hukuk öğrenimi görmeye başladı. Paris'e gitti. Orada tiyatro oyunları yazdı. Çağın ünlü yazarı Alexandre Dumas Pere ile tanıştı. Dumas, ona bir tiyatroda iş buldu.

Jules Verne, artık kendini yazarlığa vermişti. İki kızı olan genç bir dulla evlendi. İlk kitabı olan "Balonda Beş Hafta"yı 1863'de yayımlattı. Kitabın kazandığı başarı üzerine, ardarda romanlar yazmaya koyuldu. Kırk yıl içinde altmışın üzerinde roman ve bir çok öykü yazdı.

Romanlarının en ünlüleri şunlardır: Dünyanın Merkezine Yolculuk (1864), Kaptan Grant'ın Çocukları (1868), Deniz Altında 20,000 Fersah (1870), Seksen Günde Dünya Yolculuğu (1873), Michael Strogoff (1876), Dünyanın Sonundaki Deniz Feneri (1905).

Jules Verne, yine Fransa'da, Amiens'de, 24 Mart 1905'de öldü. Bir süre sonra Nantes'a büyük bir heykeli dikildi.

GEÇEN YÜZYILIN SONLARINDA KUZEY AMERİKA'NIN BATISI ALTIN ARAYICILARIYLA DOLUYDU. SANKİ BAŞKA BİR ÜLKE OLMUŞTU BURASI...
HAYDI, VANCOUVER'E GİDEN GEMİ BU...
SALOON
35
FOOT BALL

KANADA'YA GİDİYORUZ ARKADAŞ! HO, HO, HO!

İTMESENE! GEMİDE HERKESE YER VAR!
BANA BAĞIRAMAZSIN KÜÇÜK ZÜPPE!

BOŞVER KUZENİM!
HARLİSİN BEN.

ŞU ZÜPPEYE BİR DERS VER, HUNTER!

BIRAKIN TARTIŞMAYI DA BİNELİM!
YOL VERİN!
ŞU KAVGACILARI DENİZE ATIN!

BANA BAK! BANA KİMSE SESİNİ YÜKSELTEMEZ.

BUNU SEN İSTEDİN!
AAAH!

BUNU SANA ANIMSATACAĞIM!

HERKES GEMİYE! DEMİR ALIYORUZ!
AZ SONRA...
BU GEMİ "SEÇKİN İNSANLAR"LA DOLU SAMMY.
SANIRIM BU "SEÇKİN İNSANLAR" ARASINDA BAŞKA TÜRLÜ DAVRANMALIYIZ BEN.
BU YOLCULUĞU SEN İSTEDİN. BANA KALSAYDI AMCAMIZ JOSİAS'IN MİRASINI UNUTURDUM.
BİR KAÇ GÜN ÖNCE MONTREAL'DE İKİ KUZEN NÖTERLİĞE ÇAĞIRILMIŞTI.
"...VE BEN, İKİ GENÇİN AMCASI, JOSİXAS LACOSTE, KLONDİK'TEKİ "CLAİM"İMİ KENDİLERİNE BIRAKIYORUM..."
CLAİM: YASAL OLARAK KAYITLI MADEN OCAĞI.
BU KADAR BAYLAR.
BİR "CLAİM"İMİZ VAR! HARİKA!
AMA AMCAMIZ ORADA TEK TÜK ALTIN BULDU.
ONLU KÜÇÜMSEMEYİNİZ. "DAWSON" ŞİRKETİ ORAYI BEŞ BİN DOLARA SATIN ALMAK İSTİYOR.
...
BEŞ BİN DOLAR!
BÖYLE BİR ŞİRKET BU KADAR VERİYORSA...
...O MADENDEN ÇOK ŞEY BEKLENEBİLİR DEMEK. YAŞASIN!
BÖYLECE SAMMY SKİM VE BEN RADDLE VANCOUVER'A GİDEN GEMİYE BİNDİLER.
BU İKİ BAYAN ACABA NEREYE GİDİYOR?
ÖĞRENMEYE DEĞER. BU GEMİDE BAYAN OLARAK YALNIZ ONLAR VAR.
HEY, MALMON, BAK BURADA NELER VAR!
GEL BAKALIM TATLIM, YOKSA BENİ BEĞENMEDİN Mİ?
BIRAK BENİ, TERBİYESİZ!
BAYANI RAHAT BIRAK!
BAK, BAK, O YABANİYMİŞ YİNE...
YİNE Mİ SEN?

BENİ ANIMSAYACAĞINI SÖYLEMİŞTİM!
NE?..
HA, HA! PEK DENGESİ YOKMUŞ.
OOOF!
UUUUH!
DUR BAKALIM!
BANG!
SON GÜLEN İYİ GÜLER!
AAAH! PARMAĞIMI YAKTI HUNTER! OOOOF!
KUTLARIM!
SANIRIM YANLIZ YOLCULUK EDEBİLİRSİNİZ.
GÖRDÜĞÜNÜZ GİBİ KIZKARDEŞİMDE BENLE.
ADIM EDİT EGERSON, BU DA ABLAM JOAN.
BEN DE BEN RADDLE, BU DA KUZENİM SAMMY SKİN. NEREYE GİDİYORSUNUZ?
EDİT HASTABAKICI. DAXSON - CİTY HASTANESİNDE KALACAK.
BEN İSE BİR "CLAİM" ALIP ALTIN ARAYACAĞIM.
LİSTELİK, YANLIZ GİDECEKSİNİZ, HA?
BİZ ONU KORUYABİLİRİZ, DEĞİL Mİ SAMMY?
BENİM EN İYİ KORUYUCUM KEMERİMDEKİ BU TABANCADIR BAYLAR.

BAĞIŞ... ÖNERİDE BU...NA-BİLİR MİYİM?
TABİ KAPTAN!
ÇALIŞIYORUM VE İNSANLARI ÇOK İYİ TANIRIM. HUNTER'DEN VE MALON'DAN ÇEKİNİN. ÇOK TEHLİKELİLER.
YOR MUSUNUZ?
İKİSİ DE KAYDUTTUR. SANIRIM KLONDİK'TE 131. "CLAIM"İ SATIN ALDILAR.
131 İNCİ! BİZİMKİ DE...
129 UNCU!
DİKKATLİ OLUN. BÜYÜK TERSLİKLER ÇIKABİLİR.
YOLCULUK OLAYSIZ GEÇİYORDU...
BURADAN DAWSON-CİTY'YE DEK YOL ÇOK TEHLİKELİ...
EVET AMA KIZLAR KENDİLERİNİ İYİ KORUDUKLARINI SÖYLÜYORLAR.
İSTERSENİZ EDİT'İN HASTANESİNE DEK BİZİMLE GELEBİLİRSİNİZ BAYLAR. MEMNUN OLURUZ.
GER... GERÇEKTEN Mİ?
ANLAŞTIK...
BİR SAAT SONRA KAPTANIN ÖNERDİĞİ BİR KILAVUZLA KONUŞUYORLARDI...
ADI NELLITO İMİŞ. VE BU TOPRAKLARI ÇOK İYİ TANIRMIŞ...
DİLİNİZİ DE KONUŞURUM. GİDİP GEREKENLERİ ALALIM ŞİMDİ.

ARTIK ONLARLA UĞRAŞMAYI BIRAK. BURAYA ALTIN ARAMAYA GELDİĞİMİZİ UNUTMA.
HMM...HAKLISIN MALON.

İKİ HAYDUT KUZEYE DOĞRU UZAKLAŞIRKEN DOSTLARIMIZ BAZI GEREÇLER ALIYORLARDI...
NE DERSİN, BEN?
ÇOK İYİ GEREÇLERİMİZ OLDU...

BU GENÇLERE RASTLADIĞIMIZ İYİ OLDU. DAWSON-CITY'YE DEK YALNIZ NASIL GİDERDİK?
BOŞ YERE KORKU YORSUN.

AZ SONRA YOLA KOYULDULAR.

BİR MEZAR.
SURAYA BAK!

AÇLIĞA, YORGUNLUĞA YA DA SUSUZLUĞA DAYANAMAYIP ÖLEN BİR ALTIN ARAYICISI. DAHA ÇOK GÖRECEKSİNİZ.

YOL BOYU HAYDUTLARIN SALDIRISINA DA UĞRAYABİLİRİZ. BURALARI ÇOK TEHLİKELİ.

SENİN İÇİN ÇOK KORKUYORUM JOAN. YALNIZ BAŞINA GİTMEK DELİLİĞİNİ YAPAMAZSIN!
SAKİN OL. NELLİE GİBİ BİR KILAVUZ BULACAĞIM. ZENGİN OLACAĞIZ.

DÜŞÜNSENE! GELİP SENİ ALACAĞIM VE AVRUPA'YA GİDİP SOYLU İKİ BAYAN GİBİ YAŞAYACAĞIZ.

SİZ...ÖKSÜZ MÜSÜNÜZ?
EVET.
NE RASTLANTI! BİZ DE ÖKSÜZÜZ!

ÇOCUKLAR, NEDEN BU İŞİ BİRLİKTE YAPMIYORUZ?
ŞAKA ETME BEN.
BUNU SEVMEDİM BAYLAR!
NE OLUYOR NELUTO? BELKİ BİR AYIDIR.
HAYIR BAYIM!
BANG!
SSSS
SSSS
SSSS
DİKKAT!
HERKES YERE YATSIN! BUNLAR HAYDUTLAR!
YAKALAYALIM ONLARI!
SİZE SÖYLEMİŞTİM. BURALARI HAYDUT YATAĞIDIR.
¡BANG!
¡BANG!
NELUTO HAKLIYDI...
SEN ORADAN SALDIR. KİMSE SAĞ KALMAMALI.
YANLARINDA MUTLAKA ÇOK ALTIN VARDIR.
BU DİNAMİT LOKUMU HER ŞEYİ ÇÖZÜMLER.
TAM O SIRADA...
KAR FIRTINASI! HARİKA!
ANLAMIYORUM!
NE DEMEK BU?

BU FIRTINADAN YARARLANARAK KAÇABİLİRİZ. TEK ŞANSIMIZ BU.
ALLAH KAHRETSİN! TAM ZAMANIYDI..!
ÇABUK İLERİ!
YOLCULUK GERÇEKTEN GÜÇTÜ. VANCOUVER'DEN ÇIKTIKLARININ ÜÇÜNCÜ GÜNÜ...
İŞTE GELDİK BAYLAR!
BAYAN JOAN, GERÇEKTEN SU ALTINI TEK BAŞINIZA ARAMAKTA DİRENİYOR MUSUNUZ?
KESİNLİKLE BAY SKIM.
SİZ DE BAYAN EDIT, BURADA KALMAYI GERÇEKTEN İSTİYOR MUSUNUZ? YOLCULUK SIRASINDA BİZ DE YARALANABİLİRİZ
LÜTFEN LİSTELEMEYİN BEN... BU KARARA UZUN ZAMAN DÜŞÜNDÜKTEN SONRA VARDIM.
DAWSON-CITY HASTANE
İYİ ŞANSLAR!
UMARIM BİR GÜN GÖRÜŞÜRÜZ..!
ÇOK İYİ ÇOCUKLAR AMA BİRAZ FAZLA LİSTELEDİLER.
UMARIM BURADA BİR KAÇ GÜN BENİMLE KALIRSIN, DEĞİL Mİ?
SİZ YENİ HASTABAKICI BAYAN EDGERTON'SUNUZ, DEĞİL Mİ?
EVET. SİZ DE DOKTOR PILKOKS OLMALISINIZ.
BU DA ABLAM JOAN. BİR KAÇ GÜN BURADA KALABİLİR Mİ?
NE DEMEK? TABİİ! BUYURUN LÜTFEN!
DAWSON-CITY HASTANESİ

ABLAM ALTIN ARAYICISIDIR DOKTOR. KLONDİK'E GİTMEYİ DÜŞÜNÜYOR.

BU ARADA DOSTLARIMIZ KUZEYE DOĞRU DEVAM EDİYORLARDI...
BAYLAR, KIŞ BASTIRMADAN "CLAİM"E VARMALIYIZ.
AMMA DA UZAKMIŞ!

PİŞMAN OLDUĞUNU SÖYLEMEYECEKSİN YA SAMMY?
AZ BİLE OLUR. YAŞAMIMIZI BELKİ DE BİR HİÇ UĞRUNA TEHLİKEYE ATTIĞIMIZI DÜŞÜNDÜKÇE...

HİÇ BİR ŞEY OLMASAYDI BU "CLAİM"E BEŞ BİN DOLAR VERİRLER MİYDİ SANIYORSUN? ZENGİN OLACAĞIZ SAMMY!
TABİİ, HAYDUTLAR BİZİ O ZAMANA DEK KURŞUNLA DOLDURMAZLARSA...

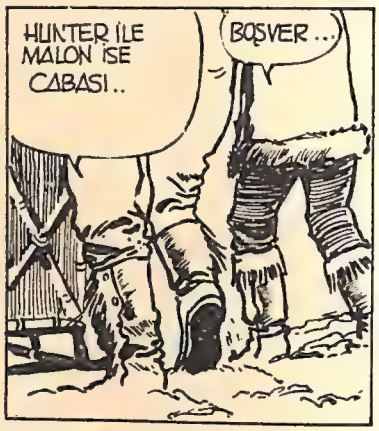
HUNTER İLE MALON İSE CABASI..
BOŞVER...

İKİ HAYDUTUN NE KADAR YAKINLARINDA OLDUKLARINI BİLMİYORLARDI...
HUNTER, ONLAR!
BİZİMLE AYNI YOLU İZLİYORLAR!

BANA ÖYLE GELİYORKİ, ALTINI BOL OLAN MADENE GİDİYORLAR.
BENCE DE. HO, HÖ!

GEMİDE YAPTIKLARINI ONLARA MUTLAKA ÖDETECEĞİM.

İKİ HAFTA SONRA...
İŞTE!
BİZİM "CLAİM"İMİZ Mİ?
YAŞASIN, GELDİK!

HAYIR. YUKON TOPRAKLARININ KUMANDANLIĞINA GELDİK. ONUN İZNİ OLMADAN DAHA İLERİ GİDEMEYİZ.

UMARIM BİR AKSİLİK ÇIKARMAZLAR.

AMA DOSTLARIMIZI KÖTÜ BİR SÜRPRİZ BEKLİYORDU...

FORT RELIANCE

RELİANS KALESİ

BEN KUMANDAN JAMES WALSH. YANILMIYORSAM SİZ DE SAMMY SKİN'SİNİZ.

BİZİ NEREDEN TANIYORSUNUZ?

SİZİ TUTUKLAMA EMRİ VAR. "CLAİM"İNİZ YASAL OLARAK SİZE Mİ AİT?

DOSTLARIMIZ SUBAYA BİR YANLIŞLIK OLABİLECEĞİNİ ANLATMAK İSTEDİLER.

NUMARASI 129 BAYIM.

BU "CLAİM"İ AMCAMIZ BİZE MİRAS BIRAKTI.

BU "CLAİM" YASAL OLARAK KAYDEDİLMEDİ ÇÜNKÜ İNGİLİZ KANADASI'YLA AMERİKA'YA AİT OLAN ALASKA'DA BULUNUYOR. HAYDİ, ONLARI İÇERİ ATIN!

NE?

ÇOK PARLAK BİR FİKİRDİ BU HUNTER. WALSH'İ İYİ ELDE ETTİN!

PARAYA KARŞI ZAYIF OLDUĞUNU BİLİYORDUM. GÖRDÜĞÜN GİBİ O İKİ ZÜPPEDEN KURTULMAMIZ İÇİN BU YETTİ.

DUYDUN MU? 129 BİZİMKİNİN HEMEN YANINDA.

ŞİMDİ KOLAYLIKLA ONU DA ELE GEÇİREBİLİRİZ. HO, HO, HO!..

BİR DAKİKA! BÖYLE DAVRANAMAZSINIZ!

KILAVUZU DA KAPATIN!

NE? O HAYDUT-LAR!
SANIRIM HER ŞEYİ ANLA-DIM.

AZ SONRA KOMUT YERİNE GETİRİLMİŞTİ...

BU İKİ ALÇAK KU-MANDANLA DA ANLAŞMIŞLAR.
ŞİMDİ NE YAPACAĞIZ?

KIŞ GELİYOR, BU İKİ HERİF TE "CLAIM"İMİ-Zİ KULLANACAKLAR.

EDİT BENİ BURADA GÖR-SEYDİ...
JOAN DA KENDİ AYAĞIMIZLA BURAYA DÜŞTÜĞÜMÜZÜ GÖRSEYDİ...

BİR KAÇ GÜN ÖNCEYE DÖNELİM.
SANIRIM BU YOLCU-LUĞA TEK BAŞIMA ÇIKMAKLA İYİ ETMEDİM.

O DA KİM?

BİR AYI!

BANG!
UUAAH!

AYILARIN BÖYLE BAĞIR-DIĞINI BİLMİ-YORDUM.

ARTIK GENÇ KIZLAR YOLUNU YİTİRMİŞ MADENCİLERİ AVLAMAYA MI BAŞLADI? GİRRR!
OH... SİZİ BİR AYI ZANNETTİM! BAĞIŞLAYIN...
HMM... AZ DAHA POSTU DELDİRİYORDUM, BİLİYOR MUSUNUZ?
ADIM JOAN EDGERTON. MONTREAL'DEN GELİYORUM.
BEN DE PATRİCK RİCHARDSON'UM. İRLANDALIYIM. BİR AYDIR BURALARDAYIM.
JOAN GÜVENECEĞİ BİR İNSANA RASTLAMIŞTI. RİCHARDSON ONA ÖYKÜSÜNÜ ANLATTI.
ZENGİN BİR ALTIN YATAĞI BULUNCA DA ARKADAŞLARIM BENİ TERKETTİ. İKİ GÜN ÖNCE DE...
... BİR KIZAKLA ÜÇ KİŞİ GÖRDÜM. "RELİANS KALESİ"NE GİDİYORLARDI.
İRLANDALININ SÖZLERİ JOAN'IN YÜREĞİNİ HOPLATTI..
EMİNİM ONLARDIR!
ZAVALLILAR. WALSH İLE KARŞILAŞACAKLAR. ONA YÜKLÜCE PARA VERMEDEN DAHA ÖTEYE GİDEMEZLER.
JOAN SAMMY VE BEN İLE OLAN ARKADAŞLIKLARINI ANLATTI.
ÖYLEYSE KALEYE GİDİP BAŞLARINA NE GELDİĞİNİ ÖĞRENELİM. HAYDİ.
BU SIRADA KALEDE...
EE, İŞLER NASIL GİDİYOR?
YİNE NE İSTİYORSUNUZ?
GİDİYORUZ, AMA BU İKİ ZUPPENİN TUTSAK KALMASI İÇİN PARA ÖDEDİĞİMİZİ UNUTMA.

"CLAİM"LERİNDEN VAR OLAN TÜM ALTINI ÇIKARANA DEK ONLAR BURADA KALMALILAR. TAMAM MI?
HOŞÇA KALIN.
BU HAYDUTLAR BİZİM TOPRAKLARIMIZDA DOLAŞIRKEN BURADA KALAMAYIZ. BİR PLANIM VAR.
YEMEK SAATLERİ GELDİ. KAPIYI AÇ DONALD.
BU KEZ YİYECEKLERİNDEN EMİNİM.
İŞTE GELDİLER!
BAYLAR, ÇAY GELDİ!
SIKI VURUN!
TAMAM BEN!
¡AAAH!
PLÂN İYİ YÜRÜYORDU...
ALLAH KAHRETSİN!
ATEŞ! YAKALAYIN!
BANG!
BANG!

ÇABUK SAKLANIN!
İŞLERİNİ BİTİRİN! BİZE BUNUN İÇİN PARA VERMEDİLER APTALLAR! ATEŞ!
BANG! BANG! ¡BANG!
ÇOK KALABALIKLAR. MAHVOLDUK!
¡BANG! ¡BANG!
SİZ ÇEVRELERİNİ SARIN!
SONUMUZ GELDİ BEN.
HA, HA, HA. BENİ OYUNA GETİRECEKLERİNİ SANDILAR!
AMA TAM O SIRADA...
BRAAM!
YAŞASIN HAYDİ!
UF! NEYSE Kİ SON DİNAMİT LOKUMUNU SAKLAMIŞTIM.

BANG!
BU ASKERLER NEDEN O YÖNE KOŞUYORLAR?
BU PATLAMA NEYDİ?
İLERİ, PATRİCK!
JOAN EDGERTON!
OLAMAZ!
YAŞASIN!
AMA FAZLA ZAMANLARI YOKTU...
YAKALAYIN ONLARI APTALLAR, KAÇACAKLAR!
SALDIRANLAR YERLİLER DEĞİL MİYDİ?
KİMLERİ!
DİKKAT EDİN. YERLİLERSE SİLÂHLARI DA VARDIR.
NELLİTO BOŞ DURMUYORDU...
JOAN, NASIL OLUR?
ŞİMDİ SUS DA DİKKAT ET!
VE AZ SONRA...
DAHA ÇABUK ARKADAŞLAR!
JOAN OLANLARI ANLATTI...
PEKİ KALEDE TUTSAK OLDUĞUMUZU NASIL ANLADIN?
YAŞLI İRLANDALI SİZİ ORAYA GİDERKEN GÖRMÜŞ. KALEYE YAKLAŞINCA...
"HUNTER İLE MALON'U GÖRDÜK. SAKLANDIĞIMIZ YERDEN KONUŞTUKLARINI DUYDUK..."
BURADAN KURTULDUKLARINDA "CLAİM"LERİNDE BİR DİRHEM ALTIN BULAMAYACAKLAR.
KUMANDAN ONLARI UZUN ZAMAN İÇERDE TUTAR.

BÖYLECE SALDIRMAYA KARAR VERDİK.
SAĞOL JOAN. BUNU UNUTMAYACAĞIZ
ÖNEMİ YOK, DOSTUM. LÜTFEN ARTIK BANA ÜZGÜN ÜZGÜN BAKMAKTAN VAZ GEÇİN.
KALEDEN UZAKLAŞINCA..
KÖPEKLER ÇOK YORULDU. BİRAZ DİNLENELİM.
JOAN NE DÜŞÜNÜYORSUNUZ?
İYİ DEDİN SAMMY...
BUNDAN SONRA YOLCULUĞUMA SİZLE SÜRDÜRMEYİ UYGUN BULUYORUM.
ÇOK İYİ...
DO...DOĞRU MU?
KARDEŞİNİZ EDİT NE YAPIYOR ACABA?
DAWSON-CİTY'DEN BERİ HABERİM YOK.
BÜYÜK BİR ATEŞ YAKIP KONUŞMAYA DALDILAR...
...AMA HİÇ BİRİ OLANLARI BİLMİYORDU...
NE DÜŞÜNDÜĞÜNÜ BİLİYORUM HUNTER.
SANIRIM ORADA PARLAYAN BİR ATEŞ VAR. MUTLAKA ALTIN ARAYICILARIDIR.
EVET MALON! ALTINLARI VARSA ÇOK MEMNUN OLURUZ. YOKSA KAHVE VE VİSKİ İLE DE YETİNİRİZ.
PATRİCK MİLES-CREEK'TEN SONRA BİLİNMEYEN MADENLER OLDUĞUNU SÖYLEDİ.
DİKKATLİ OL DOSTUM!
MİLES-CREEK! YUKON NEHİRLERİNDEN BİRİ.

HUNTER, ONLAR!
NELER SAYIKLIYORSUN APTAL?
ŞİMDİ NÖBET SIRASINI SAPTAYALIM.
EVET BAY SKİM.
İLK NÖBET BENİM!
İYİCE DİNLENMELİYİZ. YARIN ZOR BİR GÜN OLACAK.
KALEDEN NASIL KAÇABİLDİLER?
O KUMANDANA GÜVENMEMELİYDİK.
YARIM SAAT SONRA ÇEVRE SESSİZLİĞE BÜRÜNDÜ.
"KARLAR ÜSTÜNDE SÜRÜNEN ADAM SESSİZCE İLERLİYORDU...
"JOAN'IN BULUNDUĞU YERE YAKLAŞIYORDU...
SANKİ DAL ÇITIRTISI GİBİ BİR SES DUYDUM...
BU PLÂNI BAŞARIRSAK İŞİMİZ ÇOK KOLAYLAŞACAK...
HAYDUT SIÇRADI VE...

JOAN!
NE OLUYOR PATRICK?
JOAN NERE-DE?
KAYBOL-MUŞ!
JOAN!
BENİ İZLE-YİN!
DURUN YOK-SA ONU VURURUM.
SİLÂHLARINIZI YERE ATIN!
HUNTER!
BİZİ AL-TEDEMEZ-SİN!
BIRAK BENİ ALÇAK!
HAYDUT MALON'A SESLENDİ..
ŞİMDİ BANA "CLAİM"İN TAPUSUNU VERİN ÇABUK!
MALON, SİLAHLARLA TAPUYU AL! ÇABUK OL!
KÖPEKLERLE KIZAĞI VE YİYECEKLE-Rİ DE ALACAĞIZ. BELKİ SAĞ KA-LIRSINIZ. HUN-TER HER ZAMAN KAZANIR! HO, HO!
ALÇAKLAR! SİZ GÖRÜRSÜ-NÜZ...

ELVEDA ÇOCUKLAR HA, HA!
SİZE POSTAYLA BİR ALTIN GÖNDERİRİZ...
DOSTLARIMIZ BUNU HİÇ BEKLEMİYORLARDI...
ARTIK BU İŞİN SONUNA GELDİK.
EN YAKIN KASABAYA BİLE GİDEMEYECEĞİZ.
KÖPEKLERİ İYİCE BAĞLAYIP YOLA KOYULALIM MALON. HAYDİ...

BUNU BU HAYDUTLARIN YANINA BIRAKMAYACAĞIZ ARKADAŞLAR...
ÖYLEMİ PATRİCK? PEKİ BU İŞİ NASIL BAŞARACAĞIMIZI DA SÖYLER MİSİN?
"CLAİM"İNİZE GİDEN EN KESTİRME YOLU BİLİYORUM. ORAYA YÜRÜYEREK GİDELİM.
İRLANDALININ SÖZLERİ DOSTLARIMIZA GÜVEN VERMİŞTİ. SABAH YOLA KOYULDULAR.

AÇLIKTAN KİM YAKINIYORDU? BAKIN ONA NASIL BİR ŞÖLEN HAZIRLAYACAĞIM...
BÖYLECE PATRİCK'İN YARDIMIYLA DOSTLARIMIZ ÜÇ HAFTA YOL YÜRÜDÜLER.
ARTIK KIZARMIŞ AYI VE TİLKİ ETİ YEMEKTEN BIKTIM.
CESARET! MİLYONER OLDUKTAN SONRA YİYECEĞİN SÜSÜN KIZARTMALARINI DÜŞÜN!
BİR DE YAKINIYOR. BU KADAR YOLU ALTIN BULMAK İÇİN GİTMİYOR MUYUZ?
BULACAĞIMIZ ALTININ NE KADAR OLACAĞINI BİLE BİLMİYORUZ.

ÜSTELİK BU HAYDUTLARIN ÇALDIĞI BELGE OLMADAN DA "CLAİM"İN YERİNİ BİLE BULMALIYIZ.
HUNTER VE MALON'A RASTLADIKLARINDAN BERİ BİR AY GEÇMİŞTİ...
"CLAİM"İNİZE ÇOK YAKLAŞMIŞ OLMALIYIZ ÇOCUKLAR.
BAKIN BU İZLER ÇOK TAZE.

BU İKİ HAYDUTUN İZLERİ. EMİNİM.
MELUTO YANILMIYORDU...
ŞU AŞAĞIDAKİ VADİDE OLMALI.
ZÜPPELERİN "CLAIM"İ!
EVET HUNTER!
BAK AŞAĞIDA ALTIN ARAYANLARIN BIRAKTIKLARI EŞYALAR VAR.
GARİP... BURNUMA ALTIN KOKUSU GELİYOR.
BİZİM MADEN DE ÖTEKİ OLMALI.
BOŞVER ONA. BURAYA BAKALIM.
ORADA NE YAPIYORSUN?
ÇOK BÜYÜK BİR MAĞARA BU.
YER DE ISLAK. BU SU NEHİRDEN GELİYOR.
MALON ELİNİ SUYA DALDIRDI VE...
ALTIIN!
BİR ÇIĞLIK DUYDUNUZ MU?

PATRİCK NERE-YE?..
AYAĞI KAYIP ÖLEBİLİR.
ONLAR "CLAİM"E VARMIŞLAR.
GÖRDÜN MÜ? BUNLAR SAF ALTIN. NEHİR ALTIN DOLU OLMALI!
ALTIIN! HUNTER ALTIIN! ALTIIN!
EVET ONLAR. O MAĞARAYA GİRDİLER.
NE YAPACAĞIZ? BİR TABANCAMIZ BİLE YOK.
ONLARA BEKLEMEDİKLERİ BİR ANDA SALDIRACAĞIZ.
BİR TRENİ DOLDURACAK KADAR ALTIN VAR!
NEHİR ZAMANINDA MAĞARAYA KADAR TAŞMIŞ-DUVARLARDA BİLE ALTIN VAR!
ÇABUK SİLÂHI GETİR!
KİM GELİRSE ATEŞ ET!

SİLÂHIMIZ OLMADAN ONLARI NASIL YAKALARIZ? LİSTELİK NÖBET TUTUYORLAR.
AMA BİZ BEŞ, ONLAR İKİ KİŞİ SAMMY.
AMA SİLÂHLILAR BAYAN!
SAMMY SKIM YANILMIYORDU...
BEN ÇALIŞIRKEN SEN DE NÖBET TUTACAKSIN MALON. BAŞKA ÇAREMİZ YOK.
ÖYLEYSE İŞİMİZ HİÇ BİTMEYECEK. NEHİRİ SAYMAZSAN İÇERDE HAFTALARCA İŞ VAR.
DEDİĞİMİ YAP APTAL! O İKİ ÇOCUKLA ARKADAŞLARINI UNUTUYOR MUSUN? KIZAKSIZ DA OLSA BURAYA GELEBİLİRLER!
TAMAM, TAMAM. BEN BURADAYKEN KİMSE YAKLAŞAMAZ.
NEREYE?
BİRİNİZ BENİ UZAKTAN İZLEYİP KORUSUN. YAPTIKLARINI GÖRMEK İSTİYORUM.
SEN GEL PATRİCK.
DEMEK AMCAMIZIN "CLAİM"İ BUYMUŞ. GERÇEKTEN DE GARİP BİR YERDE...
MALON, SANDIĞIMIZ KADAR ALTIN YOKMUŞ
MAĞARANIN DUVARLARINA NEHİR TAŞTIĞI ZAMAN BİRAZ ALTIN PARÇACIKLARI SIKIŞMIŞ...
ÖYLEYSE NEHİRDE ÇOK VARDIR.

EVET, BİR O KALDI... AMA KORKARIM BU "CLAİM"DE FAZLA ALTIN BULAMAYACAĞIZ.
HUNTER'İN DEDİĞİ DOĞRUYSA SAMMY'NİN VE BENİM HAKKIMIZ VARMIŞ
...
BEN ARKADAŞLARINA DUYDUKLARINI ANLATTI...
BEN DE ÖYLE DÜŞÜNÜYORDUM. HAYDİ HER ŞEYİ BIRAKIP MONTREAL'E DÖNELİM.
ASLINDA BEN DE UYGARLIĞA GERİ DÖNÜP DAWSON-CİTY'DE BAYAN EDİT'İ... SELÂMLAMAK İSTİYORUM.
AMA KARDEŞİM BİZİM BURALARDAN TEK BİR ALTIN BİLE BULMADAN DÖNDÜĞÜMÜZÜ GÖRÜNCE ÇOK ŞAŞIRACAK.
SİZ BİZLE GELECEK MİSİNİZ JOAN?
AMA JOAN YANIT VEREMEDEN GARİP BİR ŞEY OLDU...
BU BİR YER SARSINTISI, ÇOCUKLAR!
DEPREM BEŞ DAKİKA SÜRDÜ...
BU BANA TAM ANLAMIYLA BİR DEPREM GİBİ GELDİ, BEN...
SİSMİK BİR BÖLGEDE OLDUĞUMUZU HİÇ DÜŞÜNMEMİŞTİM.
ŞU DAĞIN TEPESİNE BAKIN! SİZCE NE DEMEK BU?
HAKLISINIZ BAY SKİM - BU DAĞIN AĞZI BİR KRATER!

BU SÖZLER HERKESİ ŞAŞIRTTI...
DEPREMİN BU YANARDAĞLA BİR İLGİSİ OLABİLİR.
AZ İLERDE "CLAİM"DE...
YER SARSINTISINDAN SONRA OLANLARI GÖRDÜN. NE YAPACAĞIZ?
ALLAH KAHRETSİN! SARSINTIDAN MAĞARANIN GİRİŞİ KAPANDI.
NEREDEYSE İÇERDE KAPALI KALACAKTIN!
TAMAM, BULDUM! NASIL DA DÜŞÜNEMEDİM?
O ÇOCUKLARIN YANINDA BİR SÜRÜ DİNAMİT LOKUMU VARDI.
BU ARADA...
DEPREMİN YARATTIĞI ŞAŞKINLIKLARINDAN YARARLANIP ONLARA HEMEN SALDIRMALIYIZ...
HAKLISIN BEN...
BİZ PATRİCK'LE İLERLERKEN SİZ DE ONLARI KUŞATIN.
İLK OLARAK SİLAHLARINI ELE GEÇİRMELİYİZ. BU EN ÖNEMLİSİ SAMMY...
O SIRADA HUNTER VE MALON...
BU KADAR DİNAMİT YETERLİDİR.
ÇABUK KAÇ!
NE?
NE VAR SAMMY?

MAĞARANIN GİRİŞİ KAPANMIŞ, DİNAMİT ATACAKLAR.
BRAAAM!
BAŞARDIK MALON!
YAŞASIN!
BİRDEN GARİP BİR ŞEY OLDU...
DERİNDEN GELEN BİR UĞULTU DUYUYOR MUSUN?
EVET, GERÇEKTEN...
BUNU HUNTER VE MALON'DA DUYMUŞTU...
HUNTER DİNLE... SANKİ...
BİRDEN BÜYÜK BİR GÜMBÜRTÜYLE ALEVLER FIŞKIRMAYA BAŞLADI...
DAĞA BAKIN!
DİNAMİTLER YANARDAĞIN PATLAMASINA NEDEN OLDU!
ÇABUK, KAÇALIM!

AAH!..
ÇABUK UZAKLA SALİM MALON!
AAAAH!..
BU BEKLENMEDİK PATLAMA İKİ ADAMIN KAÇMASINA MANİ OLDU...
AAAH!
BU OLAYIN NE KADAR SÜRDÜĞÜNÜ HİÇ BİRİ BİLMİYORDU. EN SONUNDA...
BAY SKİM! BAY RADDLE!..
TANRIM! HEPSİ DE ÖLMÜŞ!
NELLİTO NELER SÖYLÜYORSUN? HEY, NELLİTO!
"CLAİM"İN DE ALTINLARIN DA HEPSİNİN CANI CEHENNEME!
SAMMY! JOAN! NEREDESİNİZ?
BU KLONDİK'TE KAYBOLDUĞUMDA ÇEKTİĞİM AÇLIKTAN DA BETERDİ. GRR!
BEN RADDLE BİRDEN BİR ÇIĞLIK ATTI...
YAŞASIIIN!

ALTIN! BİR KÜLÇE ALTIIN!

DOSTLARIMIZIN HER BİRİ AYNI SÖZCÜĞÜ YİNELEDİ...
ALTIN!
ALTIN!
ALTIIN!

ALTIIIN!

YANARDAĞ TAŞLARLA BİRLİKTE ALTIN DA FIRLATMIŞ!

SAMMY'NİN VE BEN'İN MAĞARASININ DAHA ÖNCEDEN KAPANMIŞ OLAN BİR BÖLÜMÜNDEKİ ALTINI FIRLATMIŞTI...
BAŞARDIK! BU HAYDUTLAR SAYESİNDE BAŞARDIK!
ZENGİN OLDUK BEN!

SİZİ KUTLARIM. HAKKETTİNİZ.
AMCAM SAHİP OLDUĞU BU HAZİNEYİ BİR BİLSEYDİ ...
BU HAYDUTLAR OLMASAYDI BİZ DE BUNU BULAMAYACAKTIK.

BİZİ DEĞİL HEPİMİZİ KUTLAMALISIN JOAN. BURASI EŞİT BİR BİÇİMDE HEPİMİZİN OLACAK...

BU SÖZLER TÜMÜNÜ DE DUYGULANDIRDI...
BEN... ŞEY, BU BUNLU KABUK ETMEDEN ÖNCE KARDEŞİMLE KONUŞMAM GEREK.

JOAN'I SONRAKİ SÖZLER DAHA DA ETKİLEDİ...
ARTIK ZENGİNİM VE SÖYLEYEBİLİRİM BE... BENİMLE EVLENİR MİSİNİZ BAYAN JOAN EDGERTON..

BU KIZI İLK KEZ BÖYLE KARARSIZ GÖRÜYORUM.

ASLINDA BUNU SÖYLEMEK İÇİN BİR YANARDAĞIN PATLAMASINI BEKLEDİĞİNİZ İÇİN SİZİ REDDETMELİYİM AMA...

YOK, YOK BAYAN JOAN HİÇ TE KARARSIZ DEĞİLMİŞ.

GİDİP HUNTER İLE MALON'A BAKALIM.
YANARDAĞA ÇOK YAKINDILAR. KURTULMUŞ OLAMAZLAR.

"CLAİM"E VARDIKLARINDA...
TANRI CEZALARINI VERMİŞ.

ONLARI GÖMÜP BURALARI TEMİZLEMEYE BAŞLAYALIM.

BEŞ KÖPEK KALMIŞ. KIZAK DA EZİLMİŞ.
YENİSİNİ YAPARIZ.

HUNTER VE MALON'U GÖMDÜKTEN SONRA...
ALTINI GİZLEYEREK BİRAN ÖNCE MONTREAL'E GÖTÜRMELİYİZ.
TAMAM. KIŞ GEÇTİKTEN SONRA GELİP ARAMALARA BAŞLARIZ.

TÜM ALTINI TOPLAMAK VE ORALARI TEMİZLEMEK DOSTLARIMIZIN İKİ HAFTASINI ALDI...
BÖYLE BİR HAZİNEYLE DÖNECEĞİMİZ AKLINA GELİR MİYDİ?
BU DAĞIN İÇİNDE BİR BU KADAR DAHA VAR.

EN SONUNDA YOLA KOYULACAKLARI GÜN GELDİ...
HER ŞEY TAMAM MI?
EVET BAY RADDLE.

JOAN, SAMMY NEREDESİNİZ?

O SIRADA İKİSİ DE YOLCULUĞU DÜŞÜNMÜYORLARDI.
EMİNİM DOLAŞMAYA ÇIKTILAR. GRR!
OĞLUMUZ OLURSA BABALIĞININ PATRICK OLMASINI İSTİYORUM.
TABİ JOAN. O DÜNYANIN EN İYİ İNSANI.
ONU İLK GÖRDÜĞÜM ANDAN BERİ BANA BİR BABA GİBİ DAVRANDI. HEP DÜŞLEDİĞİM GİBİ BİR BABA...
MUTLU ÇİFT, GELECEĞİNİZE DALIP ARTIK BURADAN GİDECEĞİMİZİ UNUTTUNUZ MU?
HAYDİ, BİRAN ÖNCE YOLA KOYULMALIYIZ.
SENİ GİDİ İHTİYAR TİLKİ! HA, HA, HA!
BİRDEN JOAN BİR ÇIĞLIK ATTI...
BEN, DİKKAT!
"SAMMY'NİN YÜREĞİ DURACAK GİBİ OLDU...
DİKKAT!

AH!
GRAOARRR!
GRAUG!
UF! KIL PAYI...
SAGOL SAMMY...
NEYSE Kİ TAM ZAMANINDA TEPKİ GÖSTERDİN SAMMY...
HAYDİ, DAWSON-CITY'YE!
O KENTLE NEDEN BU KADAR İLGİLENİYORSUN? BİZ ALTINI MONTREAL'E GÖTÜRECEĞİZ.
GRR..!. MUTLAKA SÖYLEMEM GEREKİYORSA SÖYLEYEYİM: EDİT'LE EVLENMEK İSTİYORUM.
AMA BELKİ DE ŞİMDİYE DEK SÖZLENMİŞTİR BEN.
JOAN'IN SÖZLERİ YOL BOYU BEN'İN KAFASINI KURCALADI. KENT'E VARDIKLARINDA...
DAWSON HASTANESİ
NE DE SABIRSIZMIŞ DEĞİL Mİ?..
BİR SAAT SONRA...
BU GÜLÜMSEMELERİNE BAKILIRSA ANLAŞTILAR JOAN.
BENCE DE...

GERÇEKTEN DE EDİT BEN'İ DÜNYANIN EN MUTLU İNSANI KILMIŞTI...
UMARIM ONU MUTLU EDERSİNİZ DOSTUM. BUNU HAKKEDİYOR.
EMİN OLUNUZ DOKTOR PİLKOKS.
BİR AY SONRA MONTRE-AL'DE ÇİFTE DÜĞÜN YAPILIYORDU.
SİZE SONSUZ MUTLU-LUKLAR DİLİYORUM ÇOCUKLAR.
TÖRENDE İYİ BİR "CLAİM"İN ORTAĞI HALİNE GE-LEN PATRİCK İLE NEWTO DA HAZIR BULUNDULAR...
MUTLULUK-LAR KIZIM.
ÇOK GECİKMEYİN ÇÜNKÜ KLONDİK'E YENİ BİR YOLCULU-GA ÇIKACAĞIZ YAKINDA!
SIRASI MI BUNUN ŞİMDİ PATRİCK?
BOŞVER PATRİCK!
HOŞÇA KALIN!
ASLINDA BİRAZ TATİL BİZİM DE İŞİMİZE GELECEK PATRİCK.
NE DEMEZSİN! BİZİ ORADA BEKLE-YEN İŞLERİ DÜŞÜN-DÜKÇE...
ÇOK ÇALIŞACAKSINIZ AMA ZENGİNSİNİZ DE...
SON

Cemal Gürsel

27 MAYIS

27 MAYIS 1960 günü Türk Silâhlı Kuvvetleri kardeş kavgasını önlemek, ulusal birliği kurmak ve demokratik düzene yeniden işlerlik kazandırmak amacıyla yönetime el koyduğunu bildirdi. Birkaç saat içinde önemli noktalar ele geçirildi. Cumhurbaşkanı, başbakan ve bakanlar tutuklandı. Kısa zamanda başarıya ulaşan hareketi, Silâhlı Kuvvetler adına 38 subaydan oluşan Milli Birlik Komitesi yürütüyordu. Komitenin başında orgeneral Cemal Gürsel bulunuyordu. Gürsel cumhurbaşkanlığı, başbakanlık ve genel kurmay başkanlığı görevlerini üstlendikten sonra, Milli Birlik Komitesi'nin ilk girişimi, İstanbul Üniversitesi Hukuk Fakültesi profesörlerinden bir kurul oluşturup uçakla Ankara'ya getirtmek oldu. Bu kurulun görevi, yeni bir anayasa ve seçim yasası taslağı hazırlamaktı. 28 Mayıs günü'de 15'i hiçbir partiye bağlı olmayan 17 üyeli bir hükümet kuruldu. Bilim adamlarınca hazırlanan geçici anayasaya göre Milli Birlik Komitesi'ne hükümeti denetleme görevi verildi.

27 Mayısta yönetimden uzaklaştırılan Demokrat Parti, 1950'den beri işbaşındaydı. 1960 yılına, gün günden bozulan bir ekonomik durum ve artan siyasal baskıyla gelinmişti. 1960 yılının Şubat ayında CHP, bakanların yasadışı işler yaptığını, çıkar sağladığını ileri sürerek meclis soruşturması istedi. Öneri gündeme alındığı halde kabul edilmedi, kavgalı bir oturumdan sonra meclis tatile girdi. Başbakan Adnan Menderes, yurdun çeşitli yerlerinde konuşmalar yapmaya başlamıştı. CHP başkanı İsmet İnönü de bu konuşmalara karşılık vermek üzere geziye çıkınca 2 Nisan günü Kayseri'ye girmesi önlenmek istendi. 18 Nisanda Meclis bir yasa önerisini konuşmak üzere yeniden toplandı. Öneriye göre bir Soruşturma Kurulu oluşturulacaktı. Bu kurul, anayasaya aykırı geniş yetkilerle çalışacak, CHP'yi ve basını inceleyecekti. Oturumda olaylar çıktı, ama 27 Nisanda DP milletvekillerinin oylarıyla öneri yasalaştı. Bunun üzerine 28 Nisanda İstanbul'da, 29 Nisanda da Ankara'da üniversite öğrencileri gösteri yaptılar. Polisin açtığı ateş sonucu Beyazıt Alanı'nda öğrenci Turan Emeksiz öldü. Birçok öğrenci de yaralandı.

Sıkıyönetim ilan edilmesine karşın, İstanbul ve Ankara'da sokak gösterileri sürüyordu. Oluşturulan Soruşturma Kurulu da çalışmaya başlamıştı. Mektuplara ve telefonlara sansür konmuş, gazete ve dergilerin çoğu kapatılmış, olayları eleştiren yabancı yayınların yurda girmesi yasaklanmıştı. CHP'li milletvekilleriyle kimi profesörlerin ve subayların tutuklanması için de kararlar alınıyordu. 25 Mayısta son olarak toplanan Meclis, büyük bir kavgadan sonra tatile girdi.

Yönetime el koyan Silâhlı Kuvvetler, Kurucu Meclis oluşturarak yeni anayasa hazırlatacağını, yapılacak seçimlerden sonra yönetimi yeni meclise bırakacağını açıkladı. 6 Ocak 1961'de çalışmalara başlayan Kurucu Meclis'in hazırladığı anayasa aynı yılın 9 Temmuzunda halkoyuna sunularak kabul edildi. Bu arada sürdürülen mahkemeler 15 Eylül 1961'de sonuçlandı. Eski başbakanla maliye ve dışişleri bakanına ölüm, 461 sanığa da çeşitli hapis cezaları verildi. Yapılan seçimlerden sonra Silâhlı Kuvvetler, yönetimi yeni oluşan meclise bıraktı. Askeri yönetim dönemi sona ermiş oldu. 26 Ekim 1961 günü Meclis, Cemal Gürsel'i cumhurbaşkanı seçti.

Sonradan çıkarılan bir yasayla 27 Mayıs günü, "Hürriyet ve Anayasa Bayramı" adıyla ulusal bayramlarımız arasına katıldı.

KISACA

22 Mayıs 1813

Alman halk masallarından esinlenerek yaptığı besteler ve operalarla tanınan müzikçi Richard Wagner doğdu.

23 Mayıs 1919

Düşmanın İzmir'i işgal etmesi üzerine İstanbul'da, Sultanahmet'te bir miting yapıldı.

24 Mayıs 1841

Sultan I. Abdülmecit, Mısır'ı iç işlerinde serbest bırakan Mısır Fermanı'nı imzaladı.

25 Mayıs 1807

Kabakçı Mustafa ayaklanması başladı; bu ayaklanma III. Selim'in tahttan indirilmesi ve yeniliklerin bir süre durdurulmasıyla sonuçlandı.

25 Mayıs 1825

Sultan II. Mahmut, Eşkinci Ocağı adıyla yeni bir ordu kurdu.

İLKE 1 : Her çocuk, bu bildiride belirtilen haklardan yararlanmalıdır. Her çocuk, kendisinin ya da ailesinin ırkı, rengi, cinsiyeti, dili, dini, politik ya da başka konulardaki görüşleri, ulusal ya da toplumsal kökeni ne olursa olsun, bu haklardan yararlanmalıdır.

SÜET BOTLAR

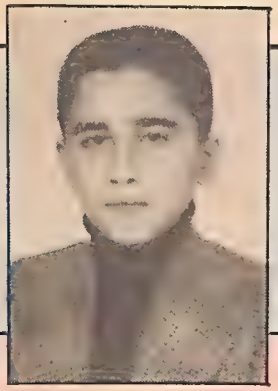

ÇETİN ALTAN

"BİR silâh sesi veya bir patlama duyarsan, çamura, kara, toza bakmadan yere yat oğlum. Üstün başın kirlensin, yırtılsın aldırma, sana yenilerini alırım."

Bu sözleri sık sık babamdan dinlerdim. "Günümüz bizim zamanımız gibi değil. Ölüm yollarda kedi köpek gibi kol geziyor. Allah bu canavarlara insaf versin," diye sürdürürdü sözlerini.

Bir yaşımdan bu yana beni büyüten babaannem ise, her öğle okula gitmek için evden ayrılırken, bir takım dualar okur, yanaklarını şişirerek üstüme üflerdi.

"Ölmek, öldürmek"... Bu sözcükleri ezberlemiştim artık. "Ama neden?" diye pek düşünmezdim o zamanlar. Babamla babaannemin korku dolu yüzlerini komik bulurdum çoğunlukla. Annem yoktu; onların tek yaşam gayeleri bendim. İlkokul beşinci sınıf öğrencisiydim o yıl.

Çoğu Amerikan yapımı, sayısız insan öldürülen filimleri televizyonda göre göre "ölüm" olağan gelmişti bana. Dürbünlü veya susturuculu silâhlar, bombalar, tahrip kalıpları, boğazı sıkan çelik telle, sustalı bıçak, zehir, karate veya tabancayla öldürülen insanlar için duyduğum acıma duygusu zamanla kaybolmuştu. "Hem," diye düşünürdüm, "bunlar filim. Gerçekte insanlar bu denli kötü ve acımasız olamazlar."

HALDUN sıra arkadaşımdı. Babası o dört yaşında iken, çalıştığı inşaatın üst katından düşüp ölmüştü. Fakir olduklarından, haklarını arayan da çıkmamıştı. Evleri ve hiç bir gelirleri yoktu. Bir bodrumda, tek odanın kiracısı idiler. Sabahları çok erken kalkıp simit satar, annesinin ince ipliklerle ördüğü renkli sehpa örtülerinden kazandığı paraya böylece bir kaç lira katkıda bulunurdu.

İkimiz de pek çalışkan öğrenciler değildik. Ortak tutkumuz kitap okumak ve becerdiğimizce bir şeyler yazmaktı. Aramızdaki tek fark, onun sadece bir annesi olmasına karşın, benim hem babam hem de babaannemin bulunmasıydı. Bayramlarda bana bir şeyler alan babam Haldun'u da unutmaz, ona da bazı giysiler alırdı. Kış geceleri çoğunlukla sobalarını yakamadıklarından bize gelirler, birlikte ders çalışırdık. Kardeş gibiydik onunla.

Babamın büyük bir kitaplığı vardır, ama kitaplarını benim dışımda, okumak için kimseye vermez. İşi gereği ayın büyük bir bölümünü Anadolu'da geçirdiğinden, biz onun kitaplarını rahatça okuyabiliyorduk. Sırayla yapardık bu işi. Ben okurken o dinler, o okurken ben kulak kesilirdim. "İnce Memed", "Sinekli Bakkal", "Kaşağı", "Fadiş", "Mercan Adası", "Karınca Dostlar", "İlkyaz Devrimi", "Büyük Gözaltı", "Ana", "Umut", "Uçan Otomobil" ve daha isimlerini sayamayacağım pek çok eserle, Oktay Rıfat, Ümit Yaşar Oğuzcan, Sait Halman, Haldun Taner, Umur Bugay gibi büyük kişilerin yapıtlarını birlikte, hep böylece okuduk, hattâ ezberledik.

Öğretmenimiz bizlere bir anneden de yakındı. Yahut annem olmadığı için ben öyle sanıyordum. Yaşı gençti ama babaannemle eş severdim onu. Reşat Nuri Güntekin, Ömer Seyfettin, Oktay Akbal, Aziz Nesin ve daha pek çok ünlü öykücülerimizin kitaplarını bize verir, ertesi gün de sınıfta arkadaşlarımıza anlatmamızı isterdi. Aritmetikten ikimiz de zayıftık, ancak "Geçer" alabiliyorduk. Pekiyi'yi bırakın, iyi veya orta aldığımızı hiç hatırlamıyorum. Gene de öyleyim ya.

Ama sınıfa bir müfettiş geldiğinde eğer ders aritmetik değilse tahtaya ya ben kalkardım ya da Haldun. Öğretmenimiz Leman hanımın bizlerle kıvanç duyduğuna ikimiz de emindik.

AİLE soyadımız Altan'dır. Babam ismimi Çetin koymuş. Olmuşum Çetin Altan. Bu ünlü yazarın adını taşımam çok kişinin beni sevmesine sebep olur. Bazıları ise her fırsatta beni paylarlar; kedinin fareye duyduğu düşmanlıkla kulağıma asılır veya bir kaç tokat atarlar.

Böyle zamanlarda beni avutan tek arkadaşım Haldun'du.

KURBAN bayramına dört gün kala, Haldun'a babasız ve fakir olduğu için Okul–Aile Birliği'nce altı kalın lâstik, süet bir çift bot verdiklerinde çok mutlu idi. Tıpkı benim bir bankanın açtığı yarışmada şiirimle ikinci olup ödüllendirildiğim gün gibi. Aylardan Kasım'dı, hava çok soğuk. Sulu sepken bir kar atıştırıyordu. Kapıda bekledim onu. Geldiğinde:

"Bu botları giyemem Çetin," dedi, "çamurlanırlar."

Haldun gibi bir sürü arkadaşım daha mutluydular. Kimine ayakkabı, kimine gömlek, kazak, pantalon veya ceket verilmişti. Karlı soğuk hava arkadaşlarımın sevinç çığlıkları ile birden bahara dönüşmüştü sanki...

Henüz kapıdan beş-on adım ayrılmıştık ki, silâhlar patlamaya başladı. Televizyon filimlerinden biliyordum bu tarakaları. Kendimi karla karışık çamurlu yola atarken, "Yat Haldun, çabuk yat kardeşim," diye bağırdım.

Karşılıklı birbirlerine kurşun sıkan eli tabancalı ağabeylerin arasında kalmıştık. Acımasızca neden karşısındakileri öldürmeye çalışıyorlardı? Bu ağabeylerin hepsi Türk değil miydi? Kurşunlar ıslık çalarak üstümüzden geçiyordu. O anda babam ile babaannemin korkularının nedenini anlar gibi oldum.

"Çabuk kendini yere at Haldun,

vurulacaksın," diye bağırdım. O göğsüne bastırdığı süet botları ile dimdik ayakta duruyordu. Yere yattığında onların çamurlanacağından kurkuyordu şüphesiz. Yanağımı vıcık vıcık yola yapıştırmış, tarifsiz bir korkuyla ona bakıyordum.

Birden tekme yemişçesine sağa doğru yuvarlandığını gördüm, gözlerimi yumdum.

Ne kadar zaman geçti, bilemiyorum. O süre bana yıllar gibi geldi. Babaannemin öğrettiği duaları okumaya çalışıyor, fakat hepsini birbirine karıştırıyordum. Silâh sesleri azalmaya başladı, bir süre sonra da kesildi.

Yavaş yavaş başımı kaldırıp ağzıma dolan pis suları öğürerek tükürdüm. Titriyordum. Suya düşmüş kedi yavrusu gibi sırılsıklamdım. Belki de titrememem soğuktan fazla korkumdandı. Haldun üç metre kadar ötemde kımıldamaksızın yatıyordu.

Emekleyerek, dizlerimin üzerinde sürünerek yanına vardım. Birden sol şakağının ve boynunun kan içinde olduğunu gördüm. Deliler gibi bağırdım:

"Kalk Haldun, kalk kardeşim, bir şeyler söyle."

Ne kalktı, ne konuştu. Ölmüştü canım kardeşim. Hem de bayrama dört gün kala bizler gibi Türk olan ağabeylerimizce. Sızan kanı vıcıklaşmış karın rengini kırmızıya dönüştürüyordu.

Göğsüne sıkı sıkı bastırdığı süet botları sulu kardan hafif ıslanmışlardı ama çamursuzdular.

Açık gözlerinde yaşam boyu unutumuyucuğum hayretle karışık bir mutluluk okunuyordu...

ARADAN iki yıldan fazla bir süre geçti. Okuduklarım, öğrendiklerim ve gördüklerim karşısında şaşkınım. Devamlı okuru olduğum "Milliyet Çocuk Dergisi"nde, gazeteler, radyo ve televizyonda yılımızın "Çocuk Yılı" olduğu yazılıyor, söyleniyor. "Birleşmiş Milletler Çocuk Hakları Bildirisi İlkeleri"ni adetâ ezberledim. Birinci maddede şöyle deniyor:

"Her çocuk, kendisinin ya da ailesinin ırkı, rengi, cinsiyeti, dili, dini, politik ya da başka konulardaki görüşleri, ulusal ya da toplumsal kökeni ne olursa olsun, bu haklardan yararlanmalıdır."

Ne kadar güzel, değil mi Haldun kardeşim? Ama seni niye, kim öldürdü? Niye daha dört yaşındayken babanı kaybettiğinde annene ve sana bir yardım eli uzanmadı? Seni öldüren ağabeylerden farkın neydi? Birinci maddedekilerin hangisi? Kışın ayazında üç kuruş kazanmak için, "Simit," diye bağırırken kim seninle ilgilendi? Hakkını kim korudu?

Belki de senin kemiklerin bile çürüdü şu iki yılda. Ama ben bir şey öğrendim. Sayıları çok az da olsu biz çocukların hakkını koruma görevini üslenmiş bazı büyüklerimizin olduğunu.

"Hak değirmende," derdi dedem; yanılıyormuş. Baksana, bizler için koca bir yıl ilân ettiler ve ödüllü yarışmalar bile yapıyorlar...

Sen öldün. Haklarımızı candan savunanlar sağolsun. Ne demiş büyük şair Orhan Veli Kanık:

"Neler yapmadık bu vatan için?
Kimimiz öldük,
Kimimiz nutuk söyledik."

Tanrı bizlere nutuğu az, çocuk sevgisi çok büyüklerin çoğunlukta olduğu güzel günler göstersin.

MATEMATİK OYUNLARI

UĞUR AKER

BİLGİSAYARLARDAN DAHA ÇABUK TOPLAMA

BİR ARKADAŞINIZA toplama işlemini bilgisayarlardan daha çabuk yaptığınızı kanıtlamak için şöyle bir oyun düzenleyebilirsiniz: Arkadaşınız, çok basamaklı bir sayı söylesin. Bu sayıyı o da yazsın, siz de yazın. Sonra siz, eş basamaklı bir sayı söyleyin. Bu sayıyı, arkadaşınızın söylediği sayının altına ikiniz de yazın. Bu işlemi bir kaç kez yineleyin. Sonra arkadaşınıza, sonucu bulduğunuzu söyleyin. Toplama işlemini arkadaşınız da yapsın. Sonuç, sizin bulduğunuz gibi çıkacaktır.

Yalnız, işin bir püf noktası var: Arkadaşınızın söylediği sayının altına kendi sayınızı yazarken, altalta gelen rakamların toplamının 9 etmesi gerekiyor. Yani, arkadaşınızın söylediği sayıda 1 rakamının altına 8, 2 rakamının altına 7, 3 rakamının altına 6, 4 rakamının altına 5, 5 rakamının altına 4, 6 rakamının altına 3, 7 rakamının altına 2, 8 rakamının altına 1, 9 rakamının altına da 0 koyacaksınız.

Toplama işlemini de şöyle yapacaksınız: Birler basamağı dışındaki, yani en sağdaki basamak dışındaki bütün basamakların altına 9 rakamını koyun. Birler basamağıyla 9'ların soluna koyacağınız rakamları ise şöyle saptayın: Toplama işlemi için kaç çift sayı yazılmışsa (ya da siz kaç kez sayı yazmışsanız) o sayıyı 9 ile çarpın ve çıkan sonucun birler basamağını, toplama sonucunda birler basamağının altına, öteki rakamı da en sola koyun.

Bir örnek verelim:

Arkadaşınız	5 7 8 3 2 1
Siz	4 2 1 6 7 8
Arkadaşınız	3 2 4 1 1 9
Siz	6 7 5 8 8 0
Arkadaşınız	2 9 3 6 2 5
Siz	7 0 6 3 7 4
Sonuç	2 9 9 9 9 7

Bu örnekte üç çift sayı var. Bir başka deyimle, arkadaşınız da, siz de üçer sayı söylediniz. 3 kere 9, 27 ettiğine göre, 2'yi 9'ların önüne, 7'yi de birler basamağının altına yazacaksınız.

SİNEMA TV

COLUMBO'NUN ÇEVİRDİĞİ FİLM ÇALINDI

TELEVİZYONDAN Columbo olarak tanıdığımız Peter Falk, sinema filmleri çevirmeyi sürdürüyor. Sanatçının son filmi, bir banka soygununu anlatıyor...

Bu film çevrilirken, büyük bir hırsızlık olayı meydana geldi. Bir takım soyguncular filmin kopyasını çaldılar ve yapımcıdan, kopyayı geri vermek için yüklüce bir para koparmak istediler.

Columbo'muz, hırsızları ortaya çıkarmak için kolları sıvayacaktı ki, çalınan film kopyasının bir başka yapıta ait olduğu anlaşıldı ve yapımcı para ödemekten kurtuldu... Peter Falk da filmini gönül rahatlığıyla tamamladı...

CADI, ÇİFTÇİ OLDU

Bir zamanlar televizyonumuzda bir "Tatlı Cadı" vardı... Sementha... Burnunu bir oynatışta dilediğini yapar, hepimizi güldürürdü...

Tatlı Cadı şimdi ne yapıyor acaba?.. Söyleyelim: Film çeviriyor. Ülkemizde olduğu gibi, dünyanın başka yerlerinde de pek sevilen "Tatlı Cadı" dizisinden sonra, bir ara televizyon filmlerinde "konuk oyuncu" olarak rol aldı. Sonra televizyonu bırakarak sinemaya geçti. Son filminin adı "Uyanan Toprak"... Bu yapıtta, Elizabeth Montgomery bir çiftçi kadını canlandırıyor. Sanatçının rol arkadaşı Hal Holbrook, onun çok başarılı olduğunu söylüyor...

Marlon Brando

TRT'DE YENİ FİLMLER

Televizyonumuz, Cuma akşamları ve Pazar sabahları gösterilmek üzere yeni 13 film ısmarlamıştır. Yaz ayları içinde gösterilmesi planlanan bu filmlerin listesini ilk biz sunuyoruz:

- **BEBEKLER** *(Mauro Bolognini'nin yönettiği, baş rollerini Gina Lollobrigida ile Monica Vitti'nin oynadıkları bir İtalyan komedisi).*
- **GAZİNO ROYAL** *(David Niven ile Peter Sellers'in oynadıkları James Bond komedisi).*
- **KAÇAKLAR** *(Marlon Brando ile Jane Fonda'nın oynadıkları bir film; yönetmeni: Arthur Penn).*
- **KOMŞUM SAM** *(Jack Lemmon ile Romy Schneider'in oynadıkları bir komedi).*
- **HAMLET** *(Tony Richardson'un yönettiği ve baş rolünde Nicol Williamson'un oynadığı İngiliz filmi).*
- **AYI YOGİ** *(Çizgi film kahramanının uzun filmi).*
- **HMS DEFIANT** *(Alec Guinness ile Dirk Bogarde'ın oynadıkları bir deniz serüveni).*
- **MAĞARA DEVRİ** *(87 dakikalık uzun çizgi-film).*
- **GENERALLERİN GECESİ** *(Peter O'Toole ile Ömer Şerif'in oynadıkları serüven filmi).*
- **BİR YATAKTA ÜÇ KİŞİ** *(Jerry Lewis'in oynayıp yönettiği bir komedi filmi).*
- **BÜYÜK AYININ SOLUK YILDIZI** *(Ünlü İtalyan yönetmeni Luchino Visconti'nin değerli bir yapıtı).*
- **VANINA VANINI** *(Roberto Rossellini'nin yönettiği İtalyan filmi).*
- **GALİPLER** *(Carl Foreman'ın yönettiği serüven filmi).*

BİZİM ALİ
YAŞASIN YAZ.
OH. SICACIK KUMLARDA BİRAZ UYUYAYIM.
AMMA DERİN UYUMUŞUM. KOSKOCA YAZ GEÇİP GİTMİŞ TE HABERİM OLMAMIŞ!.

PÜSKÜL İLE ÇİLLİ

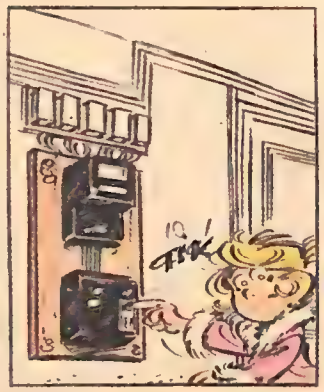

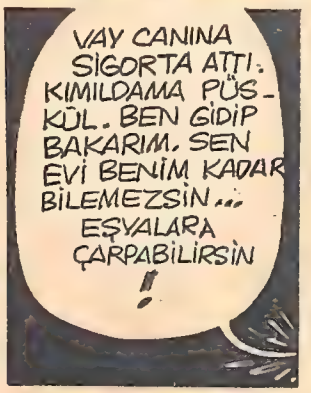

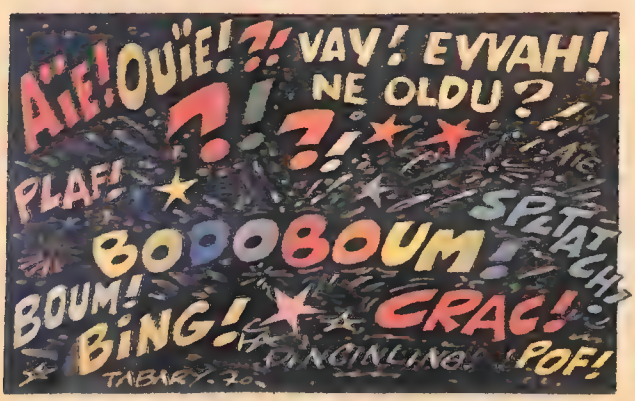

PÜSKÜL İLE ÇİLLİ

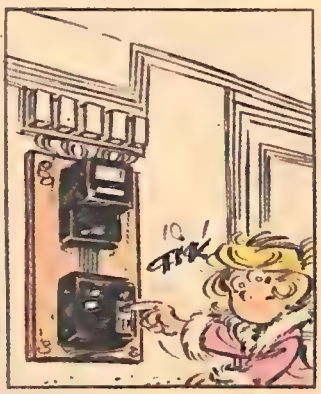

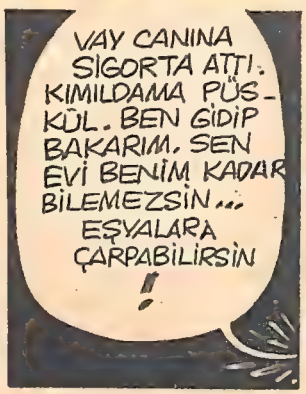

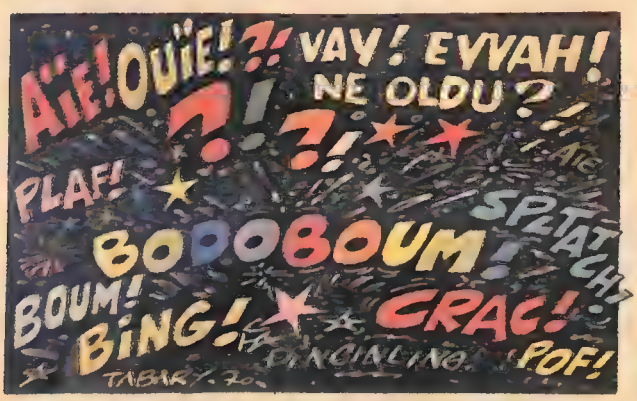

MAYALAR

MAYA UYGARLIĞININ GİZİ SÜRÜP GİDİYOR.. TARİHÇİLERE GÖRE MAYALARIN KÖKÜ ARTIK VAR OLMAYAN BİR KARA PARÇASINDAN SİBİRYA VE ALASKAYA GEÇEN MOĞOL KABİLELERİNE DAYANMAKTADIR.. AMA BU GERÇEK OLMAYABİLİR.. SOYLARI ATLANTİS'E YA DA BAŞKA BİR YERE DAYANABİLİR..

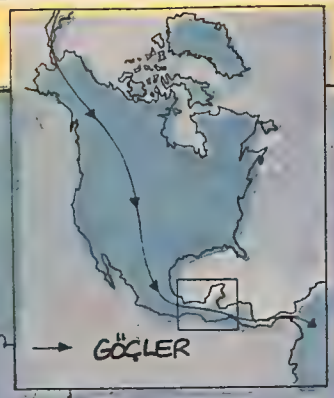

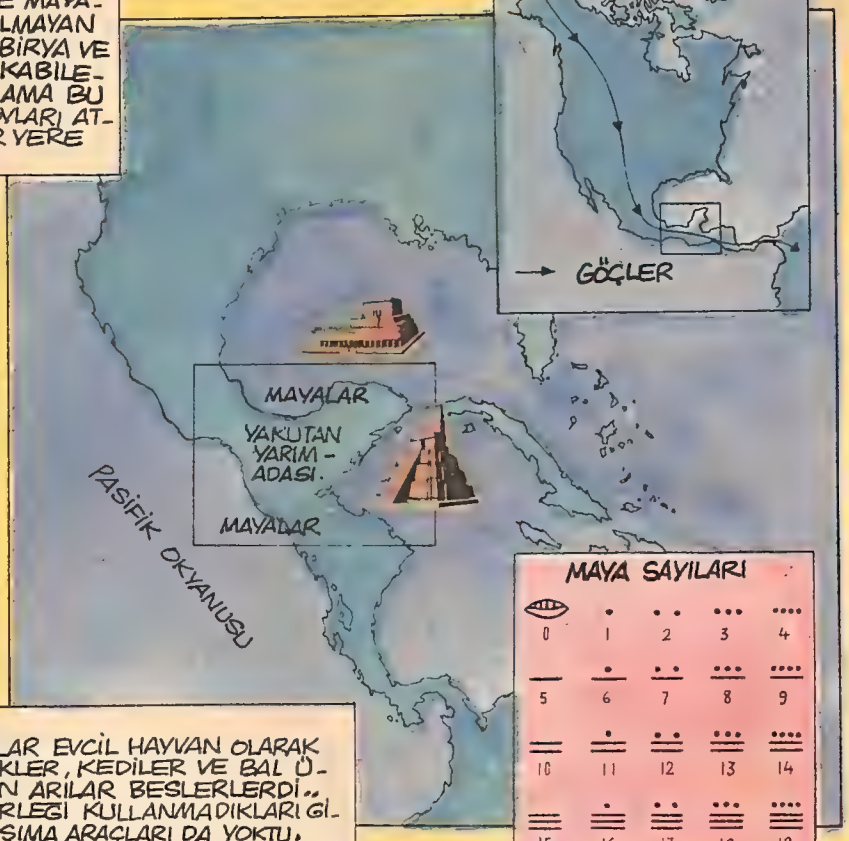

MAYALAR EVCİL HAYVAN OLARAK KÖPEKLER, KEDİLER VE BAL ÜRETEN ARILAR BESLERLERDİ.. TEKERLEĞİ KULLANMADIKLARI GİBİ TAŞIMA ARAÇLARI DA YOKTU. BÜYÜK GÖKBİLİMCİ VE MATEMATİKÇİYDİLER. TAKVİMLERİ DÜNYANIN TANIDIĞI EN DOĞRU TAKVİMDİ...

MAYA SAYILARI

TAKVİM

ESKİ BÜYÜK UYGARLIKLARA ORANLA MAYALAR DAHA YENİ BİR UYGARLIKTIR. AMA HERMAN CORTEZ'İN MEKSİKA'YA GELİŞİYLE, UYGARLIKLARI SON BULMUŞTUR. HER NE KADAR KESİN DEĞİLSE DE MAYALARIN İKİ MİLYON TORUNUNUN, TIPKI ATALARI GİBİ YAŞAMLARINI SÜRDÜRDÜKLERİ SANILMAKTADIR...

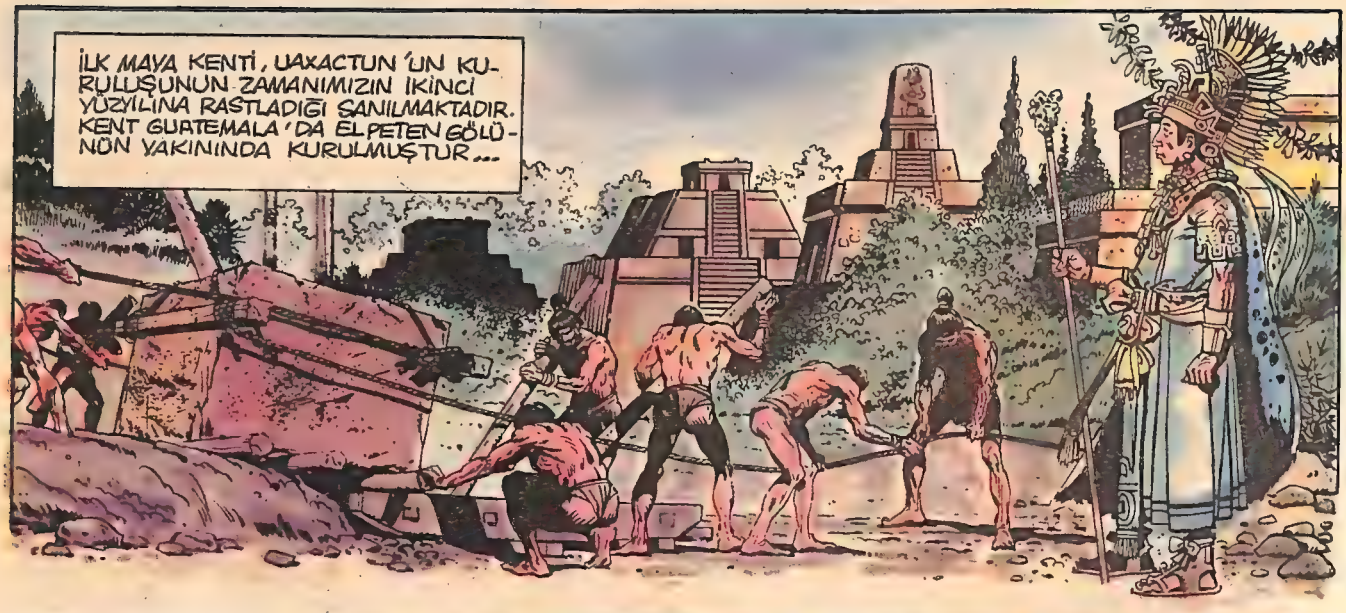
İLK MAYA KENTİ, UAXACTUN'UN KURULUŞUNUN ZAMANIMIZIN İKİNCİ YÜZYILINA RASTLADIĞI SANILMAKTADIR. KENT GUATEMALA'DA ELPETEN GÖLÜNÜN YAKININDA KURULMUŞTUR...

KRAL AİLESİNDEN TABEC'İN EVİNDE...
İLK OĞLUMUN DOĞUŞU AİLEMDE SEVİNÇ YARATTI...
EVET! BUNUN İÇİN KENTİMİZDE ŞİMDİYE KADAR GÖRÜLMEMİŞ EN BÜYÜK ŞENLİK DÜZENLENECEK. AMA ÖNCE GÖRENEKLERİMİZE GÖRE...

OĞLUNUN BAŞINI ŞU LEVHALARLA BAĞLAMALISIN!
ŞİMDİ DE KAFASINI SIKICA BEZLE SAR. İLERİDE KAFASI UZAYACAK VE DAHA GÜZEL OLACAK!
VE ŞİMDİ, BONCUKLARI GÖZLERİNİN ORTASINA AS...
ÇOK GÜZEL! UZUN KAFASININ YANINDA, SÜREKLİ BU BONCUKLARA BAKACAĞINDAN, GÖZLERİ ŞAŞI KALACAK VE DAHA DA GÜZELLEŞECEK.

ERTESİ GÜN...
HALKIMA AİLEMİN İLK ÇOCUĞUNU, TABEC'İN OĞLUNU SUNARIM.. HERKESİN BU OLAYI KUTLAMAK İÇİN EĞLENMESİNİ İSTİYORUM... ŞENLİK BAŞLAYABİLİR!
KISA BİR SÜRE SONRA UAXACTUN HALKI BALDAN YAPILMIŞ İÇKİLERİNİ İÇMEYE BAŞLADI...
ÇOK YAŞA KRALIMIZ!
ÇOCUĞUN GÜZELLİĞİNE!
BUNUN GİBİ ŞENLİKLER YAPABİLMEN İÇİN DAHA ÇOK ÇOCUĞUN OLSUN TABEC!
BU ARADA TAPINAKTA RAHİP, YARDIMCILARI VE CELLÂTLA BİRLİKTE, KURBANI BEKLİYORLARDI...
HİÇ DEĞİŞMEYECEKSİN KADIN! TANRILARA BU TEK BACAKLI ÖRDEĞİ SUNMAYA NASIL CESARET EDERSİN? ÇOK KIZACAKLAR. O BACAĞI SEN Mİ YEDİN?
AMA YALNIZ BİR TEK ÖRDEĞİMİZ VAR..
EVET... O DA TEK BACAKLI!
KUAK! KUAK! KUAK!
BU ARADA, PEK UZAKTA OLMAYAN TEHLİKELİ GÖZLER PUSUYA YATMIŞTI...
3

GÜNÜN SONU, TÜM KENTİ ŞENLİKLERDEN YORULMUŞ BULDU...

AAUUUU!

İBRROOOUUUMMMM!

BAK! TAYFUN! FIRTINA TANRISI BİZE, YAĞMUR TANRISI CHAO'YU GETİRDİ!

TANRILAR ŞENLİĞE KATILMAK İSTEDİLER!

KARABASAN GELDİĞİ GİBİ HIZLA KAYBOLDU.. SARHOŞLUK ÇÖKTÜ.. AMA KISA BİR SÜRE SONRA, YAĞMUR HERKESİ AYILTTI.. GELECEĞİN BİR İŞARETİ MİYDİ BU? BİRDEN, ÜRKÜTÜCÜ GÖLGELER...

EVET! AYNI ZAMANDA BALAM TARLALARIMIZI VE ÜRÜNLERİMİZİ KORUYACAK.

HIRSIZLAR ÇOCUKLARIMIZI GÖTÜRÜYORLAR!

VAHŞİ KIZILDERİLİLER BUNLAR!

BU KARGAŞALIKTA TABEC'İN KARISI...

AHH! HAYIR!

DEVAM EDECEK

Bilmece Bulmaca

Yanıtlar 64. sayfada

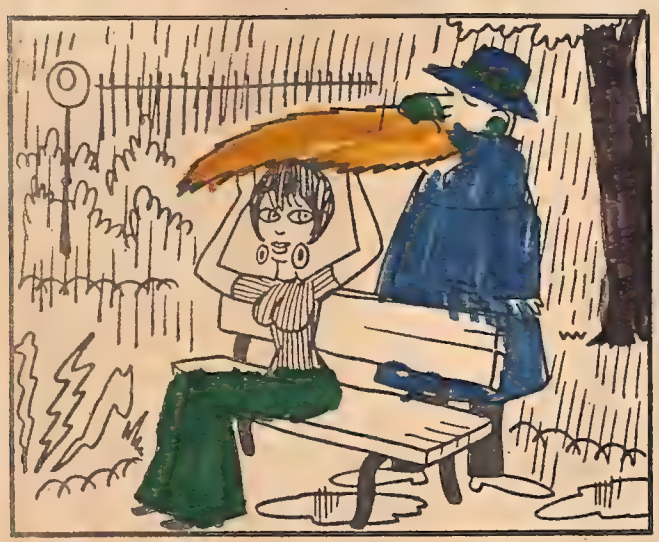

7 BENZER

Yukarıdaki iki resim arasında yedi benzerlik var... Bu yedi benzeri bakalım ne kadar sürede bulacaksınız?

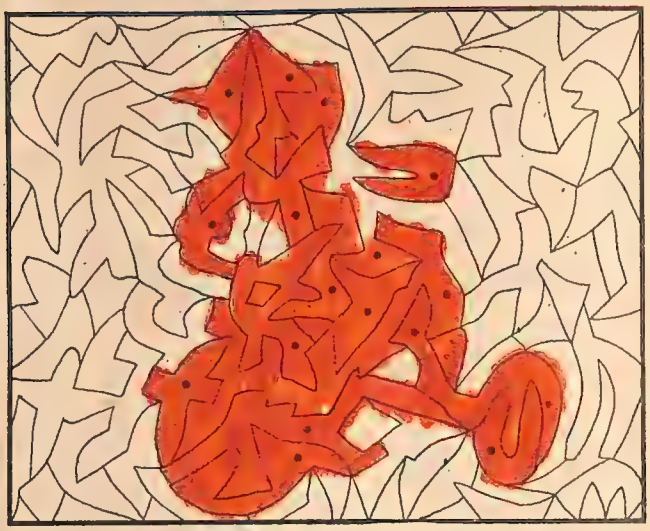

Noktalı yerleri boyayınca bakalım ortaya ne resmi çıkacak?

KİTAPSEVERLER İÇİN

Aşağıda beş yazarımızın adı, her adda harflerin yerleri değiştirilerek yazılmıştır. Acaba bu yazarlarımızın kim olduklarını bulabilir misiniz?

ERTAŞ İNUR KENGİTÜN
ŞARAY MELAK
HAYAY LEKAM TEYBALI
LEHİM TECDEV DAYAN
TİSA İKAF SAYANIBAKI

8 FARK

Aşağıda iki resim görüyorsunuz. İlk bakışta ikisi de birbirinin aynı, öyle değil mi? Ama dikkatle bakarsanız arada tam sekiz fark bulacaksınız. Resimler bizden, bulması sizden.

SOLDAN SAĞA: (1) Gökyüzünün kuzey kutup bölgesinde bulunan ve yedi yıldızdan oluşan bir takımyıldız. (2) Bazı maddelerin yanması ile ısı ve ışığın birlikte belirmesi — Parlak olmayan. (3) Kolayca yontulup işlenen beyaz renkli bir taş. (4) Mağara — Eski Rus imparatorlarına verilen ad. (5) Ayakla vuruş. (6) Tarihte bir devlet. (7) Bir yüzey ölçüsü birimi — Olgunlaşmamış kavun. (8) Bir çoğul eki — Kapıları açıp kapamaya yarayan menteşe.

YUKARIDAN AŞAĞIYA: (1) Soydan kalma, soydan geçme. (2) Giysilerin buruşukluklarını gidermek için kullanılan araç — Bir nota. (3) Bir demir ve karbon alaşımı. (4) Bir işi yapmak için istekli olmamak. (5) Hekimlikte kullanılan çok uçucu bir sıvı. (6) Erişilmek istenen sonuç — Bir bağlaç. (7) Hayat — Bir emir. (8) Yaprakları güzel kokulu bir bitki — Dâhi.

MÜHÜR

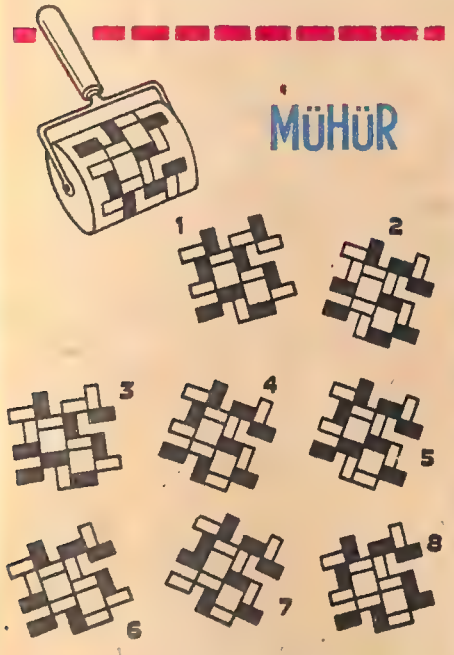

Yukarıda bir mühür ve sekiz şekil görüyorsunuz. Acaba bu şekillerden hangisi mühür tarafından yapılmıştır? Bakalım bunu ne kadar sürede bulabileceksiniz?

POLİS DOSYASI

Komiser, adamın yalan söylediğini ve hırsız olduğunu acaba nereden anladı?

MUMLAR

Acaba bu kavanozlar içindeki mumlardan hangisi daha çabuk sönecek?

MEKTUP ARKADAŞI

Türkiye'nin her yöresinden yeni arkadaşlar edinmek ister misiniz? Bize adınızı, adresinizi, nelerle ilgilendiğinizi kısaca yazın. Bu köşede yayımlayalım...

- **AHENK AÇIKALIN:** Yaşım 10. Müzik dinlemeyi ve resim yapmayı çok severim. Yazışacağım.
  Adres: Konyaaltı Cad. Yalı Ap. D. Blok K.3 D.6 ANTALYA
- **HÜSEYİN GÜLAÇ:** Yaşım 12. Pul biriktiririm. Gezmeyi, yüzmeyi, kitap okumayı severim. Yaşıtlarımla yazışacağım.
  Adres: Subaşı Mah. Sağlık Cad. No: 19 K.4 ORDU
- **MÜGE GÖZETEN:** Yaşım 15. Boş zamanlarımda müzik dinler, resim yaparım. Yaşıtlarımla yazışmak istiyorum.
  Adres: İstanbul Cad. No: 71/1 Bakırköy – İSTANBUL
- **FERHAT ŞİRİN:** Yaşım 13. Boş zamanlarımda resim yapar. Pul biriktiririm. Yazışmak istiyorum.
  Adres: Kartaltepe Mah. Alemdarlar Sok. No: 10/3 Bakırköy – İSTANBUL
- **MEHTAP YAZLIK:** Yaşım 14. Spor yapmayı, gezmeyi, müzik dinlemeyi, kitap okumayı severim. Yazışmak istiyorum. Hasan Esat Bozkurt Cad. Gezi Ap. No: 120 /10 İncesu – ANKARA
- **NURİ DURMAN:** Yaşım 8. Boş zamanlarımda kitap okur, bisiklete biner, müzeleri gezerim. Yazışacağım.
  Adres: Karacaibrahim. Mah. Dereüstü Sok. No: 18. KIRKLARELİ
- **MURAT SÜMER:** Yaşım 10. Boş zamanlarımda, kitap okur, müzik dinlerim. Pul biriktiririm. Yazışacağım.
  Adres: 72. Sok. No: 20/3 Emek – ANKARA
- **NİLAY KUTLUER:** Kart ve pul biriktiririm. Müzik dinlemeyi severim. Yazışmak istiyorum.
  Adres: Bulvar Cad. Altuğ Ap. No: 98. D.2 Zeytinburnu – İSTANBUL
- **DURUL KOCAHAN:** Yaşım 10. Pul ve kart biriktiririm. Kitap okumayı, müzik dinlemeyi severim. Yazışacağım.
  Adres: Et ve Balık Kurumu P.K. 454 ADANA
- **NAZAN UÇDU:** Yaşım 12. Spor yapmayı, müzik dinlemeyi çok severim. Yaşıtlarımla yazışacağım.
  Adres: Altay Mah. Ömer Seyfettin Cad. Ömer Seyfettin Meydanı No: 11 GÖNEN
- **SERDAR YAYĞILI:** Yaşım 8. Yüzmeyi, kitap okumayı, resim yapmayı, gezmeyi çok severim. Yazışacağım.
  Adres: Namık Kemal Cad. Namık Kemal Ap. 1. Blok K.2 D.6 İSKENDERUN
- **NERGİZ ÖKSÜZ:** Yaşım 13. Pul ve kart biriktiririm. Bisiklete binmeyi, müzik dinlemeyi severim. Yazışacağım.
  Adres: Gez Mah. II. Kuşbay Sitesi B Blok No: 17 ERZURUM
- **KEMAL FETTAHOĞLU:** Yaşım 12. Boş zamanlarımda kitap okur, müzik dinler, futbol oynarım. Yazışmak istiyorum.
  Adres: Çarşı Cad. Fettahoğlu Ticaret No: 48 Hacılar – Haruniye – ADANA
- **FİLİZ ÖNALAN:** Yaşım 12. Pul, peçete, kart biriktiririm. Voleybol oynamayı, müzik dinlemeyi severim. Yazışmak istiyorum.
  Adres: Gez Mah. II. Kuşbay Sitesi B Blok No: 12 ERZURUM

YANITLAR

- **YEDİ BENZER:** (1) Vitrindeki şimşiğimindeki leke ile yerdeki leke. (2) Kapının kolu ile adamın cebi. (3) Kemerin tokası ile kadının küpesi. (4) Su oluğunun ucu ile işaret levhasının ortası. (5) Kadının bileziği ile ağacın üstündeki çizgiler. (6) Su oluğunun ortası ile park kanepesinin kenarı. (7) Vitrindeki kutunun üstündeki çizgi ile ağacın dibindeki çizgi.

- **SEKİZ FARK:** (1) Sağdaki ağacın dibi. (2) Kamyonun farları. (3) Kamyonun arkasındaki tutacak demir. (4) Kamyonun lâstiği. (5) Adamın kolunun yanındaki hortum parçası. (6) Adamın ayakkabısı. (7) Kamyonun koltuğunun arkası. (8) Yerde hortumun ilk zikzakı.

- **KİTAPSEVERLER İÇİN:** Reşat Nuri Güntekin; Yaşar Kemal; Yahya Kemal Beyatlı, Melih Cevdet Anday; Sait Faik Abasıyanık.

- **KARE BULMACA:** Soldan Sağa: (1). Küçükayı. (2) Ateş – Mat. (3) Lületaşı. (4) İn – Çar. (5) Tekme. (6) Eti. (7) Ar – Kelek. (8) Ler – Reze... Yukarıdan Aşağıya: (1) Kahtsal. (2) Ütü – Re. (3) Çelik. (4) Üşenmek. (5) Eter. (6) Amaç – İle. (7) Yaşam – Ez. (8) Itır – Öke.

- **MÜHÜR:** 4 numaralı şekil.

- **POLİS DOSYASI:** Adam, hırsız gelmeden yattığını söylüyordu, ama yatağı hiç bozulmamıştı. Adam, sanki hırsızla kavga etmiş gibi eşyaları devirmiş, ama bu basit şeyi unutmuştu.

- **MUMLAR:** Ortadaki iki mum söner.

OKURDAN OKURA

SAVAŞ

İnsanlar çıkartır savaşı
Niçin çıkartır,
Sebep nedir?
Bunu kendileri de bilmez.

Dünyada kardeşçe,
Güzelce yaşamak varken
Neden savaş yaparlar?
Bunu kendileri de bilmez.

Taşlarla, sopalarla
Kavgalar yaparlar,
Peki niçin yaparlar?
Bunu kendileri de bilmez.

İnsanlar öldürürler,
Kanlarına girerler,
Ellerine ne geçer?
Bunu kendileri de bilmez.

MİNE KONAK

BİLMECELER

Balıklar niçin yüzer?
Yanıt: Yürümesini bilmedikleri için...

Bulut, buluta ne demiş?
Yanıt: "Fazla yaklaşma, çakarım haa," demiş...

Kâğıt, kaleme ne demiş?
Yanıt: "Fazla yazma, gıdıklanıyorum," demiş...

BURÇİN ÇÖL

Resim: TUBA ZAFER

OKURDAN OKURA

Bu, sizin sayfanız... Şiirlerinizi, resimlerinizi, öykülerinizi, kısa yazılarınızı ve kendi fotoğraflarınızı bekliyoruz...

SUS PAYI

Küçük Ali, doğum günü dolayısıyla arkadaşlarının getirdiği hediyelerden memnun kalmıştı. Ama ağız mızıkasını daha çok beğenmişti. Bir arkadaşı bunun nedenini sorduğu zaman şöyle dedi:

— Mızıkayı ne zaman çalmak istesem, annem susayım diye çıkarıp para veriyor.

ATANAŞ KALİVA

ÇOCUK

Çocuk bir çiçektir,
Bembeyaz açan...

Çocuk bir güneştir,
Parıl parıl parlayan...

Çocuk bir bilmecedir,
Bilinmesi zor olan...

Çocuk bir hazinedir,
Korunması gereken...

Çocuk bir fidandır,
Sevgi ile büyüyen...

BURÇİN EROĞLU

ARABALAR

Arabalarla oynayanlar,
Çalışmayı sevmeyenler
İleride büyüyünce kötü olur.
Bu yüzden arabayı bırakmalı,
Çalışmayı sevmeli.
Ders bitince her şeyle oynasın,
Ben ona karışmam.

M. BALİ

OKURDAN OKURA

OKURDAN OKURA

Resim: GÜNER GÜNDOĞDU

ATATÜRK

1881 yılında Selânik'te
Doğdun Atam.
Asker olmak istedin
Oldun Atam.

Bir çok savaşlara katıldın
Altın madalyalar aldın
Sakarya'da, Dumlupınar'da
Arslan gibi savaştın.

Başımızdan attın düşmanı
Devrimler yaptın sonra
Harf, kıyafet ve şapka
Bonra bize armağan ettin
23 Nisan'ı.

Yıl 1938 olmuş
Atam Dolmabahçe'de ölmüş.
Seni kalbimizde yaşatacağız
Anıtkabir'de sen bizimlesin
Rahat uyu Atam.

ERDOĞAN DELİPINAR

AĞAÇ

Severim ben ağacı
İnce ince dallarını
Serpilir yere
Sever kuş o ince dalları
O güzelim yaprakları kim sevmez
Güneşin karşısında bir cennet

ELİF TİTİZ

UZUN SÖZCÜK

Türkçe dersinde Öğretmen, Yasemin'e:

— Bana uzun bir sözcük söyler misin? dedi.

Yasemin:

— Lâstik, diye yanıtladı.

Öğretmen şaşırdı:

— Lâstik uzun sözcük olur mu hiç?

— Niçin olmasın! Uzun değil ama çekince ciklet gibi uzar...

CAN ÖZTÜRK

TÜRKÜ

Bir türkü Anadolu'nun
Bağrından kopup gelmiş
Yaylalarının mis kokusunu, yeşilliğini
Dağlarının ululuğunu
İnsanların iyiliğini getirmiş

Bir türkü Anadolu'nun
Bağrından kopup gelmiş
Köylerinden acı, keder
Binlerce coşku, sevinç
Kardeşlerinden de selâm getirmiş

Türküler, güzel türküler
Kop gel Anadolu'dan, Anadolu'mdan
Gir içime
Türkülerle ağlat, inlet
Türkülerle oynat, güldür beni

AYŞEN ŞENAY

YAZISIZ

FIKRALAR

TARİFE

İskoçyalının biri bir doktora muayene olmaya gitmişti. Doktorun kapısında muayene ücreti yazılıydı:

Birinci vizite: 100 lira

İkinci vizite: 50 lira

İskoçyalı, içeri girerken bağırdı:

— Selâm, doktor bey! Ben yine geldim!..

YUMURTA VE PARA

Annesi, küçük oğlunu bakkala yumurta almaya gönderdi. Bakkal, çocuğa en küçük yumurtaları verdi.

Çocuk sordu:

— Amca, niye hep küçük yumurtaları verdin?

Bakkal:

— Taşıması kolay olur da ondan, dedi.

Çocuk, borcunun yarısını bırakıp dükkândan çıkmaya hazırlandı.

Bakkal seslendi:

— Az para verdin... Üstü nerede?

— Eee, dedi çocuk... Az parayı saymak kolay olur.

SAYMAKLA BİTMEZ

Ahmet'le Mehmet konuşuyorlardı. Ahmet:

— Ben bugün kebap yedim, dedi. Sen ne yedin?

— Ooo, dedi Mehmet... Benim yediklerim saymakla bitmez...

— Sen söyle bakalım...

— Pilâv.

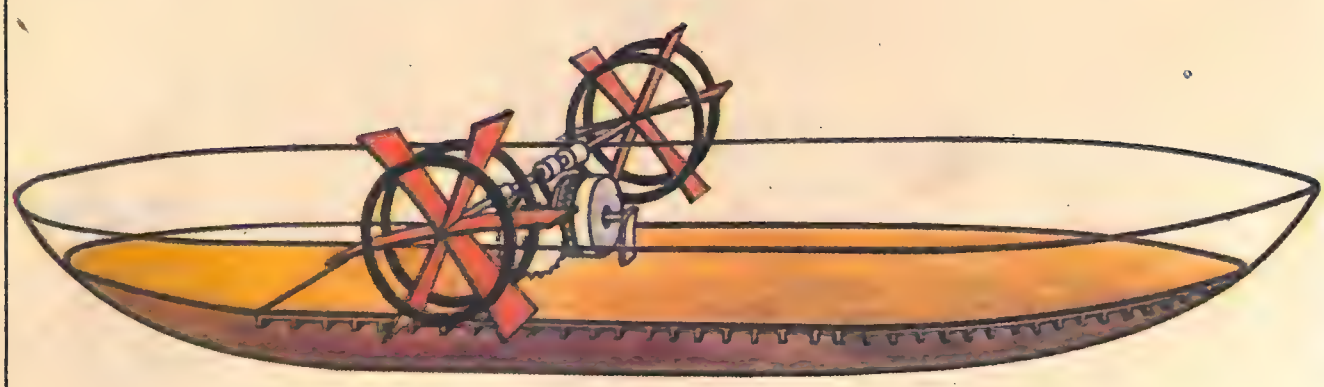

Leonardo da Vinci'nin düşlediği teknenin ne yelkenleri, ne de kürekleri vardı. Teknenin iki yanında bulunan pervaneler rüzgâr gücüyle dönüyor, tekneyi hareket ettiriyordu.

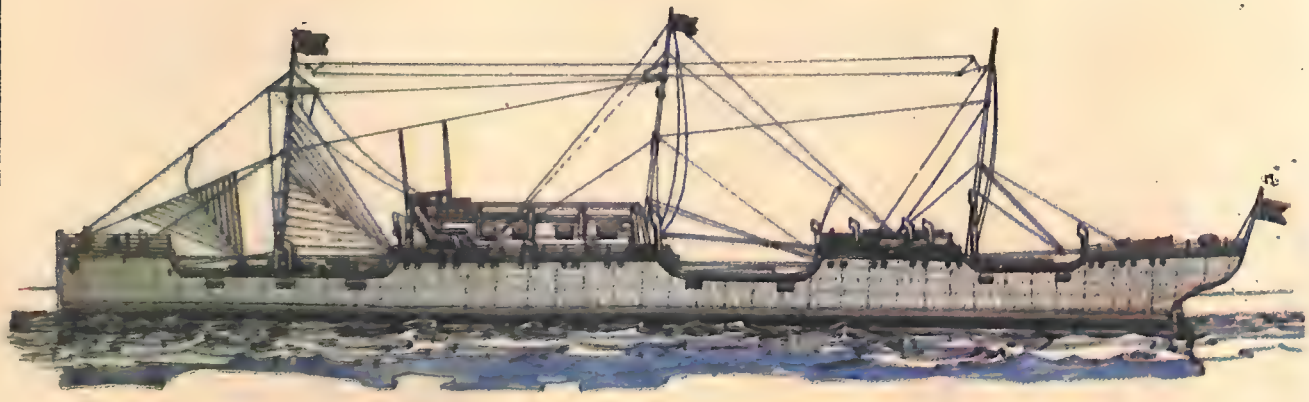

Danimarka yük gemisi, "Selandia" 1912 yılında yapılmıştır, Bacası olmadığından, yelkenli gemi olarak da kabul edilebilir. Direkleri bazen yelken de taşımaktadır. Dizel motoruyla donatılmış ilk gemi budur.

DİZEL MOTORU

Dizel motoru da benzin motoru da içten yanmalı motorlardır. Benzin motorlarında bir kıvılcım silindirin içersindeki hava-yakıt karışımını ateşler. Dizel motorunda ise, sıkışan havanın sıcaklığı artar, Silindire püskürtülen yakıt da bu sıcak havayla karşılaşınca ateşlenir. Dizel motorunun silindirindeki basınç, benzin motorunun silindirindeki basınçtan çok fazladır. Böylece dizel motorları daha ağır, daha geniş ve tabii daha pahalıdır.

Her ne kadar dizel motorları yüksek hızlar için uygun değildirler ama, çok güçlü oluşları onların bu açıklarını kapatır. Bir başka yararları da kullandıkları yakıtın çeşididir. Dizel motorları benzin motorlarına göre, daha az arıtılmış ve tabii daha ucuz yakıt kullanırlar.

Dizel motorlarının bu ve başka özellikleri, onları kamyonlar, buldozerler, lokomotifler, gemiler, traktörler ve bir çok ağır araçlarda kullanılacak en uygun güç yapar.

Benzin motorları da, dizel motorları da silindirin içindeki pistonun hareketlerinden gelişmişlerse de, benzin motorları dizellerin atasıdır. Pistonun yukarı ve aşağı doğru olan bu hareketini bir mil, dairesel harekete çevirerek şafta iletir.

Dizel motorunun silindirinde, biri giriş kapağı öteki de dumanları dışarı atan eksoz kapağı olmak üzere iki kapak vardır. Benzin motorunda da bu kapaklar bulunur, ama giriş kapağı hava-yakıt karışımını çeker. Dizel motorunda ise, yakıt silindire bir yakıt enjektörünün yardımıyla girer.

Dizel motorunun içinde sırasıyla şu olaylar oluşur:

1– Giriş vuruşu: Piston aşağı doğru hareket ederek, giriş kapağının yardımıyla havayı içeri çeker.

2– Basınç vuruşu: Piston yükselirken havayı sıkıştırır. Böylece havanın sıcaklığı 500 derece gibi bir sıcaklığa ulaşır.

3– Güç vuruşu: Piston yükselebileceği en üst noktaya ulaşır ve yakıt silindire püskürtülür. Silindirdeki sıcak havanın yardımıyla da tutuşur. Yakıtın püskürtülmesi öyle bir biçimde yapılır ki, silindirin içindeki basınç, havanın basıncından fazla olmaz. Ateşlenmeyle de gazlar genleşerek pistonu aşağı doğru iter.

4– Eksoz vuruşu: Sonunda, yanmış gazlar, eksoz borusundan dışarı atılır.

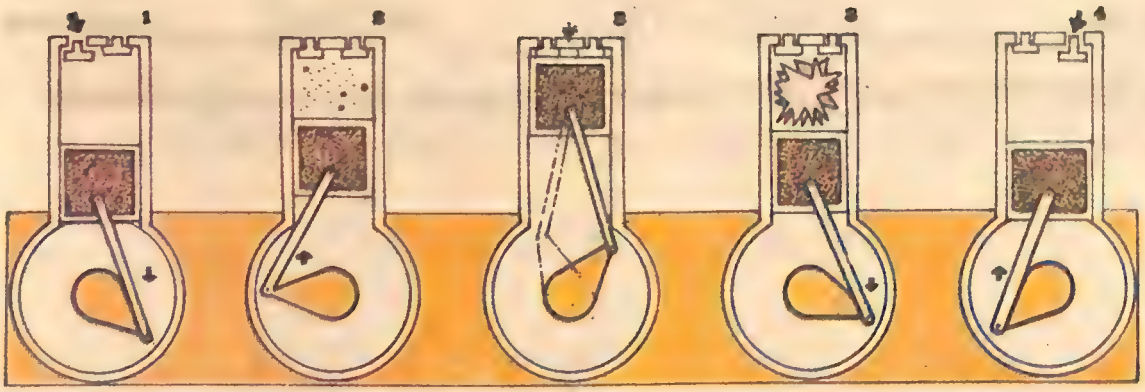

Bir dizel motorunu çalıştırmak için, şaftı ve pistonları harekete geçirecek güç kaynağı gereklidir. En etkili kaynaklardan biri her silindire yaklaşık 20 kgs / santimetre karelik, basınçlı hava vermektir. Basınçlı havanın sıcaklığı artıp, yakıtı ateşleyeceğinden, motor çalışmaya başlayacaktır.

Kullanılan öteki yollar ise şöyledir:

– Dizel volanına bağlı basınçlı hava motoru.

– Klasik hareket düzeni.

– Küçük bir benzin motoru.

Dizel motoru

Yandaki şekil, "Busch–Sulzer" dizel motorunun parçalarını gösterir. Bu motor denizcilikte kullanılan ilk motorlardan biridir Resimdeki motorun parçaları: 1) Silindir, 2) Piston, 3) Şaft, 4) Mil, 5) Giriş borusu, 6) Yakıt enjektörü olarak adlandırılır

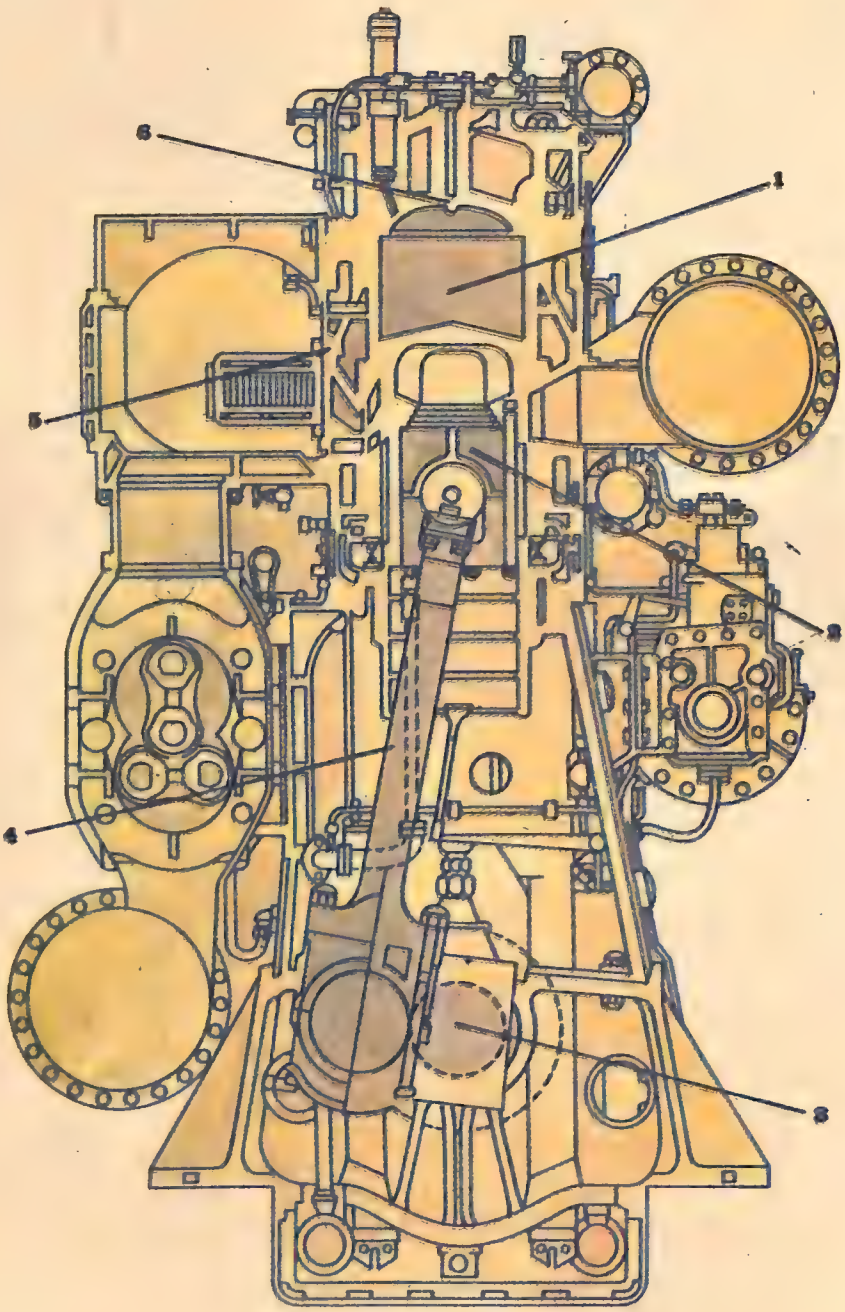

DENİZ TÜRBİNLERİ

Daha hızlı ve güçlü araçlara gerek duyulunca, buhar motorları ve içten yanmalı motorların yerini alacak, daha etkili güç kaynakları arandı. Bu noktada, "türbinler" gözüktü. Bu sistemde ana mile oturtulmuş bir dizi kapakçık vardır. Buhar ya da gaz bunların üzerine itici bir güç uygular.

Bu düşünce o kadar yeni değildir, ama modern türbinler, Carl de Laval ve Charles Parsons tarafından geliştirilmiştir. Bu iki bilgin geçtiğimiz yüzyılın sonunda günümüzde bir tek motora uygulanmış, iki değişik sistem düşünmüşlerdir.

Laval'in türbininde, buhar büyük bir hızla hortumlara geçiyor, buradan da bıçaklara ulaşıyordu. Böylece buhar da bıçakların dönmesini sağlıyordu. Laval'in türbini aynı zamanda, "itici türbin" olarak da anılır. Bu türbindeki buhar, akışı sırasında basıncını korur. Yalnızca hıza etki eder.

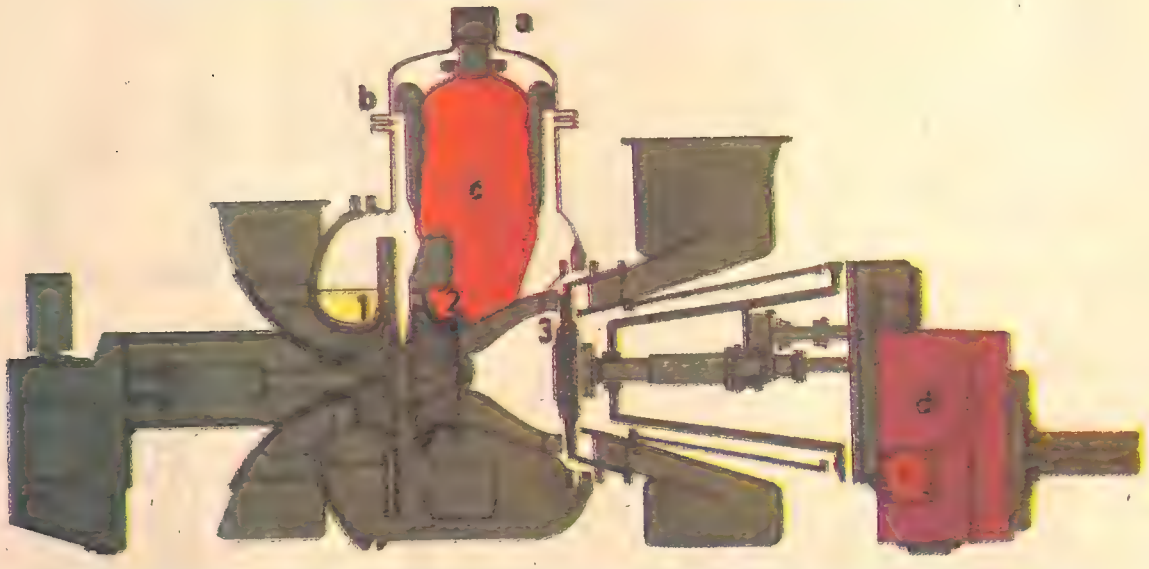

Bir gaz tirbününde, genleşen gazlar şafta bağlı bıçakları döndürür. Gazların hızı, dişli sayısını eksilterek azaltılabilir. Yanma odasına giren yakıt, daha sonra buradan çıkarak, bıçakları ve şaftı döndürür. Böylece gerekli hareket sağlanır. Yukarıdaki resimde yakıt enjektörü (a), ateşleme bujisi (b), yanma odası (c), dişli kutusu (d), harfleriyle gösterilmiştir. Ayrıca 1,2, ve 3 rakamları çalışma sırasını göstermektedir.

Parsons'un türbini ise 1894 yılında geliştirildi. Çalışışı daha değişik biçimdedir. Buhar hareketli birimlere düşük hızda ulaşır ve pervaneler dönmeye başlar. Bu arada buharın basıncı da, girişten eksoza kadar, yavaş yavaş artar. Buhar, silindirin içindeki sabit bıçaklara çarpıp geri döner. Şaftın çevresine bağlanmış dönen bıçaklar da, silindirin içindeki sabit bıçakların arasında döner. Türbinlerin arasından geçerken buharın sıcaklığı, basıncı ve hacmi artar. Hareketli bıçakların ise girişten (yüksek basınç) eksoza (alçak basınç bölgesi) kadar, hacimleri artar. Parsons'un türbini aynı zamanda, "tepki türbini" olarak da tanınır. İlk denemelerde türbinin pervaneyi dakikada 1500 devir gibi yüksek bir hızla çevirmesi sorunlara yol açtı. Pervaneler suyu emiyor ve bir, "girdap" bölgesi yaratıyordu. Parsons bu sorunu dişlileri azaltarak çözdü. Böylece türbine giriş gücü azalınca, geminin pervanesinin de hızı azalıyordu.

1897'de Parsons 44 tonluk bir gemiyi gelişmiş bir türbinle donatarak, İngiliz donanması yetkililerine gösterdi. Gemi, 34,5 knots'luk bir sürate ulaştı. (Yaklaşık saatte 65 kilometre). Bu başarılı deneyden sonra, türbinler gemilerin itici gücü olarak kısa sürede yerlerini aldılar.

TANKERLER, ŞİLEPLER, BUZKIRAN VE FABRİKA GEMİLERİ

İkinci Dünya Savaşı'nın sonunda hava trafiğinde gözle görülür bir artış, deniz trafiğinde de gözle görülür bir azalış oldu.

Bu tarihten sonra petrol, endüstrilerin üretimlerini sürdürebilmeleri için, en önemli ürün oldu. Büyük güçlere hidrokarbon gerekliydi. Bu da çoğunlukla uzak yerlerden getirtiliyordu. Kısa sürede bu, "kara altın" için en uygun taşıma aracı, "tanker" geliştirildi. Ve deniz endüstrisinin büyük bir bölümü işgüçlerini bu tip araçların yapımına ayırdı.

Günümüzün büyük tankerleri son on yılda ortaya çıkmış gerçek deniz canavarlarıdır. Dev boyutlarda yapılmıştırlar. Herhangi bir limana yanaşamadıklarından sorunlar çıkarmışlardır. Tankerlerin limanlara yanaşabilme sorununu çözmek için kıyıdan uzakta suni adalar yapılmış, bu adalara uzatılan borularla da, tankerlerin binlerce ton petrolü yükleyip boşaltması sağlanmıştır. Hollandalılar büyük tankerlerin yapımında en üst sırayı almaktadır. Geliştirdikleri milyonlarca ton petrolü taşıyabilecek dev tankerle, Japonları ve İngilizleri geride bırakmışlardır.

Planlaması ve yapımı açısından petrol tankeri, karmaşık bir gemi değildir. Genel olarak, gövdelerine oturmuş bir sürü tanktan oluşurlar. Motor, geminin kıçında yer alır ve tanker dümdüz bir rota izler. Sağa ya da sola, çok az manevra yapar. Hızı sabittir. Otomatik gereçlerle yönetildiğinden, bu gemilerde çok az denizci bulunur. Tüm gemiyi saran borular ve pompalar, gemide kalabilecek tek bir damla petrolü bile emebilecek güçtedir.

Ticari gemilere ayrılmış bu bölümde, petrol ve taşımacılığına da değinelim:

Başlangıçta, petroller büyük bir dikkatle taşınıyordu. 1880 yılına kadar bu ürün herhangi bir gemiyle ve variller içinde taşınmaktaydı. Varil, o za-

Petrol tankeri

Petrole çok gerek duyulan bir dünyada, dev petrol tankerleri bu değerli yakıtı endüstri merkezlerine taşırlar. Dev tankerlerin bazıları 400 metre uzunluğunda, ve 300.000 tondan daha fazla yakıt taşıyabilecek güçtedir.

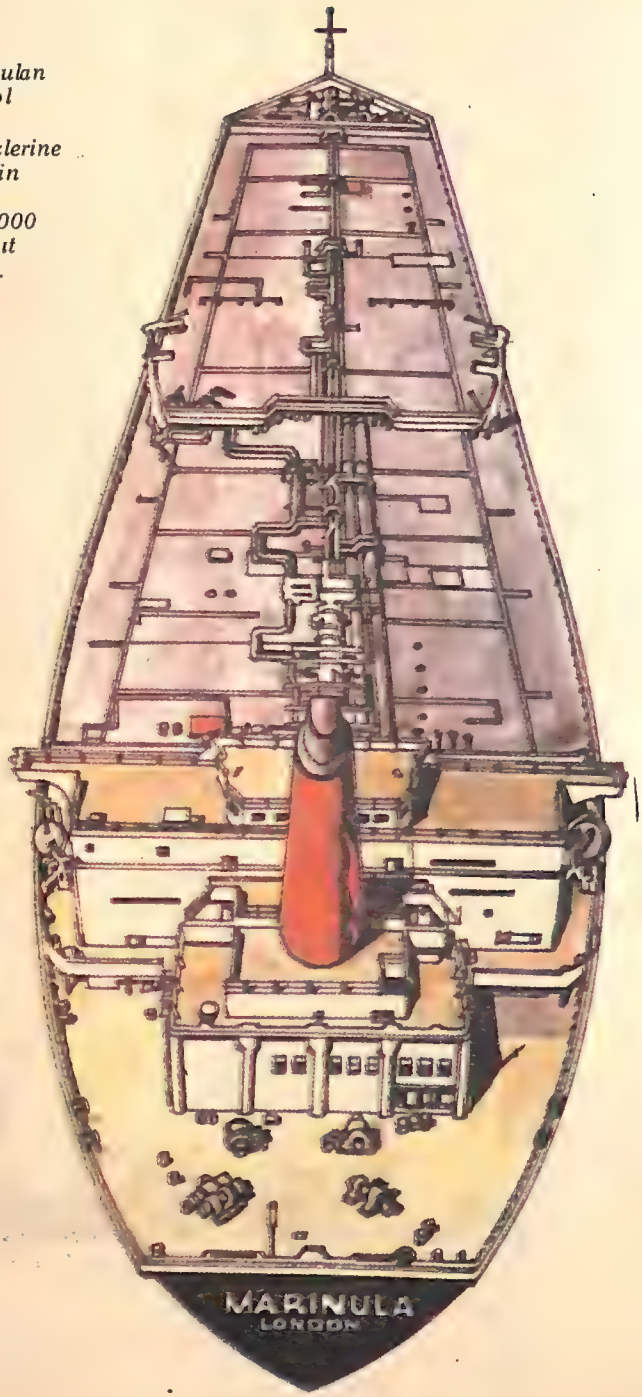

man için petrolün ölçü birimiydi. İlk tanker 1886 yılında gözüktü. 90 metre uzunluğunda ve, "Glukauf" adındaki bir Alman tankeriydi bu. Yükünü güvertesinde bulunan tankların içinde saklıyordu. Dört yıl sonra, modern petrol tankerleri yayılmaya ve bu değerli ürünün yaklaşık bütünü, yeni petrol tankerleriyle, bir kıtadan ötekine taşınmaya başladı.

Başka çeşit yüklerin gerekleri için, daha başka ticari gemiler planlanmaya ve uygulanmaya başladı.

Önemli bir örnek, "şilep"tir. Bu tür gemiler, güçlü motorlarla donatılmış, dev kutulardan başka bir şey değildir. Gövde, çeşitli bölümlere ayrılmıştır. Bu bölümlere yükler konur. Kaba, dalgalı denizlerde de, bu yükler geminin yana yatmasını önler. Şileplerde sadece yük bulunmaz. Önünde ve arkada yer alan iki kulenin yardımıyla gemi yönetilir. Ayrıca denizciler de bu bölümlerde kalırlar.

Şileplerde yük taşımak için kullanılan kutuların su geçirmez ve dayanıklı olması, ve tuzlu sudan ve deniz havasından etkilenmemesi gerekir. Bunun için belirli ölçülerde ve aliminyumdan yapılırlar. Taşımacılık için çok uygundurlar. Limanlarda yapılan yüklemede kolaylık sağlarlar. Yüklerin kaybolmasını ya da kırılmasını önlerler. Her ürün bu aliminyum kutularda rahatlıkla bir yerden ötekine gönderilebilir. Bu ürünler sıvı, yarı-sıvı ya da katı olabilir. Meyve suları, sıvılaştırılmış gaz, yağ, şurup, tuz, nebati yağlar, tahıl, gübre, deterjan, şarap, kağıt hamuru gibi ürünler bu dev gemilerle bir çok yere gönderilebilir. Hatta donmuş et gibi özel soğutucular gerektiren ürünlerin yanı sıra sıvı sülfür gibi yüksek ısıda yolculuk etmesi gereken ürünler de rahatça gemilere yüklenebilir. (Sıvı sülfürün, özel, buharla yalıtılmış tanklarda 132 derecelik bir sıcaklıkta korunması gerekir).

Üçüncü tip ticari gemi de, "feribot"tur. İkinci Dünya Savaşı'nda kullanılan, "çıkarma" gemilerine benzer. Geminin önünde ve arkasında dev kapaklar bulunur. İçersinde ise araçları yüklemek için çeşitli güverteler vardır. Gemilerin yükünü ise çoğunlukla otomobiller, kamyonlar ve öteki araçlar oluşturur. Bu araçların yolculukta sağa sola oynamaması, hareketsiz durması gerekmektedir. Japonların yaptığı bu tip bir gemi, "Aoi Maru", yaklaşık 20 knots'luk bir süratle, 800 araç taşıyabilmektedir.

Özel amaçla yapılmış bir başka gemi de, "buzkıran"dır. Görevi kutup bölgelerinde bulunan limanları açmaktır. Çoğunlukla bu gemilerin, ikisi de kıçta olmak üzere, iki pervanesi vardır. Bunlardan birisi buzlar arasına sıkışınca, öteki gerekli gücü vererek gemiyi kurtarır.

Kuzeyde bulunan limanları Arktik dairenin içinde kaldığı için, Sovyetler Birliği bu tip gemilerin yapımında başı çeker. Bir buzkıran gemisini nükleer güçle donatan ilk ülke budur; Lenin gemisinde, biri tehlike anında kullanılmak üzere, üç nükleer reaktör vardır.

Lenin'den başka, askeri amaçlarla kullanılmayan sadece iki buzkıran gemisi vardır. Bunlardan Amerikalıların 1962 yılında yaptığı, "Savannah" ve 1968 yılında yapılan, "Otto Hahn", nükleer güçle çalışmaktadır. Nükleer gücün petrolden daha pahalı olmasına karşın, bazı üstünlükleri vardır. Bu gemiler limanlara uğramadan çok uzun bir süre denizlerde kalabilirler.

Nükleer güç buzkıran gemilerinde ve denizaltılarda tam olarak uygulanmaktadır. Nükleer reaktörler büyük bir

Lenin

"Lenin", buzkıran gemisi bu tip gemilerin en büyüğüdür. 1957 yılında, Sovyetler Birliği'nde yapılmıştır. Nükleer güçle donatılmış olup, 134 metre uzunluğundadır. 44.000 HP gücündeki motorlarıyla, saatte 18 knots'luk bir süratle yol alabilir.

France

Dünyanın en büyük okyanusaşırı gemilerindendir. Boyu 315 metre gelir.

güç ve hız sağlarlar. Ama onların asıl yararlı oldukları alan daha başkadır. Bu tip gemiler başka bir güce gereksinim duymadan, uzun bir süre, çalışabilirler. Örneğin petrolle çalışan bir buzkıran gemisi bir kaç kilometrelik buz kırabilmek için çok yakıt harcar. Yakıtı bitebilir. Ama, "Lenin" gemisinin böyle bir sorunu yoktur. Her zaman, tüm gücüyle çalışabilir.

Okyanusların derin suları, hâlâ bir çok gizi ve zenginliği taşımaktadır. Belki de ilerki yüzyılların besin gereksinimi buradan karşılanacaktır.

Bugün, okyanusun ortasında, yarım düzine madeni ada yüzmektedir. Bunlar kıyıya dönemeyeceklerdir. Çünkü onları alabilecek kadar büyük limanlar henüz yapılmamıştır. Japonların ve Sovyetler Birliği'nin yaptığı bu adalar dev, "fabrika gemileri"dir. Her birinde kadınlı, erkekli ve çocuklu 200 kişi yaşamakta ve çalışmaktadır. Bu yüzen kentler hastaneler, okullar, sinemalar ve küçük bir topluluk için gerekebilecek her türlü konforla donatılmıştır. "Fabrika gemileri" okyanuslardaki balık yataklarının üzerinde kurulmuştur. Yakalanan balıklar burada işlenerek, konservelenir, kıyıya gidebilecek bir biçime getirilir. Onların kıyı ile ulaşımını ise yük gemileri sağlar. Posta, yakıt ve çeşitli şeyleri getirerek, konservelenmiş ürünleri götürür.

Denizciliğin geleceğinde neler yer alıyor? Okyanuslar bir kaç yüzyıl sonra bütünüyle fethedilecek. Yeni bir yaşama yeri olacak. İnsanoğlu, karada yaptığı gibi, fethettikten ve oturmaya başladıktan sonra, okyanusun kendisine sunduğu tüm zenginliklerden yararlanmaya bakacak...

Brezilya Jangada'sı

Denizcilikteki ilerlemelere, dev fabrika gemilerine karşın, bazı ilkel araçlar hâlâ kullanılmaktadır. Örneğin, bir balıkçı kayığı olan, "jangada"nın geçmişi 500 yıldan daha çoktur. Hem denizde, hem de nehirlerde kullanılan bu kayık, daha çok Brezilya'nın kuzey bölgelerinde bulunur.

DENİZİN ALTINDA YOLCULUK

Eğer deniz yüzeyinin insan için bilinmeyenlerle dolu olduğunu söylersek, derinlikler hakkında en ufak bir fikir yürütemeyiz, Okyanusların derinlikleri insanoğlundan bazı şeyleri saklamaktadır. Binlerce metre derinlikteki çatlaklar ve uçurumlar, hâlâ bir gizdir. Bunları araştırmamak, derinlikleri ele geçirmemek için bir neden yoktur. Günümüzde bu derinlikleri küçük denizaltılar araştırmaktadır. Bazıları çok derin yerlere ulaşmayı başarmıştır. Bu denizaltılar gezegeni ve üzerindeki yaşamı incelemek ve okyanusun derinliklerinde maden yatakları bulmak için planlanmıştır.

Bu öncü dalgıçlardan biri olan "Archimide" ünlü batiskafın bulucusu, August Piccard tarafından geliştirilmiştir. Fransız okyanusbilimcisi, Jacques – Yves Cousteau'ya ait, "Trieste" hâlâ kullanılmaktadır. "Aluminaut" ve "Alvin" adlı gemiler de Amerikan Birleşik Devletleri Akyanusbilimleri Enstitüsü'nde görevlerini sürdürmektedir.

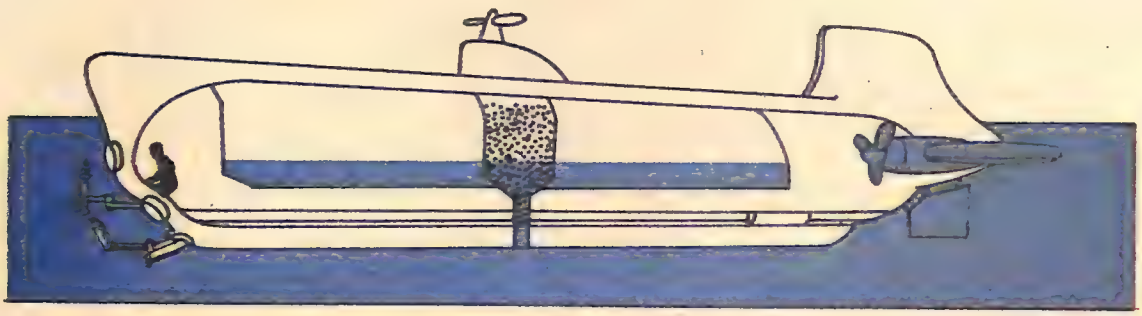

Derin denizleri araştırmak için yapılan bu denizaltılar basınca dayanıklıdır. "Aluminaut" adlı aracın gövdesi 16 santimetre kalınlığındadır. 5000 metre derinlikteki basınca rahatlıkla dayanabilir. Alttaki resimde görülen, "Alvin" ise 1800 metre derinliğe kadar dalabilmektedir.

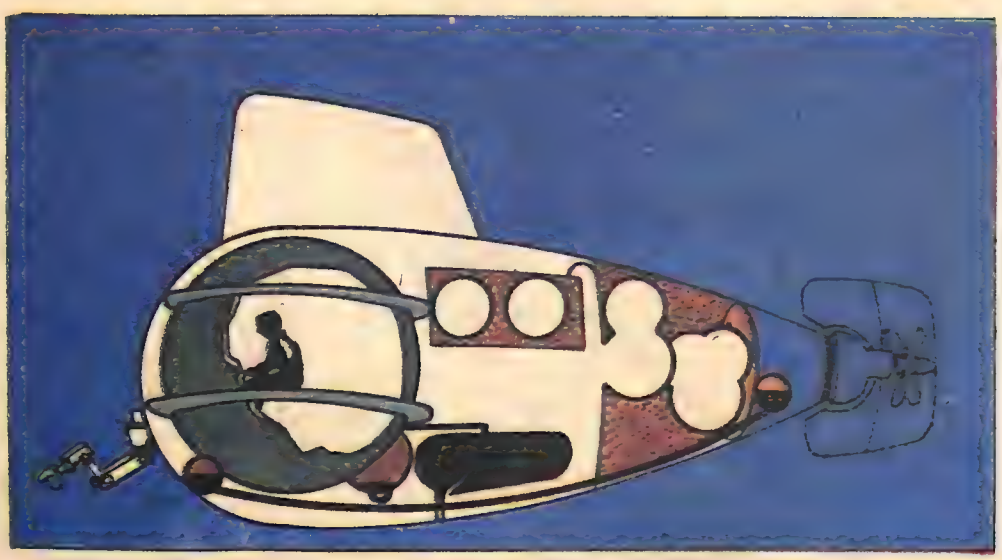

Nükleer güçle donatılmış gemi tıpkı buharlı gemilere benzer. Yalnız bunda buhar kazanı yerine nükleer reaktör vardır. Ancak, onu daha iyi tanıyınca, arada başka farklar bulunduğunu da göreceğiz. Bu yeni tip enerji, her alanda hızla ilerlemektedir. Kısa sürede öteki araçlarda da yerini alacaktır.

Bu enerjiyi ilk kez uygulayan Amerikalılardır. "Nautilius" adlı bir denizaltıyı nükleer reaktörle donatmışlardır. Günümüzde büyük güçler, buna benzer gemilerini nükleer güçle kullanmaktadır. Ama bu tip enerji bu güne kadar, sadece üç ticari gemide kullanılmıştır.

Nükleer reaktör, çalışan bir atom bombasıdır. Reaktörün çalışması birtakım gereçlerin yardımıyla yönetilir. Çıkan enerji de elektrik üretmek için kullanılır.

Denizcilikte ise, buhar üretmek için kullanılan ikiye bölünebilir maddenin zincirleme tepkisiyle, çok yüksek bir ısı oluşur. Böylece türbinler döner. Nükleer güçte kullanılan reaktörler çoğunlukla diktir. Kullanılan yakıt da doğada üç değişik karışımda, (U–233, U- 235, U – 238), bulunan zenginleştirilmiş uranyumdur.

Ama atom bombasındaki gibi zincir reaksiyonunu kullanan, ikiye ayrılabilen tek uranyum izotopu U–235'tir. Doğal madenlerde % 7 oranında bulunur. Bu nedenle zenginleştirilmesi gerekir.

Bu sistem enerjinin asıl yararı, büyük gücünün yanı sıra, çok az yakıt gerektirmesidir. "Nautilius" denizaltısı denize inişinin ilk on yılında, bunun % 75'i sualtında olmak üzere, yarım milyon kilometre yol almış, buna karşılık kullandığı yakıt sadece 5 kiloluk uranyum – 235 olmuştur. Öte yandan petrolle çalışan bir denizaltının bu kadar yolu katedebilmesi için 37 milyon litre petrol gerekmektedir.

Bu modern enerji kaynağı denizciliğe uygulandığında, teknolojik alanda bir devrim yarattı. Nükleer reaktörler öteki enerji sistemlerine göre daha az yer kaplıyordu. Böylece gemilerin

planları da değişmeye başladı. Araştırma, fizik, metalurji, elektronik, sıvı dinamiği, eczacılık, plastik gibi çeşitli alanlara yayıldı. Endüstride, nükleer reaktörlerin yönetim çubuklarında büyük ölçüde kullanılan hafnium carbide gibi hammaddelerin ve Uranyum –235'in yakıt birimlerinde kullanılan zirkonyum gibi maddelere gerek duyuldu. Bunların üretimleri hızlandırıldı.

Nükleer reaktörler, ayrım işlemi sırasında büyük hızlara ulaşan nötronları kontrol etmek ve yavaşlatmak için yavaşlatıcı birimler bulunur. Bu yavaşlatıcı birimlerde ağır su, (deuterium oksit ya da uygun oranlarda deuterium atomlarının bulunduğu su), yavaş ya da normal su, grafit ve belirli oranlarda çeşitli gazlar bulunur.

Zincirleme reaksiyonun sonucunda ikiye ayrılan madde büyük bir ısı yayar. Bu ısı alçak basınçta bulunan su tarafından emilir. Basınç suyun kaynamasını engeller. Aşırı ısınmış su buhar jeneratörüne pompalanarak, basınç azaltılır. Böylece basınç azalınca su kaynar ve türbinleri çevirir. Türbinler de gemiyi harekete geçirerek, gemide kullanılacak elektriği sağlar.

Nükleer güç denizaltılar için çok uygundur. Reaktörler çok az yer kaplar ve çok az yakıt kullanır. Yukarıdaki denizaltının kırmızı bölümleri nükleer reaktörü göstermektedir.

GEMİ Mİ, UÇAK MI?

Her ne kadar trenler, otomobiller ve uçaklar ilk kez ortaya çıkışlarındaki hızlarının dört kat üzerine çıkmışlarsa da, gemilerin gelişmesi sonucu 14 knots'luk ilk, "Great Eastern" den, 32 knots'luk, "USS United States"e kadar hızları % 115 kez artmıştır.

Bu gerçek güç eksikliği ya da başka bir hataya bağlanamaz. Sorun hidrodinamik kanunlarında yatmaktadır. Suyun yoğunluğu havadan 800 kez daha çoktur. Sürtünmeye karşı daha çok dirençlidir. Bazılarına göre, 40 knots'luk (yaklaşık 74 kilometre) araçların aşamadığı bir engel bulunmaktadır.

Bu sorun o kadar yeni değildir. Geçen yüzyılda, "William Froude" gemilerin seyrederken çıkardığı dalgaların bir direnç yarattığını buldu. Bunlar geminin hızına göre geometrik bir biçimde artıyordu. Bu sorunun çözümlerinden biri, su yüzeyiyle sürtünmeyi önleyen, "hidrofoil gemi" olmuştur.

Bu yüzyılın başında, 1905 yılında, İtalyan bilgini, "Enrico Folanini" bu yeni tekneyi İsviçre'de bir nehirde denemiştir. Alexander Graham Bell ve Wright kardeşler gibi bilginler de buna benzer yeni araçlar denemişlerdir ve saatte 60 knots'luk bir hıza ulaşmışlardır. Ama teknelerin motorları çok ağır olduğundan sorunlar çıkarmışlardır. İkinci Dünya Savaşı'nda ise bu araçlar Almanların ilgisini çekmiştir.

Hidrofoil tekneler suyun üzerinde giderler. Yüksek hızlara ulaşınca altlarında bulunan kanatlar havaya kalkarak tekneyi yükseltir. Böylece hız artar. Genellikle kanatlar araç 15 ya da 20 knots'luk bir sürate ulaşınca tekneyi havaya kaldırır. Sürtünme azaldığından daha az dalga ile karşılaşılır. Hidrofoil tipi teknelerin de sürati artar.

Günümüzde iki değişik tip hidrofoil tekne vardır. Bunlardan biri altında bulunan kanatlarının yardımıyla su seviyesinden yüksekte seyreder.

"Hidrofoil" tipi tekneler, gövdelerinin altında bulunan kanatların yardımıyla su yüzünde dururlar. Bunların üç değişik modeli vardır. Birincisinde kanatlar bütünüyle suyun üzerinde yer alır. İkincisinde ise kanatların bir bölümü suyun içindeyken, öteki bölümü de suyun üzerindedir. Üçüncü tip teknenin kanatları sualtında yer alır.

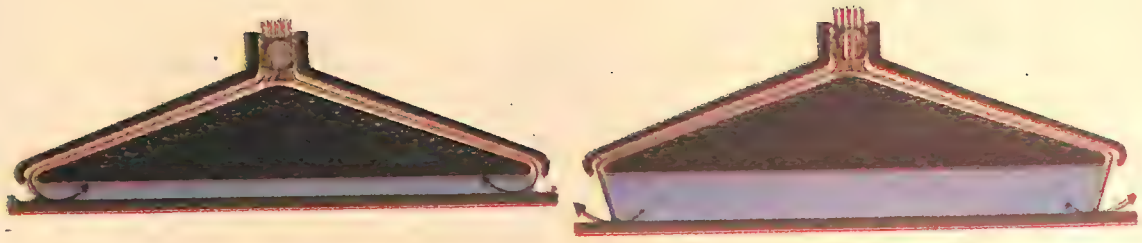

Hava yastıklı teknelerde havayı emen bir hortum bulunur. Hortumdan emilen hava gövdenin altına püskürtülür. Böylece tekne de havaya kalkar.

Ötekinin kanatları ise su seviyesinin altındadır. Teknelerin altına yerleştirilen kanatlar, U ya da V biçiminde olur. Bunlar, dalgalı denizlerde teknenin devrilmesini önler. Çok dalgalı denizlerde kullanılacak kanatların, uzun ve ağır olması gerekmektedir.

Kanatları suyun içinde olan hidrofoil tekneler otomatik pilotla yönetilir. Ayrıca kanatların dalgalarla karşılaştığı açıyı saptayan yükseklik bulucular da bu tip teknelerin önemli gereçlerindendir.

Böyle araçlar, "girdap" olarak tanınan doğal olaydan çok etkilenir. Yaklaşık 50–60 knots'luk bir hızla seyrederken kanadın bir yüzüne etki eden basınç azalır ve suyun buharlaşmasına neden olur. Daha sonra kabarcıklar tekneye çarparak onun çürümesine neden olur. Bu sorun uçak kanadı gibi kanatların yerine, çekiç biçimindeki kanatların kullanılmasıyla çözülmüştür.

"Hovercraft", ya da hava yastıklı tekneler yeni taşıma araçlarının geliştirilmesinde önemli bir adımdır. Geleceğin taşıma araçları su üzerinde ya da düz yüzeyler üzerinde yol alacaklardır. Hava yastıklı tekneler ise gemiden uçağa geçerken, bir köprüdür...

Bu tekneler ne uçar, ne de yelken açar. Sadece havada, su yüzünden yaklaşık bir metre yükseklikte hareket ederler. Alçak basınçta, yavaş hareket eden hava onları destekler. Gövdenin içinde yer alan bir dizi pervane de hava püskürterek, aracın sabit bir yükseklikte kalmasını sağlar. Hava yastıklı tekneler suyun üzerinde olduğu kadar, buzun üzerinde, ya da düz bir kara parçasının üzerinde de gidebilir.

Finlandiya'lı mühendis, "Tolvo Kaarlo" 1935'te ilk hava yastıklı aracı denedi. 20 yıl sonra da bir İngiliz elektronik mühendisi, "Christopher

Cokerell" bu düşünceyi geliştirerek, günümüzde, "hovercraft" olarak tanınan aracı yaptı. Bu aracın günümüzde ticari ya da başka amaçlarla kullanılmak üzere yapılmış çeşitli modelleri vardır. Bazı ülkelerin askeri kuvvetleri çeşitli planlar yaparak bunları geliştirmişlerdir. Bu güne kadar sunulan önemli bir yenilik vardır: Aracın çevresine sarılan bir bant yastığın hava kaçırmasını önlemektedir.

Hava yastıklı teknelerin, "hidrofoil" tipi teknelerden bir üstünlüğü vardır. Bu da, gücün büyüklüğe oranıdır. Su kesiminin iki kat daha fazla oluşu ve aracın boyunun iki kat artması, iki kat daha fazla gücü gerektirmektedir. Hava yastıklı teknelerin yapısı kare biçiminde olduğundan, aracın gücü katına çıkarılınca, geminin boyu dört katına çıkar.

Yakında 100 knots'luk bir süratle seyredebilecek, "hovercraft"ların yapımına başlanacağı sanılmaktadır. Bu tip gemilerin en büyük sorunu ise, hava yastığının boyunu aşan dev dalgalardır. Böyle durumlarda, "hovercraft"lar uçma yeteneklerini kaybederek, su yüzünde sadece 20 knots'luk bir süretle seyredebilir...

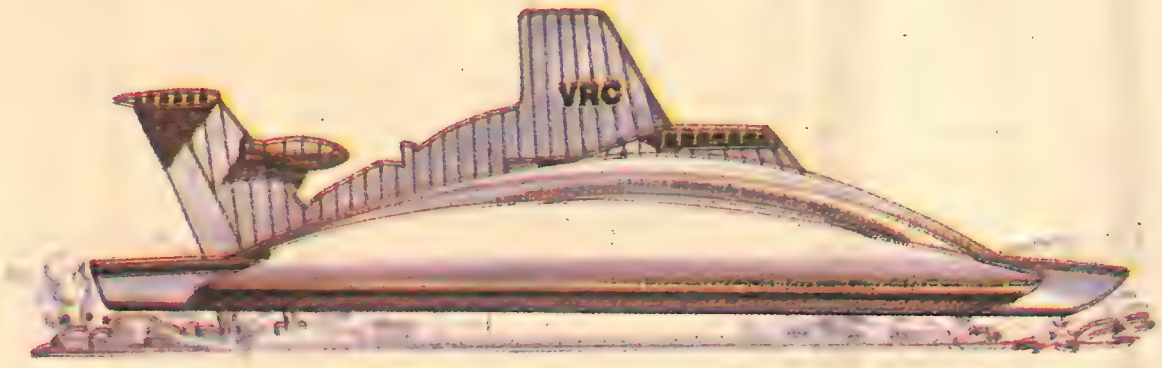

Amerika Birleşik Devletleri'nde yapılan denemelerde 100 knots'luk bir sürati aşabilen bir tekne yapılmıştır. Acaba bunlar geleceğin tekneleri midir? Yoksa uçmaya başladıklarına göre onları yine, "gemi" diye adlandırmamız doğru mu olacaktır?

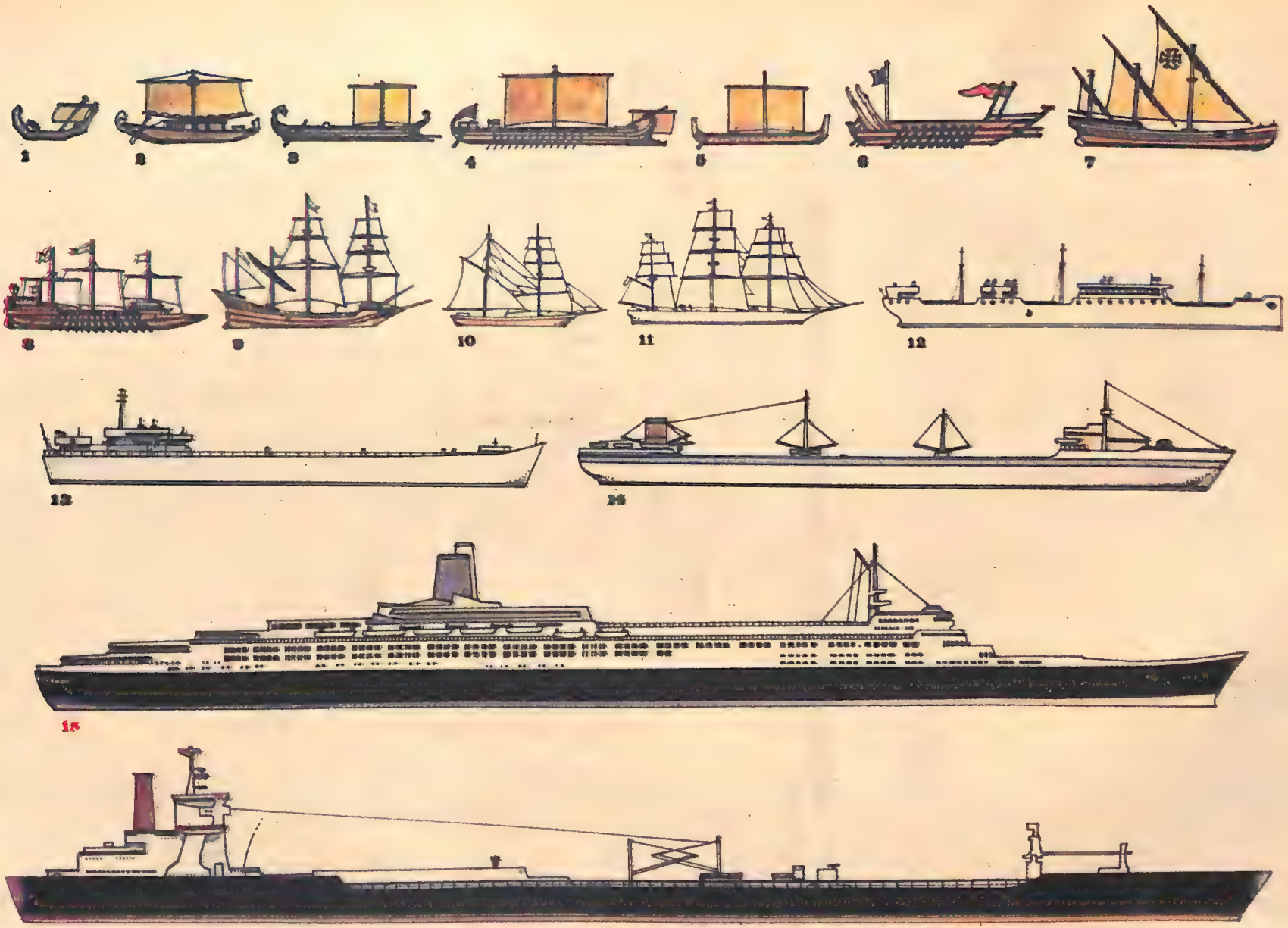

1) Mısır gemisi, İÖ 4.000. 2) Mısır ticaret gemisi, İÖ 1.500. 3) Yunan gemisi, İÖ 500. 4) Roma gemisi, İS 160. 5) Viking gemisi, 9. yüzyıl. 6) Akdeniz gemisi, 7.yüzyıl. 7) Caravel, 15. yüzyıl. 8) Venedik gemisi, 16. yüzyıl. 9) İngiliz kalyonu, 17. yüzyıl. 10. Ticaret gemisi, 18. yüzyıl, 11) Clipper, 1860. 12) Ticaret gemisi, 1912. 13) Şilep, 1942. 14) Fabrika gemisi, 1950. 15) Okyanusaşırı gemi, 1965 16) Günümüzün tankeri.

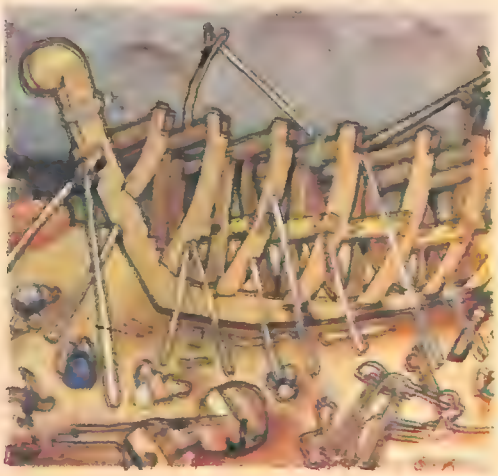

OMURGA

LATİN YELKENİ

BALİNA GEMİLERİ

CARAVEL TİPİ YELKENLİLER

SAVANNAH

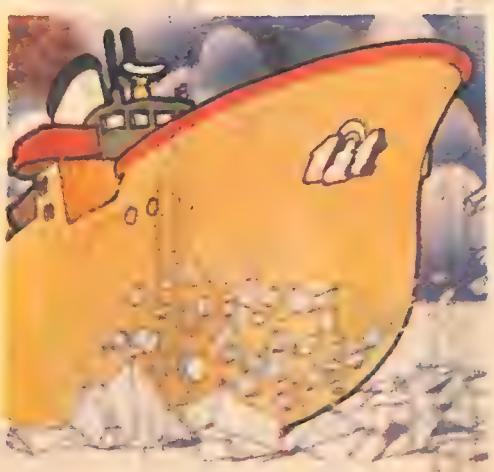

BUZKIRAN GEMİSİ

ARŞİMET

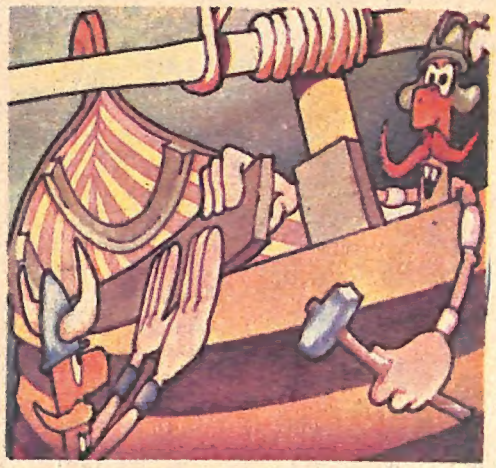

VİKİNGLER

FENİKE GEMİSİ

KAPLUMBAĞA

NAO

CLERMONT

TEMEL REİS

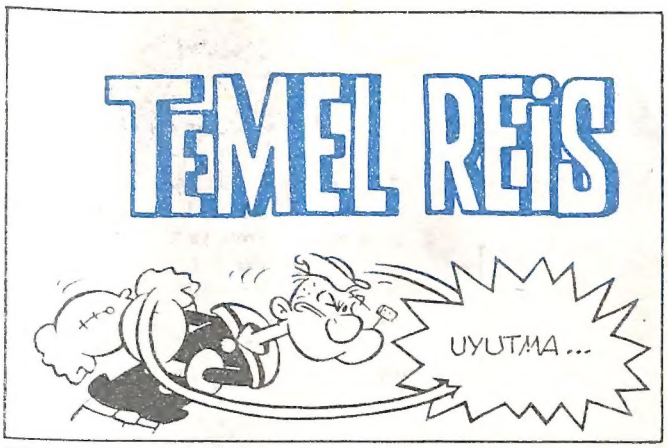
UYUTMA...

SAAT KAÇ OĞLUM?
OBUR'UN TIKINMA SAATİNE ON BEŞ DAKİKA VAR...

GÖZLERİMİN İÇİNE BAK..
EFENDİM?
?
?

GÖZLERİME BAK.. AZ SONRA UYUYACAK, BENİM HER DEDİĞİMİ YAPACAKSIN. UYUUU...
EVET HAKLISIN UYUDUM!

BANA İKİ HAMBURGER ISMARLAMANI İSTİYORUM..
İKİ HAMBURGER İSTİYORUM...

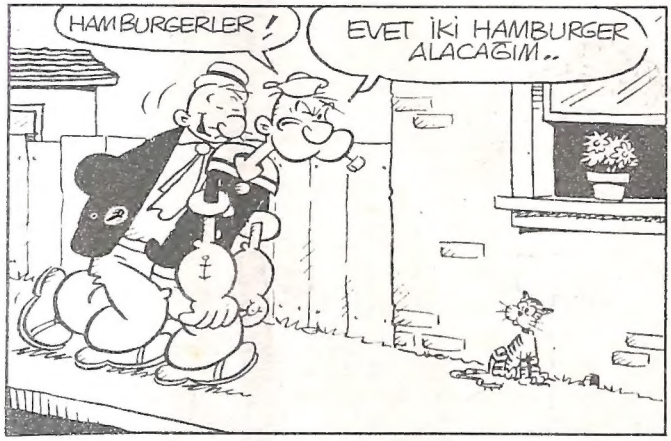
HAMBURGERLER!
EVET İKİ HAMBURGER ALACAĞIM..

HEY GARSON!

EVET!
BANA İKİ TABAK YUMURTALI ISPANAK GETİR!
?
?

HE-HE! BENİM GİBİ ESKİ BİR DENİZCİYİ UYUTACAĞINI SANDI.. ISPANAK YARKEN HAMBURGER DE NEYMİŞ?
#!
BUD SAGENDORF 9-24

Pamukbank'ın 25. kuruluş yılında çocuklara armağanları var...

Pamukbank'ın aylık, parasız çocuk dergisi: PAMUKÇOCUK

Renkli, yepyeni çizgi romanlar... Öyküler, bulmacalar, röportajlar... Sürprizler, görmediğiniz yenilikler...
Her ayın ortasında Pamukbank şubelerinden alabilirsiniz.

PAMUKÇOCUK KULÜBÜ

Pamukbank'ın bütün hizmetlerinden ve getireceği bütün yeniliklerden (çocuk kitaplarından, kartpostallardan, vb.) bu kulübe üye çocuklar yararlanacak.
Bir Pamukbank şubesine uğrayın, üye kartınızı alın.

Bu yıl ilkokulu "pekiyi" ile bitiren her çocuğa ödül var: PEKİYİ HESABI

İlkokulun 5. sınıfından pekiyi ile mezun olan çocuklara Pamukbank 100'er lira hesap açıyor.
İlkokulu pekiyi ile bitirin, adınıza düzenlenen hesap cüzdanını Pamukbank şubesinden alın.

Her çocuğun zevkine göre 5 DEĞİŞİK KUMBARA

Pamukbank şubelerinde birini mutlaka beğeneceğiniz 5 değişik kumbara sizi bekliyor.
Birini seçin, paranızı sevdiğiniz kumbarada biriktirin.

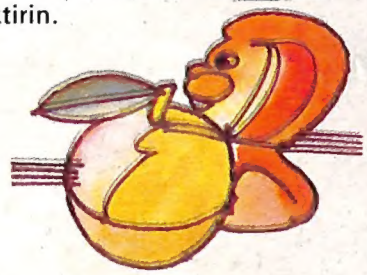

PAMUKBANK iyi bankadır

AD

Pamukbank'ın 25. kuruluş yılında çocuklara armağanları var...

Pamukbank'ın aylık, parasız çocuk dergisi: PAMUKÇOCUK

Renkli, yepyeni çizgi romanlar... Öyküler, bulmacalar, röportajlar... Sürprizler, görmediğiniz yenilikler...
Her ayın ortasında Pamukbank şubelerinden alabilirsiniz.

PAMUKÇOCUK KULÜBÜ

Pamukbank'ın bütün hizmetlerinden ve getireceği bütün yeniliklerden (çocuk kitaplarından, kartpostallardan, vb.) bu kulübe üye çocuklar yararlanacak.
Bir Pamukbank şubesine uğrayın, üye kartınızı alın.

Bu yıl ilkokulu "pekiyi" ile bitiren her çocuğa ödül var: PEKİYİ HESABI

İlkokulun 5. sınıfından pekiyi ile mezun olan çocuklara Pamukbank 100'er lira hesap açıyor.
İlkokulu pekiyi ile bitirin, adınıza düzenlenen hesap cüzdanını Pamukbank şubesinden alın.

Her çocuğun zevkine göre 5 DEĞİŞİK KUMBARA

Pamukbank şubelerinde birini mutlaka beğeneceğiniz 5 değişik kumbara sizi bekliyor.
Birini seçin, paranızı sevdiğiniz kumbarada biriktirin.

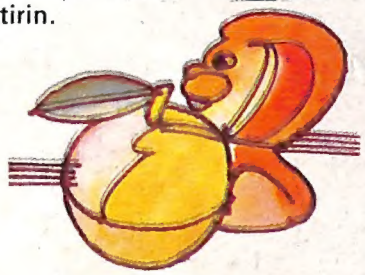

PAMUKBANK iyi bankadır